

**UCHWAŁA NR LXXV/446/2023
RADY GMINY MIEJSCE PIASTOWE**

z dnia 31 stycznia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027

Na podstawie art. 10e i art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 3 pkt 3, art. 4 ust. 1 i art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miejsce Piastowe.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

[Podpis]
mgr Robert Hrabzi

„Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027”

Opracowanie:
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Rzeszów – Miejsce Piastowe 2021-2022 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
1.1. Cel i uzasadnienie opracowania strategii	3
2. Metodologia pracy nad strategią	3
2.1. Podstawa prawna	3
2.2. Metodyka opracowania strategii	4
3. Diagnoza społeczno-gospodarcza	5
3.1. Położenie i dostępność komunikacyjna.	5
3.2. Powierzchnia i użytkowanie gruntów.	9
3.3. Sołectwa Gminy Miejsce Piastowe.....	10
3.4. Środowisko naturalne.	14
3.5. Walory kulturowe, turystyczne i sportowe.	17
3.6. Aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna.....	30
3.7. Rynek pracy – zatrudnienie i bezrobocie.	31
3.8. Edukacja i wychowanie.	31
3.9. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....	32
3.10. Usługi administracyjne	35
3.11. Organizacje pozarządowe.	36
3.12. Możliwości inwestycyjne Gminy Miejsce Piastowe.	42
3.13. Potencjał gospodarczy.....	46
3.14. Infrastruktura techniczna.	47
3.15. System komunikacyjny.	49
3.16. Gospodarka wodno-ściekowa i gospodarka odpadami.	49
3.17. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i suszą	52
3.18. Wnioski z Diagnozy Społeczno – Gospodarczej Gminy Miejsce Piastowe	53
3.19. Podsumowanie przeprowadzonych konsultacji społecznych	55
4. Analiza SWOT	64
5. Wizja, misja i cele strategiczne rozwoju Gminy Miejsce Piastowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.....	71
6. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.	73
7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	76
8. Zapewnienie zgodności opracowanej Strategii z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, w tym Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030.	83
9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miejsce Piastowe	84
10. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Miejsce Piastowe.....	91
11. Obszary Strategicznej Interwencji.....	95
12. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	104
13. Ramy finansowe i źródła finansowania	106
14. System monitoringu i wdrażania Strategii.	113
15. Konsultacje, opiniowanie i ewaluacja ex-ante	115
16. Spis tabel	117
17. Materiały wykorzystane do opracowania Strategii.....	119

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i uzasadnienie opracowania strategii

Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe (dalej zwana Strategią) jest formalnym dokumentem określającym strategiczne kierunki rozwoju Gminy na lata 2021-2027. Jest ona kluczowym dokumentem z punktu widzenia gminnej wspólnoty samorządowej, w odniesieniu zarówno do jej władz, jak i mieszkańców. Strategia Rozwoju to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju, przyjmujący określone priorytety na drodze ich realizacji, a także wskazujący niezbędne działania wspomagające realizację przyjętych założeń. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Miejsce Piastowe, jednocześnie pozostając spójny z dokumentami wyższego rzędu – w szczególności Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030. Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze Gminy długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wokół jej ustaleń koncentrować się będą działania władz samorządowych, zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańcom Gminy oraz tworzenia korzystnego otoczenia dla zrównoważonego rozwoju.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 opracowana została na podstawie aktualnych dokumentów strategicznych, planistycznych oraz danych statystycznych. Pierwszym etapem prac nad Strategią było wypracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej gminy na podstawie szeregu analiz, danych statystycznych oraz dokumentów strategicznych i sprawozdań pochodzących z Urzędu Gminy Miejsce Piastowe. Na potrzeby Strategii zebrano dane dotyczące bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, zjawisk, procesów, obiektów, życia jednostek i społeczności pozyskane z systemów i rejestrów informacyjnych administracji publicznej oraz przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe za pomocą metody CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW). Następnie dokonano analizy zebranego materiału w celu wyciągnięcia kreatywnych wniosków na rzecz dalszej diagnozy strategicznej.

Całość działań pozwoliła uzyskać wkład do wypracowania części strategicznej i wytyczenia przestrzeni, w jakich niniejszy dokument wskazuje działalność władz w Gminie w najbliższych latach. Wypadkową tych działań jest Analiza SWOT konkludująca mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia Gminy Miejsce Piastowe w kontekście jej zrównoważonego rozwoju. Wspomniane działania podbudowały zasadniczą refleksję strategiczną, a w konsekwencji wskazanie misji i wizji gminy w przyjętym horyzoncie czasowym 2021-2027. Ich rozwinięciem jest wyliczenie i opisanie strategicznych kierunków rozwoju Gminy.

2. Metodologia pracy nad strategią

2.1. Podstawa prawna

Przedmiotowy dokument został opracowany na podstawie nowych, znowelizowanych przepisów prawa, które redefiniują strategię rozwoju gminy, wskazują jej obligatoryjne elementy i wprowadzają do istniejącego porządku prawnego.

Strategia Rozwoju Gminy traktowana jest jako podstawowy i najważniejszy dokument samorządu lokalnego, kierujący wytyczne dla dokumentów wdrożeniowych i planowania przestrzennego. Zadaniem Strategii jest diagnozować najważniejsze uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz

potencjał gminy, opisywać podejście zintegrowane, określać obszary, cele i działania polityki społeczno-ekonomicznej prowadzonej w przestrzeni gminy w perspektywie kilku najbliższych lat. Obecnie proces sporządzania strategii stwarza również możliwość zaangażowania mieszkańców i innych interesariuszy w działania na rzecz rozwoju Gminy.

Podstawą prawną definiującą kształt i strukturę Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40) która stanowi, że Strategia Rozwoju Gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), wraz z zakresem planowanych działań;
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Warto podkreślić, że powyższe obligatoryjne elementy dokumentu wpisują się w strukturę przygotowanej Strategii. Z punktu widzenia praktyki tworzenia dokumentu planistycznego, niniejsze opracowanie uwzględnia obok kwestii gospodarczych oraz społecznych również komponenty przestrzenne, co stanowi swoiste novum na gruncie dotychczasowych przepisów prawa. Ostatnim z elementów wynikających ze zmian legislacyjnych jest wymóg podjęcia działań konsultacyjnych z interesariuszami zewnętrznymi w formie konsultacji horyzontalnych (m.in. sąsiednie Gminy) i wertykalnych: proces opiniowania Strategii w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa.

Drugą ustawą, która odnosi się do kształtowania pozytywnych zmian społeczno-gospodarczo-ekologicznych – krajowych, regionalnych i lokalnych jest ustawa z 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057). Zgodnie z art. 3, obowiązek kształtowania polityki rozwoju spoczywa na Radzie Ministrów, samorządzie województwa oraz na samorządzie powiatowym i gminnym. Zapisy ustawy podkreślają konieczność zgodności dokumentów strategicznych o charakterze lokalnym z dokumentami regionalnymi i krajowymi.

2.2. Metodyka opracowania strategii

W pierwszej fazie prac diagnostycznych wykorzystano analizę informacji zawartych w źródłach zastanych tzw. wtórnych. Analizie poddawane były dane statystyczne zawarte w dokumentach kontekstowych, raportach, zestawieniach, strategiach i ogólnodostępnych opracowaniach oraz danych gromadzonych przez m.in. Główny Urząd Statystyczny, Wojewódzki Urząd Pracy, itp. Zebrany materiał

selekcjonowany był pod kątem jakości i rzetelności. Dopiero po wyselekcjonowaniu wiarygodnych informacji przeprowadzona została właściwa analiza desk research.

W ramach diagnozy Gminy Miejsce Piastowe na potrzeby opracowania dokumentu przeprowadzono badania społeczne o charakterze ankietowym. Badaniami objęci zostali dorośli mieszkańcy oraz młodzież szkolna. Celem badania było uzyskanie wiedzy nt. społecznej percepcji kondycji (ekonomicznej i społecznej) oraz postrzegania kluczowych elementów rozwoju gminy.

Ostateczny kształt i zakres obszarów rozwoju strategicznego uzgodniony został równoległe do realizowanego procesu diagnostycznego. Specyfika uwarunkowań organizacyjnych, instytucjonalnych i przestrzennych Gminy wymaga dostosowywania obszarów planowania strategicznego do specyfiki potrzeb i możliwości odnoszących się do współpracy samorządów. Zgodnie z najlepszymi praktykami w dziedzinie planowania strategicznego i przepisami ustawy o samorządzie gminnym wyodrębniono obszary planowania zbieżne z wymiarami: społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Analiza SWOT przeprowadzona w ramach opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 koncentrowała się na usystematyzowaniu faktów, danych i informacji oraz opinii, uzyskanych zarówno metodą eksploracji źródeł wtórnych, jak i w ramach badań sondażowych.

W odniesieniu do misji i wizji zdefiniowano cele strategiczne. Cele strategiczne wskazują konkretne kierunki działań – ich osiągnięcie stanowi zawsze wyraz realizacji wizji Gminy Miejsce Piastowe. Cele strategiczne wyznaczają też precyzyjne obszary dla formułowania planów operacyjnych i wskazywania działań, które mają być wdrażane w ramach planu strategicznego. Ważne jest, że na etapie definiowania celów strategicznych wyodrębnia się szczegółową zawartość obszarów planowania strategicznego – ma to na celu jasne rozgraniczenie pomiędzy poszczególnymi kierunkami rozwoju. Podstawową treścią Strategii jako programu rozwoju, jest uszczegółowienie celów strategicznych na poziomie operacyjnym (określenie celów operacyjnych i programów działania przypisanych do każdego z celów strategicznych, zdefiniowanie kluczowych projektów zintegrowanych). Szczegółowe plany działań, które umożliwią skuteczne osiągnięcie celów strategicznych zawierają rekomendacje podjęcia interwencji w konkretnych obszarach i kierunkach, w oparciu o możliwości wykorzystania kooperacji konkretnych zasobów.

3. Diagnoza społeczno-gospodarcza

3.1. Położenie i dostępność komunikacyjna.

Miejsce Piastowe stało się siedzibą gminy zbiorowej po przeprowadzeniu reformy administracyjnej w 1934 roku. Zewnętrznym wyrazem tak długich tradycji samorządności stał się herb gminy. Według zapisów kronikarskich wygląda on następująco: „w czerwonym polu tarczy rzeka błękitna w pas, z niej złote koło wozowe wypływa”. Czerwona tarcza herbu nawiązuje do barwy godła państwowego, gdzie czerwień symbolizuje umiłowanie Ojczyzny i krew przelaną w jej obronie. Złote koło wozowe przypomina, że miejscowi gospodarze w dawnych czasach utrzymywali się z przewozu towarów. Koło kojarzy się z kręgiem osób skupionych we wspólnej sprawie, rzeka błękitna zaś symbolizuje czyste środowisko naturalne.

Gmina Miejsce Piastowe położona jest w południowo – wschodniej części województwa podkarpackiego w Kotlinie Krośnieńskiej, stanowiącej środkową część Dołów Jasielsko – Sanockich. Na południe od Kotliny Krośnieńskiej ciągną się Garby Iwonicko – Rymanowskie, które wraz z Górami Dukielskimi stanowią strefę przejściową pomiędzy Dołami Jasielsko – Sanockimi, a środkową częścią

Beskidu Niskiego. Jest to gmina typowo podmiejska, oddalona od Krosna (największego ośrodka miejskiego) o 6 km. Podobnie jak całe Województwo Podkarpackie położona jest w obszarze Euroregionu Karpaty. Przez teren gminy przepływa rzeka Jasiołka, oraz potoki Lubatówka, Iwonicki i Badoń. Gmina graniczy z gminami: Krościenko Wyżne, Haczów, Rymanów, Iwonicz Zdrój, Dukla, Chorkówka oraz Krosno.

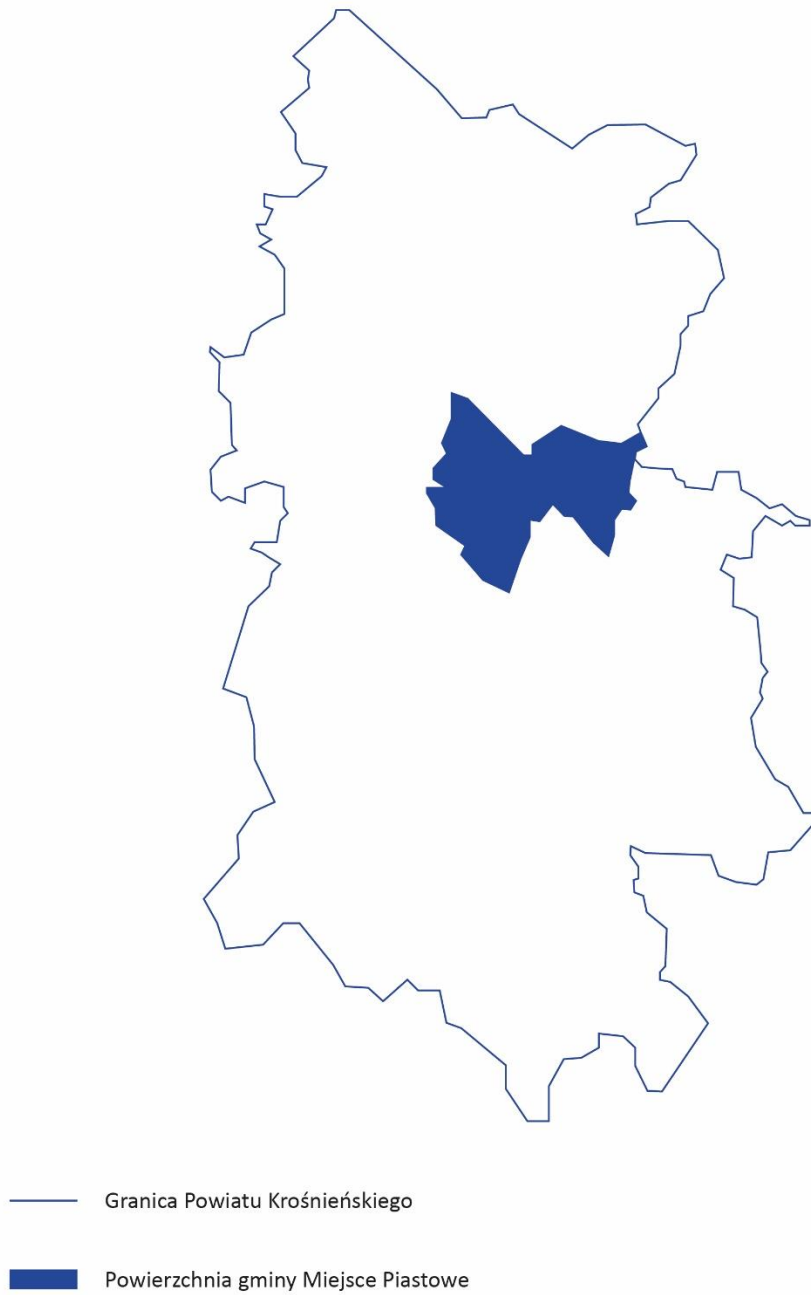
Mapa 1. Gmina Miejsce Piastowe na tle Województwa Podkarpackiego.

Zródło: Opracowanie własne

Mapa 2. Gmina Miejsce Piastowe na tle Powiatu Krośnieńskiego

Zródło: Opracowanie własne

Gmina posiada bardzo dobre warunki komunikacyjne. W Miejscu Piastowym krzyżują się drogi:

- droga krajowa nr 28 relacji: Wadowice – Nowy Sącz – Jasło – Krosno – Sanok – Przemyśl;
- droga krajowa nr 19 relacji: Kuźnica – Lublin – Rzeszów – Miejsce Piastowe – Barwinek;
- międzynarodowa nr E- 371 relacji: Radom – Rzeszów – Miejsce Piastowe – Barwinek.

Najbliższe drogowe przejście graniczne w Barwinku odległe jest o 30 km od Miejsca Piastowego.

Ponadto Gmina Miejsce Piastowe posiada rozbudowaną sieć dróg gminnych i powiatowych.

Łączna długość dróg na obszarze gminy wynosi 86,5 km, w tym:

- 10,8 km drogi krajowe;
- 29,4 km drogi powiatowe;
- 45,9 drogi gminne o utwardzonej nawierzchni;

Pozostałą sieć dróg stanowią drogi wewnętrzne, stanowiące własność Gminy (bądź będące we władaniu Gminy) oraz drogi będące prywatną własnością.

Rycina 1. Granice i drogi w Gminie Miejsce Piastowe

Zródło: Gmina Miejsce Piastowe

3.2. Powierzchnia i użytkowanie gruntów.

W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Miejsce Piastowe, Głowienka, Łężany, Niżna Łąka, Rogi, Widacz, Wrocanka, Targowiska, Zalesie, które ogólnie zajmują powierzchnię 5146 ha. Gmina graniczy z gminami Krościenko Wyżne, Haczów, Rymanów, Iwonicz Zdrój, Dukla, Chorkówka oraz Krosno.

Gmina Miejsce Piastowe wchodzi w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego miasta Krosno. Na obszarze gminy wyróżnia się nieduże wzniesienia o wysokości 310 – 420 m.n.p.m., występujące w postaci garbów i działów. Głębokie dolinki w rejonie Miejsca Piastowego, Wrocanki, Rogów, Łęzan i Targowisk stanowiły niegdyś jeziora, które w chwili obecnej są torfowiskami. W gminie wyróżnić można cztery podstawowe rodzaje krajobrazów użytkowych: leśny, łąkowo – pastwiskowy, pól uprawnych (rolniczy) i osadniczy (zurbanizowany).

Analiza struktury użytkowania gruntów została przeprowadzona według obrębów ewidencyjnych, dlatego też Targowiska i Zalesie opisano łącznie. Największą powierzchnię spośród sołectw mają Targowiska (łącznie z Zalesiem), a najmniejszą Widacz. Tereny przemysłowe występują jedynie w Miejscu Piastowym, Rogach, Targowiskach (Zalesiu) oraz Widaczu. Największe tereny przemysłowe w gminie znajdują się w Targowiskach. Z kolei użytki kopalne nie występują. Tereny kolejowe znajdują się tylko w Łężanach, Targowiskach (Zalesiu) oraz Widaczu. Największe powierzchniowo tereny mieszkaniowe znajdują się w Widaczu i Łężanach. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe znajdują się we wszystkich miejscowościach, największe tereny położone są w Targowiskach.

Tabela 1. Zestawienie gruntów w gminie Miejsce Piastowe stan na 04.04.2022 r.

Lp.	Miejscowość	B	Ba	Bi	Bp	Br	Bz	dr	K	Ls	Lzr	Ł	N	Ps	R	S	Ti	Tk	Tr	W	Wp	Ws	Razem
1.	Głowienka	8,99		2,62	0,76	45,07	0,56	31,77			3,01	65,29		65,41	482,44	15,45	0,06			4,52	5,16	0,01	731,12
2.	Łężany	18,90		2,51	0,66	23,11	0,62	8,92			2,45	61,33	0,09	32,01	157,81	0,66		0,90		3,65	1,99	0,03	315,66
3.	Miejsce Piastowe	9,29	1,21	32,68	1,24	42,18	4,14	26,18		3,39	2,82	86,24	0,15	38,81	455,24	12,35	0,42			8,34	7,04		731,71
4.	Niżna Łąka	2,47		0,49	0,20	9,90	1,35	5,87		5,93	30,62	5,82	5,81	18,53	122,51	0,74	0,03			0,12		0,02	210,41
5.	Rogi	9,87	0,03	3,82	0,59	70,23	3,27	42,24		71,73	4,42	90,52	1,36	44,78	714,26	16,87				7,54	3,05		1085,35
6.	Targowiska i Zalesie	8,96	2,79	12,21	0,31	64,36	14,95	37,14		64,36	2,40	177,88	2,57	58,61	607,43	10,58		8,17	0,06	8,18	1,94	0,68	1283,58
7.	Widacz	9,88	0,07	0,45	0,04	10,71	0,50	5,31		7,83	2,07	23,39		20,26	72,80			0,44		1,28			155,03
8.	Wrocanka	13,73		2,66	0,70	27,53	1,28	14,66		6,47	31,44	53,47	3,66	68,72	342,89	5,70				3,83	15,45	0,05	592,24
Gmina Miejsce Piastowe		82,09	4,10	57,44	4,50	293,09	26,67	172,09	0,00	59,31	79,23	563,94	13,64	347,13	2955,38	62,35	0,51	9,51	0,06	37,46	34,63	0,79	5103,92

Rozwinięcie skrótów: B – tereny mieszkaniowe, Ba – tereny przemysłowe, Bi – tereny zabudowane inne, Bp – tereny zurbanizowane niezabudowane lub w trakcie budowy, Br – grunty rolne zabudowane, Bz – tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, dr – tereny komunikacyjne – drogi, K – użytki kopalne, Ls – lasy i grunty leśne, Lzr – grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, Ł – Łąki trwałe, Ps – pastwiska trwałe, N – nieużytki, R – grunty orne, S – sady, Ti – tereny komunikacyjne – inne, Tk – tereny komunikacyjne – kolejowe, Tr – tereny różne, W – grunty pod rowami, Wp – Wody śródlądowe płynące, Ws – wody śródlądowe stojące.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Gmina Miejsce Piastowe jest gminą typowo rolniczą, ale mimo to nie posiada dobrych warunków do produkcji rolniczej. Wpływ na taki stan rzeczy mają ukształtowanie terenu, agroklimat, warunki wodne i glebowe, bardzo duże rozczłonkowanie działek, brak dobrych dojazdów do pól uprawnych. Równocześnie przewaga ciężkich, zakwaszonych gleb należących głównie do IIIa, IIIb, IVa i IVb klasy użytków rolnych oraz często występujące wiosenne i jesienne przymrozki znacznie ograniczają możliwości produkcyjne gminy. Ponad 60 % ogólnej powierzchni gruntów ornych zajmują grunty klasy IV, zaś niecałe 30 % stanowią grunty orne klasy III, na pozostałą ogólną powierzchnię gruntów ornych składają się grunty należące do klas II, V i VI. Tak samo wygląda sytuacja, jeżeli chodzi o sady, łąki i pastwiska – są one usytuowane w przeważającej mierze na glebach zaliczanych do III i IV klasy bonitacyjnej.

W stosunku do liczby gospodarstw zainteresowanie hodowlą i chowem zwierząt jest małe. Wśród uprawianych roślin przeważają pszenica i ziemniaki, które w strukturze upraw zajmują największą powierzchnię. W niewielkim zakresie uprawia się żyto, jęczmień, owies i buraki pastewne. Z uwagi na nierozwijającą się hodowlę zwierząt zwiększa się powierzchnia gruntów odłogowanych, a nawet nieużytków. Nieprawidłowe użytkowanie, złe stosunki wodne oraz nienależyty stan techniczny urządzeń melioracyjnych pogarsza jakość roślin wartościowych na łąkach.

Jeżeli chodzi o lasy to stanowią one ok. 7 % ogólnej powierzchni gminy i są w części własnością osób fizycznych, gminy i Skarbu Państwa. Są one uznane za ochronne z uwagi na wodochronność. Ponadto część lasów (ok. 10 %) to lasy uzdrowiskowe stanowiące strefę ochronną wokół sanatoriów i uzdrowisk. Większy kompleks leśny znajduje się w północno – wschodniej części gminy, na terenie wsi Targowiska, w którym występują dęby, olchy, jodły, sosny w wieku 20 – 100 lat oraz w Rogach.

Łącznie lasy zajmują powierzchnię 360 ha, z czego:

- 272 ha stanowi własność Skarbu Państwa,
- do gminy należy 20 ha (19 ha w Rogach oraz 1 ha w Targowiskach),
- w rękach osób fizycznych znajduje się 63 ha,
- a 5 ha stanowi własność kościelną.

3.3. Sołectwa Gminy Miejsce Piastowe.

Głowienka

Wieś, pierwotnie nosząca nazwę Głownyka, powstała równocześnie z Krosnem, około 1340 r. Pierwsze pisane o niej wzmianki pochodzą z 1445 r. Jest oddalona od Krosna o 4 km. U zarania swego istnienia była własnością królewską, stanowiącą wyposażenie wójtostwa miasta Krosna. Położona jest w dolinie potoku Lubatówki na powierzchni 733 ha. Głowienkę zamieszkuje 2317 mieszkańców, w tym 1193 kobiet i 1124 mężczyzn. We wsi znajduje się szkoła podstawowa, dom ludowy, biblioteka, przedszkole, żłobek, apteka, parafia rzymskokatolicka, ośrodek zdrowia, OSP, klub sportowy. We wsi zachowały się nieliczne stare drewniane chaty, głównie z początku lat międzywojennych XX w., przydrożne kapliczki oraz cmentarz choleryczny.

Łężany

Początki wsi nie są znane, po raz pierwszy wspomniano o niej w 1427 r. Wiadomo też, że stanowiła ona własność królewską. Łężany położone są w kotlinie nad potokiem Olszyny, zwanym lokalnie Badoniem. Powierzchnia miejscowości zajmuje 319 ha. Łężany zamieszkuje 1873 mieszkańców, w tym 928 kobiet i 945 mężczyzn. Na miejscu znajduje się szkoła podstawowa, przedszkole, dom ludowy, OSP, parafia

rzymskokatolicka, ośrodek zdrowia, apteka, żłobek. Istnieją tu małe firmy, warsztaty usługowe i sklepy. Zachowały się tu zabytkowe przydrożne kapliczki i pozostałości po kopalni ropy naftowej "Szczęść Boże", cmentarz choleryczny, który to wpisany jest do rejestru zabytków ruchomych.

Miejsce Piastowe

Miejsce Piastowe położone jest 6 km na południe od Krosna. Ślady człowieka na tych terenach sięgają okresu paleolitu i neolitu, czego dowodem są liczne znaleziska i wykopaliska. Były tu także wpływy rzymskie. W VIII w. ziemie te zamieszkiwało plemię Lędzian. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1358 r., gdy król Kazimierz Wielki nadał miejscowości "Miestce" akt lokacyjny według prawa niemieckiego. Nazwa wsi "Meszcze" na przestrzeni wieków ulegała zmianie. Od 1423 roku do połowy XV wieku Miejsce było we władaniu Jana Grzymały z Pieczeniegów, burgrabiego krakowskiego i podkomorzego sanockiego. W 1427 roku wiódł on spór sądowy z dziedzicami Iwonicza – Boczkim i Benaszem o łąkę Corśląg, zakończony arbitrażem. W latach 1474-1475 miał miejsce najazd wojsk węgierskich, w czerwcu 1624 r. przeszły przez Miejsce hordy tatarskie, biorąc w niewolę licznych mieszkańców. W czasie najazdu Rakoczego w 1657 r. została spalona plebania i część wsi. Miejsce wymienione zostało w aktach wizytacyjnych bpa Wacława Sierakowskiego z 1569 r. W dniu 28 marca 1892 r. bł. ks. Markiewicz, mając już za sobą 50 lat życia pełnego poświęcenia, miłości i ubóstwa, przyjechał i założył tu Zgromadzenie Michalitów. Pod koniec 1893 r. zakłada dla biednych dzieci "Zakład ks. Bosko w Miejscu". W 1897 r. na wniosek bł. ks. Bronisława Markiewicza Sejm Galicyjski ustalił nazwę "Miejsce Piastowe". Groźny pożar we wsi miał miejsce w sierpniu 1892 r. Wówczas cały swój dobytek straciło 57 zamożniejszych gospodarzy. Szalejące epidemie cholery w 1831 r. i 1845 r. przyczyniły się do powstania cmentarza cholerycznego, na którym pozostał kamienny krzyż. Miejscowość znana jest głównie z sanktuarium św. Michała Archanioła i bł. ks. Markiewicza z figurą Matki Bożej z końca XIX w. W każdą pierwszą sobotę miesiąca od maja do października przybywają tu pielgrzymi na nabożeństwa fatimskie, które są celebrowane przez zaproszonych biskupów. Powierzchnia miejscowości zajmuje 732 ha. Miejsce Piastowe zamieszkuje 1992 mieszkańców, w tym 1049 kobiet i 943 mężczyzn. W sołectwie znajdują się ośrodki zdrowia, OSP, klub sportowy, szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawowa, przedszkola, żłobek, biblioteka, stadion, warsztaty usługowe, sklepy, apteki, zakłady pracy, restauracje. Znajduje się tu także zabytkowy dwór Trzecieckich. Obecnie w dworze znajduje się internat przy Michalickim Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. ks. Bronisława Markiewicza. W rejestrze zabytków nieruchomości znajduje się kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP i Bł. Jakuba Strzemińczyka przy ulicy Dukielskiej; zespół klasztorny oo. Michalitów: klasztorny kościół filialny pw. MB Królowej Polski i św. Michała Archanioła oraz klasztor, przy ulicy ks. Br. Markiewicza 25A; zespół dworsko-parkowy: dwór i park; budynek szkoły przy ulicy Dukielskiej. W rejestrze zabytków ruchomych znajdują się następujące obiekty: w kościele parafialnym – organy piszczałkowe wraz z prospektem; w klasztorze Zgromadzenia oo. Michalitów – wyposażenie wnętrza; na cmentarzu komunalnym – zespół 5 nagrobków w obrębie kwatery grobowej rodziny Trzecieckich.

Niżna Łąka

Pierwsze informacje o Niżnej Łące, położonej u brzegów Jasiołki, pochodzą z 1227 r. Osada ta należała wówczas do opactwa cystersów z Koprzywnicy. Na południe od wsi wznosi się Rogowska Góra i Grodzisko. Miejscowość rozciąga się na powierzchni 211 ha. Niżną Łąkę zamieszkuje 303 mieszkańców, w tym 158 kobiet i 145 mężczyzn. Posiada OSP i dom ludowy. Wieś należy do parafii

rzymskokatolickiej w Bóbrce. W ostatnich czasach wzniesiono tu nieduży filialny kościół, który został uroczystie poświęcony w 1996 roku. Znajduje się tu także cmentarz choleryczny oraz wiele przydrożnych kapliczek. Stara drewniana zabudowa jest cechą sołectwa. Na placu przy kościele znajduje się pomnik upamiętniający odzyskanie przez Polskę niepodległości, który powstał w setną rocznicę wydarzenia.

Rogi

Ta duża wieś, zaludniona była już w okresie rzymskim (I - IV w. n.e.) i we wczesnym średniowieczu, czego dowodem są liczne wykopaliska archeologiczne. Pierwszym pisany źródłem dotyczącym Rogów jest przywilej króla Kazimierza Wielkiego z 1358 r. wydany Piotrowi, sołtysowi z Kołaczyc, któremu monarcha sprzedał sołectwo królewskiej wsi Rogi. Rogi położone są w dolinie potoku Lubatówki na południowej krawędzi Garbów Iwonicko - Rymanowskich. Wieś usytuowana jest pomiędzy lesistym wzniesieniem - Lasem Garbińskim, a Rogowską Górą (lokalnie zwaną Kochanówką). Rogi mają powierzchnię 1087 ha. Rogi obecnie zamieszkuje 2527 mieszkańców, w tym 1302 kobiet i 1225 mężczyzn. Jest tu szkoła podstawowa, przedszkole, biblioteka, dom ludowy, OSP, klub sportowy - posiadający stadion oraz dwa ośrodki zdrowia, a także punkt apteczny. Wieś znana jest z prężnie rozwijających się warsztatów produkcyjnych i usługowych oraz sklepów. Nadal na terenie Rogów wydobywa się ropę naftową. Z zabytków na uwagę zasługują drewniany kościół z XVII w. pw. Św. Bartłomieja Apostoła oraz teren cmentarza przykościelnego, wpisane do rejestru zabytków nieruchomych; kapliczki z XIX i początku XX w., kilka starych domów z przełomu XIX i XX w. Zachowały się tu także ślady po zamku, później dworze. Wokół tego budynku widoczne są ślady po fosach, a od południa dawna oficyna dworska. Do rejestru zabytków ruchomych wpisane jest wyposażenie kościoła parafialnego, tj.: komplet ław kościelnych oraz malowidła ścienne i stropowe wraz z pozostałym wyposażeniem ruchomym; nagrobek rodziny Uliasz na cmentarzu komunalnym.

Targowiska

Najwcześniejsza wiadomość o tej osadzie pochodzi z 1365 r. Była to osada handlowa o charakterze miejskim, określana jako oppidum - miasteczko. Kazimierz Wielki wyznaczył przez Targowiska drogę mieszczanom krośnieńskim na Węgry i na Ruś. Targowiska stanowiły własność królewską będącą w zarządzie starostów sanockich. W XV w. spadło znaczenie tej miejscowości jako osady targowej, w efekcie czego osada przekształciła się w wieś.

Targowiska położone są w dolinie potoku Olszyny na powierzchni 1175 ha. Targowiska obecnie zamieszkuje 2190 mieszkańców, w tym 1109 kobiet i 1081 mężczyzn. Jest to dobrze zagospodarowana wieś - posiada szkołę podstawową, przedszkole, dom ludowy, bibliotekę, OSP, ośrodek zdrowia, aptekę i klub sportowy posiadający własny stadion. W II poł. XIX w. powstała tu stacja kolejowa. Wciąż rozwijają się tu małe zakłady pracy, warsztaty usługowe i sklepy.

W Targowiskach warto zobaczyć dwór Obodyńskich z XVII w., drewniany, modrzewiowy kościół z XV w., kaplicę grobową Gołaszewskich z XIX w., liczne kapliczki i figury przydrożne z końca XIX i XX w. Do rejestru zabytków nieruchomych wpisane są: kościół parafialny pw. Św. Małgorzaty, plebania oraz zespół dworsko - parkowy: dwór, spichlerz i park. Do nieruchomości zaś: ornat aksamitny z gotycką kolumną, predella ołtarza bocznego p.w MB. Śnieżnej ze sceną narodzin, wyposażenie ruchome wraz polichromią, znajdujące się w kościele parafialnym. W Targowiskach zachowały się

pozostałości po destylarnii ropy naftowej. W miejscowości znajduje się także kopanka „WIKTOR” – prymitywny szyb przypominający studnię, z którego w przeszłości czerpano ropę naftową, głównie wiadrami na swoje prywatne potrzeby. Już w latach 70. XIX wieku kopano pierwsze szyby w taki właśnie prymitywny sposób. Kopanka po zniszczeniu przez pożar, została odnowiona a obok niej powstała kapliczka św. Barbary.

Widacz

Jest to wioska wydzielona z Targowisk. Sołectwem jest od 1978 r. na mocy uchwały Nr II/12/78 Gminnej Rady Narodowej w Miejscu Piastowym z dnia 29 marca 1978 r. w sprawie podziału obszaru wsi Targowiska na sołectwa. W 1992 r. obszar sołectwa został powiększony przez przyłączenie części obszaru wsi Wróblík Królewski z Gminy Rymanów (os. Kotówka). Samodzielną wioską jest od 1996 r. na podstawie uchwały Nr XV/94/95 z dnia 28 grudnia 1995 r. Rady Gminy Miejsce Piastowe. Widacz oddziela od Zalesia nieduży obszar leśny, który jest pozostałością porastających ten teren lasów grądowych. Jest to wieś obejmująca obszar 155 ha. Widacz zamieszkuje 681 mieszkańców, w tym 359 kobiet i 322 mężczyzn. Miejscowość ta posiada Filię SP Targowiska, przedszkole, klub sportowy, OSP, dom ludowy, sklepy i warsztaty usługowo – produkcyjne, ośrodek zdrowia.

Wrocanka

Miejscowość, położona na prawym brzegu Jasiołki, rozciąga się na przestrzeni 593 ha. Wrocankę zamieszkuje 1187 mieszkańców, w tym 605 kobiet i 582 mężczyzn. Wioska ta należąca do klucza podkrośnieńskich królewszczyzn, po raz pierwszy pojawia się w źródłach w 1424 r. Osada ta często była zastawiana i dzierżawiona przez królów. Miejscowość ta już w XVI w. posiadała własny samorząd i sąd, składający się z ławy przysięgłych. Współcześnie wieś posiada nową, okazałą szkołę podstawową, przedszkole, klub sportowy (obecnie w zawieszeniu), stadion, dom ludowy, bibliotekę, skwer z siłownią zewnętrzną oraz placem zabaw, OSP i warsztaty usługowe. Zobaczyć warto tutaj drewniany, zabytkowy kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych z XVIII w., wpisany do rejestru zabytków nieruchomych, kilka starych chat, przydrożne kapliczki, neogotycką kaplicę św. Rozalii oraz mogiłę zastrzelonych przez Niemców: Stanisława Steca i Jana Drubka. W miejscowości znajduje się także Dwór Gołaszewskich wzniesiony w I połowie XIX wieku. Do rejestru zabytków ruchomych wpisane są: dzwonnica – dzwon z 1504 roku, przy zabytkowym kościele oraz pomnik Poległych przy ul. Nadrzecznej i św. Jana.

Zalesie

Miejscowość jest przysiółkiem wsi Targowiska. Samodzielnym sołectwem jest od 1978 r. na mocy uchwały Nr II/12/78 Gminnej Rady Narodowej w Miejscu Piastowym z dnia 29 marca 1978 r. w sprawie podziału obszaru wsi Targowiska na sołectwa. Od 1998 r. obszar sołectwa Zalesie został powiększony przez przyłączenie przysiółka Kolonia z Gminy Haczów. Zalesie oddziela od Targowisk potok Flusy. Zalesie jest najmniejszą miejscowością gminy. Jej obszar to 141 ha. Miejscowość zamieszkuje 527 mieszkańców, w tym 279 kobiet i 248 mężczyzn. Mimo to Zalesie posiada szkołę podstawową, przedszkole, dom ludowy, warsztaty produkcyjno - usługowe i sklepy.

Mapa 3. Gmina Miejsce Piastowe w podziale na Sołectwa

Zródło: Opracowanie własne

3.4. Środowisko naturalne.

Wody powierzchniowe i podziemne.

Gmina Miejsce Piastowe położona jest w obrębie zlewni rzek Sanu i Wisłoki, które stanowią prawobrzeżne dopływy Wisły. Przez teren gminy przepływają rzeki Jasiołka, potok Lubatówka, i potoki Iwonicki oraz Badoń, które zasilane są mniejszymi ciekami odprowadzającymi nadmiar wód opadowych i wody ze źródeł. Wschodnią część gminy odwadnia potok Lubatówka, a zachodnią – rzeka Jasiołka. Obie wspomniane cieki tworzą sieć wód powierzchniowych.

Wpadający w Krośnie do Wisłoka potok Lubatówka prowadzi wody pozaklasowe ze względu na stężenie zanieczyszczeń, natomiast jakość wody w rzece Jasiołka w ocenie fizykochemicznej zaliczana jest do II klasy, zaś w ocenie wskaźnika bakteriologicznego do III klasy. Doliny rzeki Wisłoki i Jasiołki tworzą zbiornik wód podziemnych. Zbiornik ten zaliczony został do głównych zbiorników wód podziemnych jako ten, który w przyszłości stanie się jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, dla tego regionu. W związku z powyższym w obrębie dolin Wisłoka i Jasiołki wydzielono obszar wymagający wysokiej ochrony. Ma to swoje uzasadnienie w fakcie, iż jest to zbiornik płytki, izolowany od powierzchni otworami słabo przepuszczalnymi. Istnienie w obrębie gminy obszaru o wysokiej ochronie wymaga ukierunkowanego gospodarowania na jego powierzchni. Podstawowym

sposobem jest tworzenie obszarów chronionych (lasy ochronne, obszary ochrony wód powierzchniowych, parki, krajobrazowe itp.).

Część gminy zaopatrywana jest w wodę z sieci wodociągowej (Miejsce Piastowe, Łężany, część Wrocanki, Targowiska, część Rogów, Głowienka, Widacz i Zalesie), która wykorzystuje przebiegającą przez Miejsce Piastowe magistralę wodną Sieniawa – Krosno oraz ujęcie wody w Szczepańcowej. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają jeszcze z wody ze studni kopanych.

Klimat

Najważniejsze czynniki determinujące klimat gminny to położenie geograficzne i ukształtowanie powierzchni. Na rozkład przestrzenny temperatury ma wpływ wysokość nad poziomem morza oraz położenie na obszarze Beskidu Niskiego.

Obszar Gminy Miejsce Piastowe położony jest na terenie pozostającym pod wpływem zarówno wilgotnych mas powietrza pochodzących z północy kraju, jak i suchych mas z głębi kontynentu euroazjatyckiego. Cała gmina znajduje się w strefie klimatu górskiego i podgórskiego. Jednakże klimat ten jest znacznie łagodniejszy niż w rejonie Garbów Iwonicko – Rymanowskich czy na Pogórzu Strzyżowskim. Temperatury występujące w gminie mają charakter umiarkowanie ciepły i kształtują się w ciągu roku na poziomie średnio od 7°C do 7,5°C. Z kolei średnia temperatura lipca wynosi 18°C, a stycznia –2,4°C. Teren ten należy do obszarów o dobrym przewietrzaniu. W Gminie Miejsce Piastowe wyróżnić można średnio 51 dni pogodnych, 123 – dni pochmurnych, 56 – dni z mgłą, 77 – dni z pokrywą śnieżną. Wiosna zaczyna się o kilka tygodni wcześniej niż w Beskidzie Niskim, zaś zima zaczyna się kilka tygodni później. Przymrozki wiosenne należą do zjawisk bardzo częstych. Występują głównie w kwietniu i maju. Jesienne przymrozki rozpoczynają się zazwyczaj w pierwszej dekadzie października, ale niekiedy pojawiają się już w drugiej połowie września. W ciepłej porze roku są one elementem najbardziej ograniczającym wegetację roślin. Czas trwania okresu wegetacji kształtuje się średnio w wymiarze 210 – 220 dni. Wielkość opadów związana jest z rzeźbą i ekspozycją terenu. Średnie roczne sumy opadów kształtują się na poziomie 710 mm. W półroczu letnim częstym zjawiskiem są gwałtowne burze. W okresie od czerwca do sierpnia notuje się od 70 – 75% burz. Gmina Miejsce Piastowe znajduje się w zasięgu oddziaływania ciepłych i suchych wiatrów rymanowskich i dukielskich. Występują one najczęściej w okresie późnej jesieni, zimą, wczesną wiosną. W lecie należą one raczej do rzadkości. Mają charakter fenowy, ponieważ powodują zmiany termiczne i wilgotnościowe. Często powodują znaczne szkody w drzewostanie, sieci elektrycznej, zabudowaniach, w uprawach rolnych, a w zimie tworzą zasy śnieżne.

Gleby

Wśród gleb Gminy Miejsce Piastowe można wyróżnić zarówno gleby organiczne (należą do rzadkości), jak i mineralne. Gleby te są jednak w przeważającej mierze ciężkie i kwaśne. Na terenie gminy występują gleby średniodobrze i średnie (III – IVa klasa użytków rolnych) o głębokim i dobrze wykształconym poziomie ornopróchnicznym zasobne w podstawowe składniki pokarmowe, o właściwym nawilgoceniu. Lokalnie występują gleby słabe i najłabsze (V i VI klasa użytków). Gleby brunatne lub bielcowe są zwykle zbyt kwaśne, często ciężkie, ubogie w składniki pokarmowe, o słabo wykształconym poziomie ornopróchnicznym, o ograniczonym asortymencie upraw – żyto, owies, ziemniaki. W obrębie dolin znajdują się gleby brunatne wylugowane oraz mady i czarne ziemie właściwe – jednakże często zbyt wilgotne. Są one głównie zajęte przez użytki zielone. Właściwości

chemiczne gleb są w mniejszym lub większym stopniu zróżnicowane, co wynika z zmienności skał glebotwórczych, rzeźby terenu i stosunków wodnych gleb, a w wielu przypadkach zależą również od struktury użytkowania, zasiewów, intensywności nawożenia i częstotliwości wapniowania.

Z raportu o stanie agrochemicznym gleb na podstawie badań Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Rzeszowie z 2021 roku wynika:

W obrębie badanego obiektu 60 % stanowią gleby zaliczane do III kategorii agronomicznej, charakteryzujące się najczęściej kwaśnym odczynem i zróżnicowaną zasobnością. Wymagają intensywnego wapniowania i nawożenia głównie fosforem i potasem. Na obszarze Gminy Miejsce Piastowe stan zakwaszenia gleb w górnej części profilu (w obrębie poziomu próchniczego lub warstwy ornej) w stosunku do powierzchni użytków rolnych przedstawia się następująco:

- gleby bardzo kwaśne i kwaśne (pH poniżej 5,5) ok 74 %;
- gleby lekko kwaśne (pH w KCl 5,6 – 6,5) ok 22%;
- gleby obojętne i zasadowe (pH w KCl) – 4%.

Ogólna zawartość fosforu w glebach na tym terenie waha się od 0,02 do 0,3 % i w największym stopniu uzależniona jest od rodzaju skały macierzystej, składu granulometrycznego i intensywności procesów glebotwórczych. Wg danych udział gleb o różnej zasobności w przyswajalny fosfor w powierzchni użytków rolnych w % przedstawia się następująco:

- bardzo niska i niska zasobność – 96%;
- średnia zasobność – 4%;
- wysoka i bardzo wysoka zasobność – 0%.

Wyniki badań analiz gleby na zawartość potasu przedstawia się następująco:

- zasobność bardzo niska – 20%;
- zasobność średnia – 41%;
- zasobność wysoka i bardzo wysoka – 39%.

Świat roślinny i zwierzęcy

Tereny gminne należą do jednych z najmniej zalesionych obszarów w powiecie krośnieńskim. Na szatę roślinną obszarów gminnych składa się nie tylko roślinność naturalna i wpólnaturalna, ale również tzw. synantropijna związana z wpływem człowieka na naturalne środowisko. Roślinność ta rozwija się bądź w postaci zbiorowisk towarzyszących roślinnym uprawom, bądź zbiorowisk towarzyszących osiedlom ludzkim, a także liniom komunikacyjnym i zakładom przemysłowym. Mała lesistość terenów Gminy Miejsce Piastowe powoduje, że świat zwierzęcy nie jest licznie reprezentowany. Tutejsze okolice znajdują się w regionie przejściowym pomiędzy fauną południowo-wschodnio-europejską a środkowo – europejską. Można więc wymienić żyjące tu sarny, lisy i bobry oraz z mniejszych zwierząt: wiewiórkę, łasicę, kunę. Z pławów należy wyszczególnić: rzekotkę trawną i moczarową, ropuchę zieloną i zwyczajną; z gadów: jaszczurkę zwinkę, padalca, zaskrońca. Gnieźdzą się tu także liczne ptaki, np.: dzięcioły, drozdy, kosy, sikory, sowy itp. W zbiornikach wodnych występują pospolite ryby: płocie, ukleje, leszcze, okonie, liny i inne.

Zasoby środowiska przyrodniczego Gminy Miejsce Piastowe stanowią:

1. rzeka: Jasiołka,

2. potoki: Badoń, Lubatówka i Iwoniczanka, stawy, oczka wodne i drobne ciek wodne,
3. zespół leśny w południowo-wschodniej części gminy (Targowiska, Zalesie, Widacz, Rogi),
4. zarośla wzdłuż rzek i cieków wodnych,
5. zadrzewienia przydrożne i zieleń śródpolna,
6. zieleń parkowa i cmentarna.

Wszystkie zasoby środowiska przyrodniczego podlegają stosownej ochronie. Obowiązuje zasada działalności na rzecz poprawy tych zasobów.

Uwarunkowania ochrony środowiska

Elementami tworzącymi i wpływającymi na stan środowiska, oddziałując na wody powierzchniowe i gruntowe, powietrze atmosferyczne, gleby oraz otoczenie przyrodnicze, są sieci wodociągowe i kanalizacji sanitarnej. Składowymi są także gospodarka odpadami stałymi oraz wykorzystywane źródła energii, szczególnie w zakresie ogrzewnictwa.

Gmina Miejsce Piastowe w zakresie ochrony środowiska posiada już istotne osiągnięcia, chociaż wiele zadań pozostaje w sferze programowania i niezbędnej realizacji. Część Gminy Miejsce Piastowe położona jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Mając powyższe na uwadze gmina podjęła szereg działań m.in. w zakresie stworzenia systemów i urządzeń proekologicznych oraz podniesienia ekoświadomości.

3.5. Walory kulturowe, turystyczne i sportowe.

KULTURA

Działalność kulturalna rozwijana jest przez Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym (GCKiB) oraz filie bibliotek, teatr amatorski i inne. W ramach GCKiB działają liczne zespoły artystyczne, m.in. Gminna Amatorska Formacja Artystyczna (GAFA). Obecnie w Miejscu Piastowym budynek GCKiB jest w przebudowie. Po zakończeniu prac w budynku powstanie m.in. nowoczesna sala widowiskowa wraz ze sceną i zapleczem. Zamontowane zostaną też nowoczesne i innowacyjne systemy oświetlenia, nagłośnienia i kinotechniki.

W każdej z pozostałych miejscowości znajdują się Domy Ludowe. Rozwija się również sport w Gminie w ramach klubów i zrzeszeń sportowych. W Gminie od 2008 r. publikowany jest także Dwumiesięcznik Mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe „PIASTUN”.

Instytucje kultury:

Działalnością w zakresie upowszechniania kultury, edukacji artystycznej oraz organizacji imprez zajmuje się:

- Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym

GCKiB realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji, upowszechniania kultury i czytelnictwa. Działalność GCKiB koncentruje się głównie na rozwijaniu działalności zespołów artystycznych, w tym tworzeniu nowych oraz pozyskiwaniu członków do już funkcjonujących na terenie gminy grup artystycznych. Obecnie przy GCKiB działa 22 zespoły/grupy artystyczne. Na terenie Gminy działa również wielu artystów w takich dziedzinach jak, m.in. rzeźba, malarstwo, haft, szydełkowanie, robótki na drutach, bibułkarstwo, poezja, kowalstwo artystyczne, stolarstwo artystyczne, koronkarstwo, pisankarstwo, gorseciarstwo, wikliniarstwo, batik, tkanina artystyczna oraz szkło artystyczne.

Tabela 2: Zespoły artystyczne w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2021.

Lp.	Nazwa zespołu	Miejscowość w której działa zespół	Liczba członków
1.	Zespół Tańca Ludowego (ZTL) POGÓRZANIE	Głowienka	32
2.	ZTL MALI POGÓRZANIE	Głowienka	64
3.	Kapela Pogórzanie	Głowienka	7
4.	Kapela 50 plus	Głowienka	8
5.	Grupa perkusyjna Melorytm	Głowienka	6
6.	Gminna Orkiestra Dęta	Miejsce Piastowe	37
7.	Szkółka Orkiestry Dętej	Miejsce Piastowe	18
8.	Kapela Ludowa PIASTY	Miejsce Piastowe	7
9.	Studio Gama	Miejsce Piastowe	9
10.	Mażoretki	Miejsce Piastowe	8
11.	Zespół Muzyczny RYTM	Miejsce Piastowe	7
12.	Zespół Muzyczny ORION	Miejsce Piastowe	5
13.	Zespół Muzyczny MASKA	Miejsce Piastowe	7
14.	Zespół Muzyczny VA BANK	Miejsce Piastowe	7
15.	Gminna Amatorska Formacja Artystyczna (GAFA)	Miejsce Piastowe	10
16.	Zespół Muzyczny BLUE - STYLE	Niżna Łąka	7
17.	Zespół Teatralny Przyjaciele	Niżna Łąka	15
18.	Zespół Obrzędowy ROGOWICE	Rogi	23
19.	Zespół Śpiewaczy ROGOWICE	Rogi	20
20.	Zespół Śpiewaczy Mali Rogowice	Rogi	21
21.	Zespół Taneczny GWIAZDECZKI	Rogi	15
22.	Zespół Śpiewaczy Załaski	Zalesie	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Imprezy

Gmina Miejsce Piastowe jest obszarem, na którym cyklicznie organizowane są różnego rodzaju imprezy – turystyczne, sportowe, folklorystyczne i inne, których głównym organizatorem jest Gminne Centrum Kultury i Bilioteka w Miejscu Piastowym. Wiele z nich realizowane jest już od wielu lat, początkowo gminne zwiększały swój zasięg stając się imprezami powiatowymi czy wręcz wojewódzkimi, a nawet międzynarodowymi. Są one z reguły połączone z promowaniem wiedzy na temat wielu istotnych spraw i problemów. W wielu z organizowanych imprez uczestniczą partnerzy zagraniczni gminy z Włoch, Słowacji, Ukrainy, Grecji.

Znaczący spadek wskazuje rok 2020, w którym mniejsza liczba imprez spowodowana była zaistniałą sytuacją związaną z pandemią spowodowaną wirusem covid-19 i znaczącym ograniczeniem możliwości organizacji jakichkolwiek imprez.

Imprezy sportowe:

- Bieg ziemią krośnieńską im. I. Łukasiewicza,
- Turniej tenisa stołowego o „Puchar Wójta Gminy”,

- Turnieje szachowe: w tym Gminny Turniej szachowy oraz turnieje na poziomie międzynarodowym,
- Turnieje Piłki Nożnej,
- Turnieje Siatkówki Piłkowej,
- Turnieje Piłki Siatkowej,
- Turnieje Badmintona,
- Zawody rowerowe pod hasłem „Rowerowe Miejsce Piastowe”.

Imprezy artystyczne:

- Via Carpatia – wydarzenie kulturalne powiązane z budową drogi Od Kłajpedy po Saloniki- „Wiele Kultur - Jedno Miejsce. Od Kłajpedy po Saloniki”,
- Spektakle teatralne (również online): m.in. „Usłyszałeś szept”,
- Koncerty: m.in. Muzyki filmowej i kinem plenerowym, Utworów Pasyjnych, On-line,
- Festiwale Piosenki: m.in. Folk Festiwal, Festiwal Piosenki Online, Wojewódzki Festiwal Piosenki,
- Przeglądy: m.in. Kolęd i pastorałek, Grup kolędniczych, Amatorskich Zespołów Artystycznych,
- Jarmarki Bożonarodzeniowe i Wielkanocne,
- Kiermasze książek,
- Biesiady Zaleskie, Rogowskie,
- Coroczne Dożynki Gminne,
- Pikniki Rodzinne: m.in. „Anielskie Wakacje”, „Rozaliada”,
- Obchody Święta Odzyskania Niepodległości,
- Konkursy: m.in. fotograficzne, o wiedzy z danego tematu,
- Wystawy: m.in. „Dziel się pasjami”,
- Spotkania autorskie, m.in. z Łukaszem Łągoźnym,
- Warsztaty: m.in. kuchni tradycyjnej, wykorzystania ziół, pisania ikon, krywulki łemkowskiej, itd
- Wywiady: m.in. KADRY KULTURY,
- Ogólnopolska akcja Narodowe Czytanie 2021.

Tabela 3: Ilość organizowanych wydarzeń przez GOK (późniejsze GCKiB) w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2019.

Miejscowość /Rodzaj imprezy	Imprezy artystyczne	Imprezy sportowo-rekreacyjne	Spotkania – Biesiady, Festyny	Razem
Głowienka	4	2	2	8
Łężany			1	1
Miejsce Piastowe	3	4	4	11
Nizna Łąka	1	1		2
Rogi	6	7	3	16
Targowiska	3	1	1	5
Widacz	2	2	3	7
Wrocanka		2	2	4
Zalesie	1		1	2
Razem/Ogółem	20	19	17	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 4: Ilość organizowanych wydarzeń przez GOK (późniejsze GCKiB) w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2020.

Miejscowość /Rodzaj imprezy	Imprezy artystyczne	Imprezy sportowo-rekreacyjne	Spotkania – Biesiady, Festyny	Razem
Głowienka	3	1	2	6
Łęczany	2		1	3
Miejsce Piastowe	5	4		9
Nizna Łąka		1		1
Rogi	2	5	3	10
Targowiska	2			2
Widacz	1	1	1	3
Wrocanka	3	2	1	6
Zalesie	2			2
Razem/Ogółem	20	14	8	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 5: Ilość organizowanych wydarzeń przez GCKiB (przed 01/01/2021 r. GOK) w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2021.

Miejscowość /Rodzaj imprezy	Imprezy artystyczne	Imprezy sportowo-rekreacyjne	Spotkania – Biesiady, Festyny	Razem
Głowienka	1	3	4	8
Łęczany	1		29	30
Miejsce Piastowe	2	3	5	10
Nizna Łąka		1		1
Rogi	4	2	8	14
Targowiska	5	1	2	8
Widacz	4		1	5
Wrocanka			2	2
Zalesie			16	16
Razem/Ogółem	17	10	67	94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Gminna Biblioteka Publiczna w Miejscu Piastowym (GBP)

Gminna Biblioteka Publiczna służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy, a także rozwojowi kultury. Działa ona poprzez swoje filie, które funkcjonują w Głowience, Rogach, Targowiskach i Wrocance. GBP stanowi czynnie działającą instytucję kultury na terenie gminy.

Tabela 6: Ilość woluminów i wypożyczeń w ciągu roku 2019.

	Biblioteka	Ilość woluminów	Ilość wypożyczeń
	Gminna Biblioteka w Miejscu Piastowym	256689	21278
Filie:	Głowienka	10121	7151
	Rogi	12215	14315
	Targowiska	13668	6792
	Wrocanka	11914	7810
	Razem	73607	57346

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 7: Ilość woluminów i wypożyczeń w ciągu roku 2020.

	Biblioteka	Ilość woluminów	Ilość wypożyczeń
	Gminna Biblioteka w Miejscu Piastowym	26243	16081
Filie:	Głowienka	10493	4199
	Rogi	12724	13879
	Targowiska	14094	7435
	Wrocanka	12389	5235
	Razem	75943	46829

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 8: Ilość woluminów i wypożyczeń w ciągu roku 2021.

	Biblioteka	Ilość woluminów	Ilość wypożyczeń
	Gminna Biblioteka w Miejscu Piastowym	26115	15212
Filie:	Głowienka	10671	5816
	Rogi	13087	14456
	Targowiska	14170	8353
	Wrocanka	12711	5976
	Razem	76754	49813

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 9: Ilość odwiedzin w wypożyczalni i czytelni w roku 2019.

	Biblioteka	Wypożyczalnia	Czytelnia
	Gminna Bibliote w Miejscu Piastowym	10704	4014
Filie:	Głowienka	3722	876
	Rogi	5516	1954
	Targowiska	3634	982
	Wrocanka	3244	1292
	Razem	26820	9118

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 10: Ilość odwiedzin w wypożyczalni i czytelni w roku 2020.

	Biblioteka	Wypożyczalnia	Czytelnia
	Gminna Biblioteka w Miejscu Piastowym	7062	1369
Filie:	Głowienka	1926	553
	Rogi	4932	556
	Targowiska	3015	277
	Wrocanka	2087	28
	Razem	19022	2783

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 11: Ilość odwiedzin w wypożyczalni i czytelni w roku 2021.

	Biblioteka	Wypożyczalnia	Czytelnia
	Gminna Biblioteka w Miejscu Piastowym	6066	720
Filie:	Głowienka	2236	590
	Rogi	4775	976
	Targowiska	3090	869
	Wrocanka	2153	822
	Razem	18320	3977

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Tabela 12: Ilość zarejestrowanych czytelników w roku 2021. Podział według zawodów.

Biblioteka	Czytelnicy													Ogółem
	Wg wieku						Wg zajęcia							
	1	2	3	4	5	6	P	R	U	S	M	I	NZ	
Biblioteka GBP Miejsce Piastowe	198	42	30	154	133	105	52	3	176	20	173	34	204	662
Głowienka	76	10	3	62	41	37	29	0	52	1	49	9	89	229
Rogi	168	29	15	105	60	52	37	1	90	11	141	11	138	429
Targowiska	149	22	16	64	62	19	21	0	67	12	102	7	123	332
Wrocanka	68	18	9	63	43	45	9	0	67	1	62	13	94	246
Razem:	659	121	73	448	339	258	148	4	452	45	527	74	648	1898

Czytelnicy:

1 – do lat 15

2 – 16 – 19 lat

3 – 20 – 24 lat

4 – 25 – 44 lat

5 – 45 – 60 lat

6 – powyżej 60 lat

P – robotnicy

R – rolnicy

U – pracownicy umysłowi

M – niepracująca młodzież ucząca się

S – studenci szkół wyższych, studiujący w trybie stacjonarym

I – inni zatrudnieni

NZ – niezatrudnieni (w tym emeryci, renciści i bezrobotni)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Z powyższych zestawień wynika, że najczęściej odwiedzano i najwięcej wypożyczeń dokonano w GBP w Miejscu Piastowym, natomiast zainteresowanie jej filiami było zdecydowanie mniejsze. Taka sytuacja jest wynikiem położenia GBP w centralnym punkcie gminy i zdecydowanie największego wyboru oferowanych czytelnikom książek i czasopism. Wśród czytelników przeważała młodzież ucząca się i niepracująca w wieku do 15 lat, ale też znaczącą grupę stanowią seniorzy. Najmniejsze zainteresowanie czytelnictwem przejawiali rolnicy i grupa ludzi studiujących. Podobnie przedstawia się sytuacja dotycząca ilości zgromadzonych w GBP i w jej filiach woluminach. Najwięcej książek znajduje się w GBP. Z kolei wśród filii najlepiej zaopatrzona jest biblioteka w Targowiskach.

TURYSTYKA

Tereny gminy stanowią doskonałe miejsce wypadowe do zwiedzania zabytkowego Krosna, znanych w Polsce uzdrowisk – Iwonicza Zdroju i Rymanowa Zdroju, Odrzykonia, gdzie znajduje się rezerwat skalny „Prządki” i ruiny zamczyska „Kamieniec”, skansenu w Bóbrce, będącego kolebką polskiego przemysłu naftowego. Jednakże w samej gminie, z uwagi na charakter jej położenia mało jest czynników, które sprzyjałyby turystyce. Bliskość większych ośrodków turystycznych oraz brak własnych atrakcji turystycznych nie wpływa więc korzystnie na rozwój turystyki – zwłaszcza czynnej związanej z uprawianiem sportu. W Miejscu Piastowym żywiłowo rozwija się kult ks. Bronisława Markiewicza, który 19.06.2005 r. został ogłoszony błogosławionym oraz kult Maryjny Matki Boskiej Fatimskiej. Z tego powodu Miejsce Piastowe jest corocznie odwiedzane przez dziesiątki tysięcy pielgrzymów. W 1997 r. modlił się tutaj papież Jan Paweł II podczas swojej piątej pielgrzymki do Polski.

W Rogach, Wrocance oraz Targowiskach zobaczyć można stare, zabytkowe, drewniane kościoły. Przez teren Gminy Miejsce Piastowe przebiega Szlak Architektury Drewnianej. W całej gminie licznie występują przydrożne kapliczki oraz pozostałości po kopalniach ropy naftowej. Są to największe walory turystyczne gminy i zarazem jedyne pozwalające na chociażby minimalny jej rozwój. Próby uatrakcyjnienia Gminy Miejsce Piastowe pod względem turystycznym przejawiają się chociażby w tym, że 27 lipca 2003 r. otworzony został tu Rogowski Szlak Rowerowy. Tereny gminy mogą poszczycić się malowniczym krajobrazem i czystym środowiskiem, co może zachęcać do odpoczynku z dala od zgiełku miast. O turystycznym zainteresowaniu gminą świadczą rozwijające się gospodarstwa agroturystyczne, których obecność na terenie gminy umożliwia korzystanie z czystego świeżego powietrza poprzez odbywanie pieszych i rowerowych wycieczek oraz zapoznanie się z tradycjami i kulturą ludową.

Atrakcje turystyczne Gminy Miejsce Piastowe.

➤ **Obiekty przyrodnicze**

Na obszarze gminy występuje kilka pomników przyrody – dęby, mające ok. 250 lat stanowiące własność Parafii Rzymsko – Katolickiej we Wrocance (Rozalijka) oraz Lipy drobnolistne. Na terenie Targowisk i Rogów – dęby szypułkowe, jesiony wyniosłe i lipa drobnolistna, także należą do okazów pomników przyrody.

➤ **Aktywny wypoczynek**

Do aktywnego spędzenia czasu na terenie gminy przyczynić się mogą:

- a) Rogowski Szlak Rowerowy, którego główną atrakcją są kapliczki szafkowe z figurami świętych, drewniane domy ze zdobieniami dolnej krawędzi ścian szczytowych oraz rozległe panoramy. Trasa

prowadzi drogami asfaltowymi i polnymi utwardzonymi. W sumie szlak ma 12 700 m i w całości mieści się na terenie wsi Rogi.

b) Rowerowy plac zabaw i strefa relaksu w Miejscu Piastowym:

Innowacyjny pumptrack – czyli specjalnie przygotowany tor o ukształtowanej, falistej nawierzchni i wyprofilowanych zakrętach, składający się z licznych dolin oraz wybrzuszeń zwanych muldami o min. 120 m długości i 180 cm szerokości. Pumptrack świetnie nadaje się do treningów i zabawy dla wszystkich niezależnie od wieku. Służy do rekreacyjnej jazdy dla najmłodszych, jak również do treningów dla bardziej zaawansowanych. Mogą z niego korzystać osoby jeżdżące na rowerach, deskorolkach, hulajnogach i rolkach.

c) Plac sensoryczny we Wrocance:

Plac sensoryczny to tak zaprojektowana przestrzeń, w której bodźce pozawzrokowe użyte są celowo w większym natężeniu niż zwykle, tj. zmysł słuchu, węchu, dotyku. Zabawa na takich placach zabaw jest wielowymiarowa – zachęca do eksperymentowania z nauką, inspiruje, angażuje wszystkie zmysły, rozwija motorykę, przez co działa terapeutycznie i edukacyjnie. Unikatową wartością takich parków jest to, że integrują całą rodzinę, bez względu na płeć, wiek lub poziom sprawności.

d) Plac przy Senior Vigor we Wrocance,

e) We wszystkich miejscowościach Gminy funkcjonują place zabaw dla dzieci oraz siłownie plenerowe. W każdej miejscowości gminy są również gry podwórkowe, z tzw. masy termoplastycznej.

ZABYTKI

W Gminie Miejsce Piastowe przeważają zabytki o charakterze sakralnym – głównie kościoły, krzyże i kapliczki przydrożne. Znaleźć tu można zabytki architektury ludowej, obiekty małej architektury oraz nieliczne zabytki techniki – związane z wydobywaniem na terenie gminy ropy naftowej.

➤ Miejsce Piastowe

∅ Sanktuarium Świętego Michała Archanioła i Bł. Bronisława Markiewicza w Miejscu Piastowym – Michalici. Świątynia została wzniesiona w latach 1932-1935. Jest to budowla w stylu neogotycko – romańskim. W ołtarzu głównym umieszczona jest statua Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus, wykonana przez Kazimierza Chodzińskiego. W dniu 29 września 2007 r. ordynariusz przemyski abp J. Michalik podniósł Kościół zakony w Miejscu Piastowym do rangi Sanktuarium Św. Michała Archanioła i bł. Bronisława Markiewicza.

∅ budynki Zgromadzenia S.S. Michalitek,

∅ grobowce ks. Markiewicza i A. Kaworek (współzałożycielki sióstr Michalitek),

∅ Kościół parafialny pochodzący z XIX w., wybudowany w stylu neogotyckim,

∅ zabytkowe kapliczki,

∅ Zabytkowy dwór murowany. Dwór został wzniesiony w roku 1791 przez starostę lubatowskiego Jakuba Trzecieckiego. W II połowie XIX wieku przebudowany, m.in. dobudowano piętro nad częścią zachodnią dworu oraz charakterystyczny wykusz, w 2001 ofiarowany przez Rodzinę Trzecieckich Zgromadzeniu Świętego Michała Archanioła na cele wychowawcze (obecnie mieszczący internat).

∅ Urząd Gminy Miejsce Piastowe aktualnie zlokalizowany jest w zabytkowym budynku, który był pierwotnie budynkiem szkoły podstawowej, w późniejszym czasie budynek użytkowało Liceum Sztuk

Plastycznych (1982-1992). Po tym okresie mieścił się tu Zespół Szkół Zawodowych Zgromadzenie św. Michała Archanioła aż do 2002 roku.

➤ **Głowienka**

- ∅ zachowały się tu nieliczne stare drewniane chaty, głównie z początku lat międzywojennych XX w.,
- ∅ przydrożne kapliczki,
- ∅ cmentarz choleryczny,

➤ **Łężany**

- ∅ zachowały się tu zabytkowe przydrożne kapliczki i pozostałości po kopalni ropy naftowej „Szczęść Boże”,
- ∅ cmentarz choleryczny,

➤ **Rogi**

- ∅ Drewniany kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja z 1600 r., wybudowany w stylu gotyckim z dobudowaną do niego wieżycą dzwonną i murowaną zakrystią z XVII w. w stylu podkarpackiego baroku. Bogate wyposażenie wnętrza jest barokowe i późnobarokowe, pochodzi z XVII i XVIII w. Obejmuje ono m.in.: ołtarz główny z 1 ćw. XVIII w., dwa ołtarze boczne przy tęczycy z ok. poł. XVII w. (przerobione w 1 ćw. XVIII w.), ambonę z 1 ćw. XVIII w. o oryginalnej formie korpusu w kształcie owocu granatu i barokową chrzcielnicę z 1 ćw. XVIII w. wykonaną z czarnego marmuru, w kształcie kielicha z puklowaną czarą. Ławki fundacji ks. Walentego Żelezińskiego z 1756 r. zdobią malowidła wyobrażające apostołów, przedstawicieli różnych stanów i sceny z Nowego Testamentu. Późnobarokowy konfesjonał z tego samego czasu także zdobiony jest malowidłami. Obok znajduje się źródło św. Anny,
- ∅ kapliczki z XIX i początku XX w.,
- ∅ kilka starych domów z przełomu XIX i XX w.,
- ∅ zachowały się tu także ślady po zamku, później dworze, fosy napełnione kiedyś wodą oraz dworska oficyna,
- ∅ Zagroda Etnograficzna - to prawdziwy wiejski dom, w którym ukryte są skarby historii. Gromadzone są tutaj przedmioty głównie z lat 60-tych, lecz nie brakuje tu też starszych okazów. Najważniejszym celem Zagrody jest podtrzymywanie i przekazywanie wartości kulturowych. Prawdziwa duma Gminy Miejsce Piastowe, Stowarzyszenia „Rogi – Nasza Mała Ojczyzna” i Stowarzyszenia Miłośników Wsi Rogi.
- ∅ Mogiła konfederatów barskich.

➤ **Targowiska**

- ∅ Drewniany, modrzewiowy kościół z XV w., pw. Św. Małgorzaty. Wyposażenie kościoła jest bardzo bogate, pochodzące z różnych epok od XVI do XIX w. m.in. W zakrystii zachował się wyjątkowo cenny ornat, z późnogotycką haftowaną pretekstą z pocz. XVI w. (hafty z przedstawieniami czterech Świętych Dziewic: Katarzyny, Doroty, Barbary i Małgorzaty w architektonicznym obramowaniu oraz z wyobrażeniem św. Agnieszki).
- ∅ liczne kapliczki i figury przydrożne z końca XIX i XX w.,
- ∅ pozostałości po destylarni ropy naftowej,

Ø kaplica grobowa Gołaszewskich z XIX w.,

Ø Dwór Obodyńskich - warto zobaczyć dwór z XVII w., położony jest w rozległym parku, w którym ponad 100 dębów to pomniki przyrody. Zbudowany został na skarpie nad stawami. Jest to obiekt wzniesiony na planie prostokąta, murowany z drewnianym przedsionkiem i nakryty dachem dwuspadowym z naczółkami. Obecny dwór został wzniesiony w połowie XIX wieku. Pierwotnie stał tu inny dwór zbudowany w XVII wieku. Był to dwór obronny zwany twierdzą. Pozostały po nim masywne piwnice, na których posadowiony został obecny obiekt.

Ø Zabytkowa Stacja Kolejowa.

➤ **Wrocanka**

Ø kilka starych chat,

Ø przydrożne kapliczki,

Ø neogotycka kaplica św. Rozalii,

Ø mogiła zastrzelonych przez Niemców: Stanisława Steca i Jana Drubka,

Ø Drewniany, zabytkowy kościół p.w. Wszystkich Świętych z 1770 r.. Wyposażenie wnętrza, głównie późnobarokowe, pochodzi z 2 poł. XVIII w. Ołtarze późnobarokowe z ok. 1770 r. (ołtarz główny i dwa ołtarze boczne). W polu głównym ołtarza głównego malowany na desce obraz: Adoracja Matki Boskiej przez Wszystkich Świętych, sprzed 1645 r. W prawym ołtarzu bocznym obraz: św. Michał Archanioł, namalowany w 1794 r. przez Eustachego Bielawskiego, malarza lwowskiego wg obrazu Guido Reniego. W 1886 r. został rozbudowany o kaplicę pw. św. Rozalii (dostawioną do nawy od południa) i dwie kruchty.

Ø Dwór Gołaszewskich we Wrocance. Dwór we Wrocance został wzniesiony w I połowie XIX wieku przez rodzinę Gołaszewskich. Jest to niewielki murowany dwór z trójosiowym ryzalitem i portykiem, złożonym z czterech kamiennych kolumn, od strony elewacji frontowej.

Ø źródło św. Rozalii znajduje się wśród pól niedaleko zagajnika zwanego Dębiną, w której stoi kaplica poświęcona kultowi świętej Rozalii.

Agroturystyka/Baza noclegowa na terenie Gminy Miejsce Piastowe

1. Gospodarstwo „SPORT CHATA” – położone jest w miejscowości Wrocanka nad rzeką Jasiołką, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu, na 4 ha działce. Goście mają do dyspozycji samodzielny drewniany dom składający się z 5 - czteroosobowych pokoi, pokoju kominkowego, obszernego holu, kuchni i 3 łazienek. Dodatkowymi atrakcjami są 2 korty tenisowe, boisko do siatkówki, ścianka do nauki gry w tenisa oraz sala gimnastyczna w starej stodole (80 m2). Na terenie gospodarstwa istnieje możliwość organizowania ogniska i grilla. Gospodarstwo „SPORT CHATA” jest wymarzone miejsce dla amatorów czynnego wypoczynku.
2. Internat Michalickiego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. B. Markiewicza – mieści się w zabytkowym murowanym dworze z XVIII w., który położony jest w malowniczym parku. Oferuje 60 miejsc noclegowych oraz możliwość skorzystania ze stołówki.
3. Base Camp Carpathia – Wrocanka – oferuje 2 pokoje 2 - osobowe oraz 4 pokoje 3 - osobowe. Wszystkie pokoje są z łazienkami. Do dyspozycji gości jest również kuchnia i jadalnia. Obiekt oferuje również dostęp do bezpłatnego parkingu. Obiekt dysponuje też zapleczem campingowym. Dodatkową atrakcją jest kort tenisowy.

4. Gospodarstwo agroturystyczne „Nad Stawem” Izabela Zatorska - położone jest we wsi Wrocanka "NAD STAWEM" oferuje 10 miejsc noclegowych obejmujących 4 sypialnie (1-4 osobowe) 2 łazienki, kuchnia, pokój kominkowy, staw rybny, boisko do siatkówki, salę gimnastyczną 80 m² (stół do tenisa stołowego, piłkarzyki, dart, unihokej, badminton, materace, rowerek), zadane duże grilowisko, wędzarnia i piec chlebowy.
5. Dworek Targowiska położony jest w miejscowości Targowiska i oferuje bar, ogród, a także restaurację. Na miejscu dostępny jest taras oraz bezpłatny prywatny parking. Obiekt posiada 5 pokoi: 3 pokoje dwuosobowe pokój typu studio oraz pokój rodzinny.

Gastronomia

Turyści, którzy zdecydują się na przyjazd do Gminy Miejsce Piastowe mogą skorzystać z dość bogatego zaplecza gastronomicznego.

1. „TARGOPAL” restauracja funkcjonująca w ramach Stacji Paliw Płynnych w Zalesiu, dysponująca 25 miejscami.
2. Obiekt Dworek Targowiska położony jest w miejscowości Targowiska i oferuje bar a także restaurację.
3. Rogaty Gościniec w Rogach. Restauracja składa się z sali restauracyjnej oraz drugiej sali na piętrze, gdzie można zorganizować imprezę zamkniętą, okolicznościową, spotkanie biznesowe lub konferencje. Na terenie restauracji znajduje się duży parking.
4. Pizzeria Lastoria – obiekt położony jest w miejscowości Miejsce Piastowe oraz w miejscowości Haczów. Oferuje dania z kuchni włoskiej w postaci pizzy. Pizzeria posiada 20 miejsc.
5. Pizzeria Terra Nostra Kamil Mikosz - obiekt położony jest w miejscowości Miejsce Piastowe. Oferuje dania z kuchni włoskiej, a wśród nich: pizze, przystawki, sałaty, makarony, desery, itd.
6. Pub Novelus - obiekt położony jest w miejscowości Miejsce Piastowe. Oferuje dania z kuchni włoskiej, a wśród nich: pizze, przystawki, sałaty. Pub posiada ok 40 miejsc.
7. Karpiel Pub – obiekt położony jest w miejscowości Głowienka. Pub posiada ok 20 miejsc.
8. Karpat Kebab – obiekt położony jest w miejscowości Rogi. Obiekt serwuje dania z kuchni tureckiej.

Parkingi

Na terenie Gminy Miejsce Piastowe funkcjonuje wiele miejsc parkingowych usytuowanych głównie przy obiektach użyteczności publicznej, usługowych oraz sakralnych .

SPORT

Sport w Gminie Miejsce Piastowe rozwijany jest za pośrednictwem klubów sportowych działających w poszczególnych wsiach oraz GCKiB – u jednego z głównych organizatorów imprez sportowych. Działające na terenie gminy kluby sportowe mają charakter ludowy, uczniowski i ludowo – uczniowski.

Tabela 13: Rozkład klubów i zespołów sportowych w poszczególnych miejscowościach gminy. Stan na rok 2021 r.

Lp.	Miejscowość	Ludowe Sportowe Kluby	Ludowo-Uczniowskie Sportowe Kluby	Uczniowskie Kluby sportowe
1)	Głowienka	1	-	-
2)	Łężany	-	-	-
3)	Miejsce Piastowe	1	-	-
4)	Niżna Łąka	-	1	-
5)	Rogi	-	1	-
6)	Targowiska	1	1	1
7)	Widacz	-	-	1
8)	Wrocanka	-	-	1
9)	Zalesie	-	-	-
	Razem	3	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Z powyższego zestawienia wynika, że najlepsze warunki rozwoju sportu znajdują się w miejscowości Targowiska, gdzie działają 3 kluby sportowe. W Głowience, Miejscu Piastowym, Niżnej Łące, Rogach, Widaczu i Wrocance znajduje się po jednym klubie, przy czym są to kluby uczniowskie, ludowo – uczniowskie oraz ludowe kluby sportowe. Obecnie we wsi Zalesie oraz Łężany, nie ma żadnego klubu lub zespołu sportowego. Szczególnie dobrze rozwija się działalność LUKS „Burza” Rogi, który zrzesza największą liczbę członków, jest też uczestnikiem i organizatorem wielu imprez sportowo – rekreacyjnych, np. Biegu Ziemią Krośnieńską im. Ignacego Łukasiewicza.

Tabela14: Charakterystyka poszczególnych klubów. Stan na rok 2022.

Lp.	Nazwa klubu	Liczba członków (zawodników)	Sekcje/ Dyscypliny
1.	Ludowy Klub Sportowy w Głowience	60	Piłka nożna
2.	Towarzystwo Sportowe „PIASTOVIA” Miejsce Piastowe	35	Piłka nożna (młodzież i seniorzy), Lekkoatletyka, Szachy
3.	Ludowo – Uczniowski Klub sportowy „STRAŻAK” w Niżnej Łące	30	Piłka nożna Tenis stołowy
4.	Ludowo – Uczniowski Klub Sportowy „BURZA” Rogi	116 zawodników 15 os. zarząd	Piłka nożna, Tenis stołowy, Lekkoatletyka Gimnastyka sportowa od 2022 r.
5.	Klub Szachowy „CZARNY KOŃ” Rogi	50	Szachy
6.	Ludowo – Uczniowski Klub Sportowy „Partyzant” w Targowiskach	50 zawodników 7 os. zarząd	Piłka nożna Tenis stołowy
7.	JT – TEAM Targowiska	16	Koszykówka
8.	Uczniowski Klub Sportowy „RETURN” Widacz	20	Tenis
9.	Ludowo – Uczniowski Klub Sportowy „Krośnianka” Wrocanka	Aktualnie w zawieszeniu	Tenis

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe.

Obiekty sportowe na terenie Gminy Miejsce Piastowe.

Na terenie gminy znajduje się spora ilość obiektów sportowych. Są to głównie sale gimnastyczne i boiska sportowe położone przy szkołach oraz stadiony sportowe. W sumie gmina dysponuje 6 stadionami sportowymi położonymi w Miejscu Piastowym, Rogach, Targowiskach, Łęzanach, Wrocance, Niżnej Łące. Niektóre ze stadionów posiadają widownię z miejscami siedzącymi. Oprócz tego istnieją tu boiska do gier małych, a w tym 2 przyszkolne boiska do piłki ręcznej, 2 boiska do siatkówki oraz 1 kort do tenisa ziemnego. Ponadto gmina dysponuje także przyszkolnymi halami sportowymi. Są one położone w Głowience, Miejscu Piastowym, Targowiskach, Wrocance, Łęzanach i Rogach. We wrześniu 2021 r. została oddana do użytku sala gimnastyczna przy SP Zalesie. Ponadto na najbliższe lata zaplanowane są następujące inwestycje sportowe: budowa dwóch boisk sportowych w Głowience. Istniejąca baza sportowa stanowi czynnik rozwojowy wewnętrzny sprzyjający zabezpieczeniu na terenie gminy potrzeb w zakresie sportu i rekreacji.

PATRON

Rada Gminy Miejsce Piastowe w dniu 26 września 2008 r. przyjęła rezolucję w sprawie uznania Błogosławionego Księdza Bronisława Markiewicza patronem Gminy Miejsce Piastowe. Dzień 13 lipca ustalono odąd świętem patrona Gminy Miejsce Piastowe.

Błogosławiony Ksiądz Bronisław Markiewicz urodził się 13 lipca 1842 r. w Pruchniku koło Jarosławia. Od początku swojej pracy duszpasterskiej był szczególnie wrażliwy na religijne, moralne i materialne zaniedbanie dzieci i młodzież, a także niedolę ludzi. Walczył z wadami narodowymi Polaków. Będąc ofiarnym i cenionym kapłanem dążył do niwelowania problemów społecznych poprzez dobre wychowanie młodzieży i odnowę moralną całego społeczeństwa. 24 marca 1892 roku przybył do Miejsca Piastowego i został proboszczem tutejszej parafii. Dzięki swoim staraniom utworzył zakład wychowawczy, który później przekształcił się w szkołę niepubliczną kształcącą w różnych zawodach oraz podjął kroki zmierzające do założenia nowych rodzin zakonnych: Zgromadzenia Świętego Michała Archanioła i Zgromadzenia Sióstr Świętego Michała Archanioła. Zgromadzenia te powstały już po jego śmierci. Zmarł w opinii świętości w dniu 29 stycznia 1912 roku. Proces beatyfikacyjny księdza Bronisława Markiewicza rozpoczął się w 1958 roku. W dniu 2 lipca 1994 roku Papież Jan Paweł II promulgował dekret o heroicznosci cnót Sługi Bożego Księdza Bronisława Markiewicza, natomiast w dniu 19 czerwca 2005 r. w Warszawie został on beatyfikowany.

Odnosząc się do życia i pracy Błogosławionego Księdza Markiewicza zwrócić trzeba uwagę na jego wkład i zaangażowanie w rozwój moralny i oświatowy młodych ludzi. Przejawia się to w ilości założonych zakładów dla sierot i dzieci, wykształconych w nich wychowankach, zawodów jakich uczone w przykładowych warsztatach. Dużo można mówić o jego działalności dydaktycznej, wydawniczej i publicystycznej. Na szczególną uwagę zasługuje stosowany przez Księdza Markiewicza sposób wychowania dzieci przez pracę. Przez ponad 20 lat pracy w Miejscu Piastowym, Ksiądz Bronisław Markiewicz zapisał się w pamięci ludzi, a tym samym w historii, jako niestrudzony robotnik i społecznik, który nie patrząc na przeciwności wkraczał w sam środek problemów społecznych, walcząc o każdego człowieka, a zwłaszcza o opuszczone dziecko. W jego ocenie dziecko i jego właściwe wychowanie jest najważniejszym zadaniem dorosłych. Dzieci bowiem, są dźwignią społeczeństwa, a prawidłowo

uksztaltowane tworzą dojrzałe i odpowiedzialne społeczeństwo. „Prawdziwa miłość dla biednych jest większym dowodem boskości Kościoła niż cuda” - powiedział kiedyś. Swoją pracą dążył do wychowania dzieci i młodzieży w zgodzie z nauką Boga. „I praca potrzebna, ale na pierwszym miejscu pacierz - mówił do swoich wychowanków - Na nic przytuliska i zakłady jak nie ma głoszenia słowa Bożego” – pisał w 1867 roku. Ksiądz Markiewicz dawał swoim podopiecznym to, co najważniejsze - w atmosferze miłości i akceptacji przekazywał im słowa Boże. Uznanie Błogosławionego Księdza Bronisława Markiewicza za patrona Gminy Miejsce Piastowe jest wyrazem upamiętnienia postaci tego wielkiego człowieka - ofiarne, cierpliwego kapłana służącego całym swoim życiem człowiekowi i całej społeczności lokalnej.

3.6. Aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna.

Liczba ludności Gminy Miejsce Piastowe zameldowanej na pobyt stały na dzień 15.12.2021 r.

Tabela15: Wykaz mieszkańców z podziałem na miejscowości i płeć.

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Kobiety	Mężczyźni
1.	Głowienka	2 317	1 193	1 124
2.	Łężany	1 873	928	945
3.	Miejsce Piastowe	1 992	1 049	943
4.	Nizna Łąka	303	158	145
5.	Rogi	2 527	1 302	1 225
6.	Targowiska	2 190	1 109	1 081
7.	Widacz	681	359	322
8.	Wrocanka	1 187	605	582
9.	Zalesie	527	279	248
Razem		13 597	6 982	6 615

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Gmina Miejsce Piastowe ma 13 597 mieszkańców, z czego 51,4% stanowią kobiety, a 48,6% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 3,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy Gminy Miejsce Piastowe zawarli w 2021 roku w USC 43 małżeństw, co odpowiada 3,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Natomiast 29,4% mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe jest stanu wolnego, 59,0% żyje w małżeństwie, 2,0% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,3% to wdowy/wdowcy.

Gmina Miejsce Piastowe ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -41. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,14 na 1000 mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe. W 2021 roku urodziło się 125 dzieci, w tym 46,3% dziewczynek i 53,7% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 393 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi

0,76 i jest mniejszy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2021 roku 42 % zgonów w Gminie Miejsce Piastowe spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 26 % zgonów w Gminie Miejsce Piastowe były nowotwory, a 8,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Miejsce Piastowe przypada 11.68 zgonów. Jest to wartość porównywalna do wartości średniej dla województwa podkarpackiego oraz mniej od wartości średniej dla kraju.

W 2021 roku zarejestrowano 110 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 73 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Miejsce Piastowe 24. W tym samym roku 8 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 1 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 7. Z danych wynika, że 61,2% mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe jest w wieku produkcyjnym, 18,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

3.7. Rynek pracy – zatrudnienie i bezrobocie.

W gminie Miejsce Piastowe na 1000 mieszkańców pracuje 104 osoby. 53,8% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 46,2% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Miejsce Piastowe wynosiło w 2020 roku 5,9% (7,7% wśród kobiet i 4,3% wśród mężczyzn). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Miejsce Piastowe wynosiło 4 050,39 PLN, co odpowiada 73.30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe 2 397 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 687 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 710. Z danych wynika, że 52,8% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 18,5% w przemyśle i budownictwie, a 9,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

3.8. Edukacja i wychowanie.

Spośród mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe 3 311 osób jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 638 kobiet oraz 1 673 mężczyzn). 13,1% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,3% wykształcenie policealne, 8,2% średnie ogólnokształcące, a 19,9% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 26,2% mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe, gimnazjalnym 6,5%, natomiast 20,9% podstawowym ukończonym. 1,8% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa podkarpackiego mieszkańcy Gminy Miejsce Piastowe mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie Miejsce Piastowe największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (23,7%) oraz zasadnicze zawodowe (19,0%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,9%) oraz średnie zawodowe (22,1%).

16,3% mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (17,1% wśród dziewczynek i 15,5% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 853 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 3,16 dzieci w wieku przedszkolnym. W roku 2020 w Gminie Miejsce Piastowe placówkę miało 8 szkół podstawowych, w których w 65 oddziałach uczyło się 997 uczniów (481 kobiet oraz 516 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w Gminie Miejsce Piastowe placówkę miało 8 szkół podstawowych, w których w 55 oddziałach uczyło się 1 027 uczniów (496 kobiet oraz 531 mężczyzn).

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 25,1% ludności (25,2% wśród dziewczynek i 25,0% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 15,3 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 90,55.

W Gminie Miejsce Piastowe znajduje się 4 licea w tym ogólnokształcące, w którym w 13 oddziałach uczyło się 279 uczniów (180 kobiet oraz 99 mężczyzn). W 2020 zarejestrowano 92 absolwentów. Dla porównania w 2008 roku w Gminie Miejsce Piastowe placówkę miały 2 licea ogólnokształcące, w których w 8 oddziałach uczyło się 191 uczniów (128 kobiet oraz 63 mężczyzn). W 2008 zarejestrowano 64 absolwentów.

W Gminie Miejsce Piastowe znajduje się 5 Techników, w których w 18 oddziałach uczyło się w 2020 r. 326 uczniów (53 kobiety oraz 273 mężczyzn). W 2020 zarejestrowano 46 absolwentów. Dla porównania w 2008 roku w Gminie Miejsce Piastowe placówkę miały 3 Technika, w których w 13 oddziałach uczyło się 327 uczniów (48 kobiet oraz 279 mężczyzn). W 2008 zarejestrowano 68 absolwentów. Dodatkowo w Gminie Miejsce Piastowe znajduje się 2 szkoły branżowe.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadpodstawowym (16-18 lat) kształcą się 17,4% mieszkańców (16,8% wśród dziewczyn i 18,1% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących przypada 21,5 uczniów. 18,1 uczniów przypada na oddział w technikach dla młodzieży. W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 27,3% mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe w wieku potencjalnej nauki (27,2% kobiet i 27,4% mężczyzn). Szczególny nacisk w Gminie jest położony na poprawę stanu szkół, ich bazy lokalowej, zaplecza sportowego i kuchennego. W 7 na 8 szkół zostały uruchomione świetlice szkolne. Na terenie gminy funkcjonuje 11 dziewięciogodzinnych oddziałów przedszkolnych oraz cztery zespoły wychowania przedszkolnego, a także 3 żłobki.

3.9. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.

ZDROWIE

Gmina Miejsce Piastowe posiada rozbudowaną bazę punktów medycznych. Wśród wszystkich punktów medycznych możemy wymienić ośrodki zdrowia, laboratoria medyczne, poradnie specjalistyczne.

Ośrodki zdrowia (publiczne):

- Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miejscu Piastowym:
 - Poradnia Chirurgii Ogólnej,
 - Poradnia Ginekologiczna-Położnicza w Miejscu Piastowym,
 - Zakład Rehabilitacji Leczniczej,
 - Zespół Rehabilitacji Domowej,
 - Pracownia Fizjoterapii,
 - Poradnia Neurologiczna,
 - Poradnia Zdrowia Psychicznego,
 - Poradnia Kardiologiczna,
 - Pracownia USG,
 - Pracownia RTG,
 - Gabinet Stomatologiczny,
- Higiena Szkolna (Miejsce Piastowe),
- Przychodnia Rodzinna MEDICA-1 w Targowiskach (*świadczy również niepubliczne usługi*):
 - Gabinet Medycyny szkolnej,
 - Gabinet Pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej,
 - Gabinet Zabiegowy,
 - Poradnia Lekarza POZ,
 - Gabinet Stomatologiczny,
 - Poradnia Kardiologiczna,
 - Poradnia Neurologiczna,
 - Poradnia Leczenia Bólu,
 - Poradnia Medycyny Sportowej,
 - Zakład Rehabilitacji Leczniczej,
- Punkt Lekarza Rodzinnego im. dr Zofii Dąbrowskiej w Targowiskach,
 - Gabinet Higienistki Szkolnej,
 - Gabinet Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej,
 - Poradnia Lekarza POZ,
- Ośrodek Zdrowia w Łęczanach (filia SPGZOZ),
 - Poradnia Kardiologiczna,
- Ośrodek Zdrowia w Widaczu (filia SPGZOZ),
- Ośrodek Zdrowia w Głowience (filia SPGZOZ),
 - Zakład Rehabilitacji Leczniczej w Głowience,
 - Poradnia Ginekologiczno-Położnicza w Głowience,
 - Pracownia USG,
 - Gabinet Stomatologiczny,
- Ośrodek Zdrowia w Zalesiu (filia SPGZOZ),
- Ośrodek Zdrowia w Rogach (filia SPGZOZ),
- Gabinet Stomatologiczny w Targowiskach,

Laboratoria medyczne:

- NZOZ Vita Miejsce Piastowe, laboratoria współpracujące:
 - Laboratorium Medyk w Rzeszowie,
 - Laboratorium Specmed.

Prywatne poradnie specjalistyczne i ośrodki zdrowia:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "VITA" s.c. Miejsce Piastowe:
 - Poradnia (gabinet) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
 - Gabinet Stomatologiczny,
 - Gabinet Diagnostyczno-zabiegowy,
 - Poradnia Logopedyczna,
 - Poradnia Dermatologiczna,
 - Poradnia Neurologiczna,
 - Medycyna Pracy,
 - Pracownia USG,
- Punkt lekarski w Rogach (filia NZOZ Vita),
- Rehabilitacja medyczna,
- Poradnia psychologiczno – pedagogiczna,

Apteki:

- Apteka Piastowska (Miejsce Piastowe),
- Apteka leków gotowych (Miejsce Piastowe),
- Apteka leków gotowych (Łężany),
- Punkt apteczny Joanna Frydrych (Rogi),
- Punkt apteczny (Targowiska),
- Apteka Ambra mgr farm. Halina Janas (Głowienka),

Okulistyka i optyka:

- Piotr Kolman,
- Kol-Optyk.

POMOC SPOŁECZNA

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest zgodnie z obowiązującymi przepisami rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im funkcjonowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna dąży do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Katalog osób uprawnionych do uzyskiwania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może zostać udzielona zawarty w ustawie o pomocy społecznej nie jest katalogiem zamkniętym. Osoba oczekująca pomocy powinna współdziałać w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do podjęcia współpracy w rozwiązywaniu własnych potrzeb. Pomoc społeczna to nie tylko wypłata różnych zasiłków, ale także różnorodne formy wsparcia niepieniężnego, które przyczyniają się do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluceniem społecznym.

Kierunki działań Ośrodka na terenie Gminy Miejsce Piastowe określa:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022- 2029,

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejsce Piastowe na lata 2022-2026,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe na lata 2020-2022,
- Program: Opieka wychowawcza edycja 2022,
- Program: Asystent osobisty osób niepełnosprawnych, edycja 2022,
- Program: Korpus wsparcia seniorów na rok 2022,
- Program: Pomoc Państwa w zakresie dożywiania na lata 2019-2023.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miejscu Piastowym jest jednostką organizacyjną realizującą zadania pomocy społecznej mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy. Ośrodek realizuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a także programy rządowe.

Głównym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miejscu Piastowym jest łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin nie tylko w formie materialnej, ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób, rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowania społeczności lokalnej. Stan zatrudnienia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miejscu Piastowym wg. stanu na dzień 31.12.2020 r.: 15 osób, w przeliczeniu na etaty – 12,05, umowy zlecenia opiekuńcze środowiskowe: 24, radca prawny i informatyk.

3.10. Usługi administracyjne

Samorządowe Centrum Usług Wspólnych

Samorządowe Centrum Usług Wspólnych z siedzibą w Miejscu Piastowym jest jednostką organizacyjną Gminy, powołane na podstawie Uchwały Nr XXVII/170/2016 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 29 września 2016 r. w sprawie wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych Gminy Miejsce Piastowe oraz likwidacji Ośrodka Administracji Szkolnej w Miejscu Piastowym. Samorządowe Centrum Usług Wspólnych w Miejscu Piastowym pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach: poniedziałek 7.00-16.00, wtorek – czwartek 7.00-15.00, piątek 7.00-14.00 i zatrudnione jest w nim 10 osób.

Centrum jest jednostką prowadzącą wspólną obsługę finansową następujących jednostek organizacyjnych:

- Gminny Żłobek im. Matki Anny Kaworek w Łęczanach,
- Gminny Żłobek im. Janusza Korczaka w Miejscu Piastowym,
- Gminny Żłobek im. Władysławy Markiewiczówny w Głowience,
- Szkoła Podstawowa im. Benedykta Wierdaka w Głowience,
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łęczanach,
- Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Wielkiego w Rogach,
- Szkoła Podstawowa im. Świętego Jana Kantego w Targowiskach,
- Szkoła Podstawowa im. Stanisławy Grelli we Wrocance,

- Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Zalesiu,
- Szkoła Podstawowa im. Tytusa Trzecieckiego w Miejscu Piastowym,
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Miejscu Piastowym.

W trosce o Mieszkańców Gminy związku z sytuacją epidemiologiczną spowodowaną Covid-19 na stronie internetowej Gminy Miejsce Piastowe są przygotowane Karty usług, które mają dostarczyć podstawowych informacji o usługach świadczonych w Urzędzie Gminy. Mają one umożliwić właściwe przygotowanie się do załatwienia sprawy jak również skrócić do minimum czas jej realizacji.

Karty usług zawierają takie informacje jak: nazwa usługi, podstawa prawna, wykaz potrzebnych dokumentów, wysokość opłat, numer pokoju, w którym można załatwić daną sprawę, czas realizacji sprawy, a także tryb odwoławczy. Karty usług oprócz wersji multimedialnej udostępnione są również w wersji papierowej na terenie Urzędu Gminy Miejsce Piastowe.

Koordinator do spraw dostępności

W Urzędzie Gminy znajduje się osoba odpowiedzialna za koordynację spraw związanych z dostępnością. Jego zadaniem jest wsparcie osób z potrzebami szczególnymi w dostępie do informacji o danym podmiocie i usługach jakie świadczy. Koordynator zajmuje się tworzeniem i wdrażaniem planu na rzecz poprawy dostępności jednostki. Jego zadaniem także jest monitorowanie działalności podmiotu pod kątem zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Dane kontaktowe koordynatora oraz treść planu znajdują się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Miejsce Piastowe.

3.11. Organizacje pozarządowe.

Koła Gospodyń Wiejskich:

1. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W GŁOWIENCIE

Osoba kierująca organizacją: Bogusława Bogaczyk - przewodnicząca (tel. 607 445 556)

Adres: ul. O. A. Kubita 13, 38-455 Głowienka, NIP: 684 266 23 02

Podstawowy zakres działalności: edukacja, kultura i sztuka, młodzież, pomoc społeczna, ochrona środowiska, zdrowie, seniorzy, turystyka, hobby.

2. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ŁĘŻANACH

Osoba kierująca organizacją: Małgorzata Ziemiańska - przewodnicząca (tel. 13 43 532 14; 691 075 681).

Podstawowy zakres działalności: edukacja, kultura i sztuka, pomoc społeczna, zdrowie.

3. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W MIEJSCU PIASTOWYM

Osoba kierująca organizacją: Bożena Wójcik - przewodnicząca (tel. 504 135 885)

Podstawowy zakres działalności: edukacja, kultura i sztuka.

4. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W WIDACZU

Osoba kierująca organizacją: Ludwika Wojtowicz - przewodnicząca (tel. 601 169 873)

Adres: Widacz 38, 38-430 Widacz, NIP: 684 265 16 46

Podstawowy zakres działalności: edukacja, kultura i sztuka, sport i rekreacja, turystyka, folklor.

Koło jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich ARiMR od grudnia 2018 roku.

5. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "KALINA" WE WROCANCE

Osoba kierująca organizacją: Katarzyna Skubisz - przewodnicząca (606 445 597)

Adres: ul. Nadrzeczna 1, 38-455 Wrocanka, NIP: 684 265 39 29

Podstawowy zakres działalności: edukacja, kultura i sztuka, pomoc społeczna.

Koło jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich ARiMR od czerwca 2016 roku.

6. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ZALESIU

Osoba kierująca organizacją: Elżbieta Kilar - przewodnicząca (tel. 603 849 486)

Podstawowy zakres działalności: kultura i sztuka, młodzież, seniorzy.

7. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ROGACH

Osoba kierująca organizacją: Bogusława Niziołek - przewodnicząca (tel. 693 316 140).

Adres siedziby: ul. ks. H. Domino 54, 38-430 Rogi, NIP: 684 265 23 67

Podstawowy zakres działalności: edukacja, kultura, sztuka, folklor, turystyka, pomoc społeczna.

Koło jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich ARiMR od grudnia 2018 roku.

8. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "NADZIEJA" W TARGOWISKACH

Osoba kierująca organizacją: Anna Kielar - przewodnicząca (tel. 692 766 471)

Adres: ul. Suchodolskiego 14, 38-430 Targowiska, NIP: 684 268 51 01

Podstawowy zakres działalności: kultura i sztuka, edukacja, folklor, rękodzieło.

Koło jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich ARiMR od października 2019 roku.

9. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W TARGOWISKACH

Osoba kierująca organizacją: Renata Bemben - przewodnicząca (tel. 798 251 534)

Podstawowy zakres działalności: edukacja, kultura i sztuka.

10. KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W NIŻNEJ ŁĄCE

Osoba kierująca organizacją: Wiesława Guzik - przewodnicząca (tel. 692 766 471)

Adres: ul. Longawy 51, 38-430 Niżna Łąka, NIP: 684 263 204 76

Podstawowy zakres działalności: kultura i sztuka, edukacja, folklor, rękodzieło, sport, pomoc społeczna.

Koło jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich ARiMR od grudnia 2011 roku.

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z podstawowych zadań własnych gminy, polegającym na realizacji zadań chroniących życie, mienie i zdrowie ludzkie oraz środowisko przed pożarem i innymi zagrożeniami miejscowymi. Zasady wykonywania ochrony przeciwpożarowej uregulowane

są przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2020 poz. 961 z póź. zm.). W gminie działa 8 jednostek OSP: z Miejsca Piastowego, Rogów – jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym, Łęzan, Targowisk, Wrocanki, Niżnej Łąki, Widacza, Głowienki – jednostka współpracuje z Państwowym Ratownictwem Medycznym. Jednostki OSP zrzeszają około 318 strażaków.

Stowarzyszenia

1. STOWARZYSZENIE "ROGI - NASZA MAŁA OJCZYZNA"

Adres siedziby: Trakt Papieski 27 Rogi, 38-430 Miejsce Piastowe, Polska

KRS: 0000909775, NIP: 6842661604, REGON: 389393558

Osoba kierująca organizacją: Sylwia Pelczar – Prezes, Aneta Dobosz – Sekretarz.

Data rejestracji: 7 lipca 2021 r.

Celem stowarzyszenia jest:

- 1) Działalność rekreacyjno-sportowa, artystyczna, kulturalna i edukacyjna, polegająca na inicjowaniu, organizowaniu i wspieraniu działań zmierzających do rozwoju i promocji działań z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i twórczości lokalnej,
- 2) Podtrzymywanie tradycji lokalnej, narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej oraz ochrony środowiska naturalnego,
- 3) Wspieranie i organizowanie działań mających na celu ochronę dóbr kultury i tradycji,
- 4) Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami,
- 5) Realizacja projektów z zakresu sportu i rekreacji, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; ochrony środowiska,
- 6) Wszechstronna edukacja i rozwój ludzi oraz promowanie i popularyzowanie rozwoju osobistego,
- 7) Popularyzowanie tradycji, kultury, sztuki, sportu i innych twórczych i aktywnych form życia,
- 8) Wspieranie i upowszechnianie inicjatyw edukacyjnych i artystycznych,
- 9) Promocja zdrowia człowieka i profilaktyki prozdrowotnej w tym kultury fizycznej, sportu i turystyki,
- 10) Popularyzowanie i wspieranie działań na rzecz rozwoju regionu, gminy oraz ich mieszkańców,
- 11) Wspieranie i promowanie demokracji oraz społeczeństwa obywatelskiego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wolności, praw człowieka oraz swobód obywatelskich,
- 12) Wspieranie i promowanie społeczeństwa informacyjnego,
- 13) Wspieranie i organizowanie akcji na rzecz przeciwdziałania przemocy,
- 14) Pomoc rodzinom, osobom w trudnej sytuacji, zagrożonym wykluczeniem społecznym, z terenów wiejskich, bezrobotnym, niepełnosprawnym i innym potrzebującym wsparcia,
- 15) Promocja i ochrona środowiska naturalnego oraz zwiększenie świadomości ekologicznej,
- 16) Wsparcie, promocja i organizacja wolontariatu oraz działalności charytatywnej i pomocy materialnej,

- 17) Promowanie gminy na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej, nawiązywanie partnerstw lokalnych i międzynarodowych.

1. STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW WSI ROGI

Adres siedziby: ul. Ks. H. Domino 47; 38-430 Rogi,

e- mail: rogi@rogi.pl; www.rogi.org.pl, NIP: 684-224-98-49 ; KRS: 0000034826

Osoba kierująca organizacją: Tadeusz Rygalik –Prezes.

Podstawowy zakres działalności:

Stowarzyszenie ma służyć zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnej, a w szczególności poprzez:

- 1) Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych,
- 2) Inspirowanie działań na rzecz oświaty, kultury, sztuki, i rzemiosła artystycznego,
- 3) Wspieranie i prowadzenie działalności wydawniczej - dokumentowanie historii miejscowości Rogi,
- 4) Popularyzowanie wiedzy o historii i dniu dzisiejszym miejscowości Rogi,
- 5) Prowadzenie działalności charytatywnej,
- 6) Utrzymywanie kontaktu z ludźmi wywodzącymi się z Rogów, w tym także z Polonią,
- 7) Popieranie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- 8) Prowadzenie profilaktyki antyuzależnieniowej,
- 9) Zwalczanie patologii społecznych i przeciwdziałanie bezrobociu.

3. TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ TARGOWISK

Adres siedziby: Targowiska, ul. Ks. Macieja Suchodolskiego 38; 38- 430 Miejsce Piastowe,

e-mail: wskwara@zrg.krosno.pl, NIP: 684-225-34-20 ; KRS: 0000099808

Osoba kierująca organizacją: Wiktor Skwara – Prezes

Telefon osoby kierującej organizacją: 13 43 532 41

Podstawowy zakres działalności:

- 1) Edukacja,
- 2) Kultura i sztuka,
- 3) Sport i rekreacja,
- 4) Prowadzenie działalności charytatywnej,
- 5) Inspirowanie działań na rzecz oświaty, kultury, sztuki,
- 6) Popieranie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- 7) Popularyzowanie i wspieranie działań na rzecz rozwoju regionu, gminy oraz ich mieszkańców,
- 8) Wszechstronna edukacja i rozwój ludzi oraz promowanie i popularyzowanie rozwoju osobistego.

4. STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI NIŻNA ŁĄKA

Adres siedziby: ul. O. HIERONIMA LONGAWY 51, Niżna Łąka; 38-455 Głowienka

NIP: 684-250-06-92 ; KRS: 0000279978

Osoba kierująca organizacją Jan Longawa – Prezes, Wiesława Guzik – Sekretarz.

Telefon osoby kierującej organizacją: 668 559 858.

Podstawowy zakres działalności:

- 1) działanie na rzecz rozwoju i promocji wsi Niżna Łąka,
- 2) propagowanie walorów wsi Niżna Łąka m. in. turystycznych, agroturystycznych oraz działań na rzecz ich ochrony,
- 3) dokumentowanie i propagowanie historii wsi Niżna Łąka,
- 4) inicjowanie oraz prowadzenie działań oświatowych, kulturalnych, artystycznych, sportowych, rekreacyjnych itp. we wsi Niżna Łąka,
- 5) wszelkie działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnych,
- 6) kreowanie postaw patriotycznych oraz zasad moralnych i etycznych,
- 7) integrowanie różnych środowisk społecznych wokół zagadnień dotyczących wsi Niżna Łąka o których mowa wyżej.

5. STOWARZYSZENIE „ŻYCIOWA PRZESTRZEŃ”

Adres siedziby: ul. Miodowa 82, 38-455 Głowienka

NIP: 684-265-84-30; KRS: 0000863304

Osoba kierująca organizacją: Krzysztof Mrozek – Prezes.

Podstawowy zakres działalności:

- 1) Tworzenie warunków sprzyjających twórczości, aktywności poznawczej, aktywności fizycznej, społecznej, obywatelskiej i zawodowej obywateli,
- 2) Upowszechnianie sportu, kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży,
- 3) Upowszechnianie turystyki, rekreacji, działań proekologicznych,
- 4) Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, ekologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- 5) Wpływ na poprawę stanu środowisk naturalnych i zdrowia ludzi,
- 6) Dbłość o dziedzictwo historyczne i kulturowe, kultywowanie tradycji,
- 7) Wspomaganie rozwoju i integracji wspólnot oraz społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości narodowych,
- 8) Umacnianie rodziny, ochrona zdrowia oraz walka z wszelkimi objawami dysfunkcji społecznej,
- 9) Włączanie się do ogólnospołecznych akcji na rzecz kształtowania postaw moralnych społeczeństwa, zwalczania takich nałogów jak: alkoholizm, nikotynizm, narkomania,
- 10) Działanie na rzecz profilaktyki i terapii uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych (narkotycznych),
- 11) Upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń, skutków i przeciwdziałaniu patologiom społecznym,
- 12) Samopomoc koleżeńska i sąsiedzka,

- 13) Przeciwdziałanie bezrobociu, bezdomności, ubóstwu, wykluczeniu społecznemu, marginalizacji społecznej, przemocy i wszelkim innym negatywnym zjawiskom społecznym ciąg dalszy zgodnie ze statutem.

6. STOWARZYSZENIE „NASZA WROCANKA”

Adres siedziby: Wrocanka, ul. Nadrzeczna 1, 38- 455 Głowienka

e-mail: anka.kuras@wp.pl, KRS: 0000277124

Osoba kierująca organizacją: Anna Sieniawska-Kuras – Prezes

Telefon osoby kierującej organizacją: 13 42 225 99

Podstawowy zakres działalności:

- 1) Działanie na rzecz rozwoju i promocji wsi Wrocanka,
- 2) Propagowanie walorów wsi Wrocanka m. in. turystycznych i agroturystycznych oraz działania na rzecz ich ochrony,
- 3) Dokumentowanie i propagowanie historii wsi Wrocanka,
- 4) Inicjowanie oraz prowadzenie działań oświatowych, kulturalnych, agroturystycznych, sportowych, rekreacyjnych itp. we wsi Wrocanka i na jej rzecz,
- 5) Wszelkie działania na rzecz rozwoju i aktywności społeczności lokalnej,
- 6) Kreowanie postaw patriotycznych oraz zasad moralnych i etycznych,
- 7) Integrowanie różnych środowisk społecznych wokół zagadnień dotyczących wsi Wrocanka, o których mowa wyżej,
- 8) Prowadzenie działalności charytatywnej.

7. STOWARZYSZENIE EDUKACYJNO-KULTURALNE "MY" W MIEJSCU PIASTOWYM

Adres siedziby: ul. Szkolna 24, 38- 430 Miejsce Piastowe

e-mail: mymp@op.pl; www.mymp.xn.pl, NIP: 684-254-90-08; KRS: 0000312612

Osoba kierująca organizacją: Lucyna Kandefer – Prezes

Telefon osoby kierującej organizacją: 13 43 530 91.

Podstawowy zakres działalności:

- 1) Wspieranie rozwoju wiedzy i umiejętności uczniów na poziomie edukacji przedszkolnej, szkoły podstawowej i ponadpodstawowej,
- 2) Promowanie uczniów szczególnie uzdolnionych, rozwijanie talentów,
- 3) Pomoc uczniom mającym problemy w nauce, przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu,
- 4) Aktywizowanie uczniów, nauczycieli i rodziców oraz mieszkańców gminy na rzecz środowiska lokalnego,
- 5) Umacnianie patriotyzmu i budowanie tożsamości regionalnej,
- 6) Propagowanie idei szkół środowiskowych,
- 7) Upowszechnianie zasad społeczeństwa obywatelskiego,
- 8) Upowszechnianie nowoczesnych form komunikacji społecznej, w szczególności internetu,
- 9) Popularyzowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia,
- 10) Edukacja ekologiczna i turystyczna,
- 11) Propagowanie czytelnictwa w środowisku lokalnym,

- 12) Współpraca z organizacjami lokalnymi,
- 13) Współpraca z organizacjami pozarządowymi o zbliżonych celach,
- 14) Umożliwianie aktywnego uczestnictwa w tworzeniu i odbiorze szeroko pojętej kultury.

3.12. Możliwości inwestycyjne Gminy Miejsce Piastowe.

Według ewidencji księgowej wartość mienia Gminy Miejsce Piastowe na dzień 01.01.2021 r. wynosi 146 495 201,21 zł. Natomiast wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi 161 272 003,39 zł co stanowi wzrost wartości o 10 %.

Jednym z podstawowych składników mienia Gminy Miejsce Piastowe są nieruchomości gruntowe, które na dzień 31.12.2021 r. zajmują powierzchnie 245,2415 ha o wartości księgowej 9 597 024,63 zł, która w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 30,3%.

Suma wydatków z budżetu Gminy Miejsce Piastowe wyniosła w 2021 roku 75,5 mln złotych, co daje 5.552,69 złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 7,2 mln. w porównaniu do roku 2020. Największa część budżetu Gminy Miejsce Piastowe - 27.4% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 750 - Administracja publiczna (9.4%) oraz na Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (6.9%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 14 mln złotych, czyli 18,5% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu Gminy Miejsce Piastowe wyniosła w 2021 roku 79,1 mln złotych, co daje 5,1 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 8 mln złotych w porównaniu do roku 2020.

Dochody budżetu gminy w 2021 r. kształtowały się na poziomie 79,1 mln w tym:

- Dochody bieżące: 68 335 573,75 zł, co daje 101,82% realizacji planu po zmianach;
- Dochody majątkowe: 10 807 882,17 zł, co daje 97,69% realizacji planu po zmianach.

Tabela 16: Plan zadań inwestycyjnych dla Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji (od – do, min. miesiąc i rok)	Szacunkowa wartość zadania (PLN)
1.	Budowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: • Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa Domu Ludowego w miejscowości Łężany,• Remont Domu Ludowego w miejscowości Zalesie,• Budowa budynku wielofunkcyjnego w miejscowości Miejsce Piastowe,• Budowa budynku wielofunkcyjnego w miejscowości Rogi;• Centrum Kultury i Biblioteka w Gminie Miejsce Piastowe – rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku Gminnego Domu Kultury	2022-2027	25.000.000,00

	oraz istniejącego budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Miejscu Piastowym – etap II.		
2.	Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: • budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Rogi,• budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Niżna Łąka,• rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Wrocanka, Głowienka.	2022 – 2027	9.000.000,00
3.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	3.000.000,00
4.	Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: • Przebudowa drogi gminnej w Widaczu,• Przebudowa ul. Nadrzecznej we Wrocance,• Remont mostu w ciągu ul. Młynarskiej w miejscowości Głowienka,• Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Łężany,• Przebudowa, rozbudowa, remont infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022-2027	11.000.000,00
5.	1. Budowa kompleksu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Głowience.	2022-2023	2.425.897,64
	2. Budowa boiska piłkarskiego, budynku zaplecza szatniowo – socjalnego oraz trybuny w miejscowości Głowienka.	2022 – 2024	4.482.772,72
6.	1. Budowa amfiteatru przy zagrodzie etnograficznej w miejscowości Rogi.	2021 - 2027	200.000,00
	2. Rewitalizacja centrum miejscowości Rogi.	2021 - 2024	200.000,00
	3. Budowa ścieżki edukacyjno – historyczno – kulturalnej wraz z pomnikiem katyńskim w miejscowości Rogi.	2021 -2027	200.000,00
7.	Wykonanie infrastruktury w ramach ścieżki spacerowo-przyrodniczej w miejscowości Niżna Łąka i miejscowości Wrocanka.	2023	322.052,80
8.	Przebudowa i rozbudowa infrastruktury oświetleniowej w Gminie Miejsce Piastowe: • Wymiana oświetlenia w salach gimnastycznych przy Szkołach Podstawowych w miejscowościach: Rogi, Łężany, Wrocanka, Targowiska,• Budowa i modernizacja infrastruktury energetycznej – oświetleniowej.	2022 - 2027	2.000.000,00

9.	Remont dachów na budynku Szkoły Podstawowej oraz budynku sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Targowiskach.	2022 - 2027	500.000,00
10.	Budowa miejsca do handlu płodami rolnymi na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	1.000.000,000
11.	„Zagłębnie Czarnego Złota – sen o Ropie w Gminie Miejsce Piastowe”.	2022 - 2027	5.000.000,00
12.	1. Program Grantowy „Cyfrowa Gmina”. 2. Program Grantowy „Cyfrowa Gmina – Granty PPGR”.	2022 - 2023	411.150,00
		2022	125.000,00
13.	Organizacja imprezy plenerowej promującej wieś Rogi - doposażenie miejsca integracji i spotkań poprzez zakup leżaków i namiotów.	2022	24.042,04
14.	Miasteczko rowerowe na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2023	547.000,00
15.	„Dostępny samorząd – granty”.	2022 - 2023	85.251,10
16.	„Lepszy przykład niż wykład – wyjazd studyjny”.	2022	7.761,67
17.	„W nowym świetle Ignacego Łukasiewicza”.	2023	49.000,00
18.	Ładowarka elektryczna samochodów.	2022 - 2023	50.000,00
19.	Przebudowa infrastruktury Sportowej w Targowiskach.	2023 - 2027	5.000.000,00
20.	Zapewnienie, rozwinięcie, budowa, rozbudowa dostępu do szerokopasmowego internetu na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	400.000,00
21.	Budowa mieszkań.	2022 - 2027	20.000.000,00
22.	Zagospodarowanie terenów zielonych we wszystkich miejscowościach.	2022 - 2027	1.000.000,00
23.	Rozbudowa, modernizacja, przebudowa i wyposażenie PSZOK.	2022 - 2027	1.000.000,00
24.	Rozwój turystyki i rolnictwa ekologicznego.	2022 - 2027	2.000.000,00
25.	1. Wzmocnienie ochrony środowiska poprzez podejmowanie działań w zakresie czynnej ochrony gatunków i siedlisk gatunków chronionych oraz wyposażenie terenu gminy w obiekty małej architektury, a także nasadzenie nowych drzew, krzewów i kwiatów.	2022 - 2027	500.000,00
	2. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, oczyszczanie brzegów rzek i potoków na terenie całej gminy.	2021 - 2027	500.000,00
26.	1. Sukcesywne wykonywanie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich; utworzenie ścieżek edukacyjno – przyrodniczych; wyposażenie w obiekty małej architektury; monitoring i inwentaryzacja gatunków zwierząt; odtworzenie oraz uzupełnienie korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	2.000.000,00

	2. Wyznaczenie, tworzenie ścieżek i tras rowerowych oraz Nordic Walking.	2022 - 2027	5.000.000,00
27.	Realizacja strategii niskoemisyjnej poprzez termomodernizację budynków należących do gminy, wzrost wykorzystania energii odnawialnej.	2022 - 2027	4.000.000,00
28.	Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych.	2022 - 2027	1.000.000,00
29.	Odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i innych atrakcji turystycznych na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	4.000.000,00
30.	Budowa, rozbudowa, remont szkół, żłobków, przedszkoli na terenie gminy.	2022 - 2027	8.000.000,00
31.	Rozbudowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej bądź rekreacyjnej w miejscowościach: Głowienka, Targowiska, Niżna Łąka, Wrocanka, Rogi, Łężany, Widacz, Zalesie, Miejsce Piastowe.	2022 – 2027	15.000.000,00
32.	1. Rozbudowa, remont, modernizacja jednostek OSP na terenie gminy. 2. Wyposażenie sprzętowe jednostek straży pożarnych z terenu Gminy Miejsce Piastowe. 3. Poprawa stanu systemu przeciwpowodziowego na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 – 2027	2.000.000,00
			5.000.000,00
			2.000.000,00
33.	Implementacja zintegrowanego systemu ostrzegania przed kataklizmami.	2022 - 2027	600.000,00
34.	Rozbudowa, modernizacja monitoringu wizyjnego miejsc publicznych.	2022 - 2027	1.000.000,00
35.	Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji w gospodarstwach domowych.	2023-2026	3.000.000,00
36.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejsce Piastowe wraz z wymianą lub modernizacją instalacji ciepłych.	2023 -2027	3.000.000,00
37.	Zakup i wymiana pojazdów na niskoemisyjne.	2023 - 2027	3.000.000,00
38.	Realizacja zielonych dachów i zielonych ścian w ramach modernizacji i budowy nowych obiektów użyteczności publicznej.	2022 - 2027	1.000.000,00
39.	Rewitalizacja obejmująca wielofunkcyjne zagospodarowanie przestrzeni i obiektów publicznych w celu aktywizacji społecznej, i gospodarczej mieszkańców.	2022 - 2027	2.000.000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Działania nieinwestycyjne:

Promowanie gospodarki niskoemisyjnej – w tym energooszczędnych rozwiązań w budownictwie, odnawialnych źródeł energii, dobrych wzorów, pomoc mieszkańcom w poszukiwaniu źródeł finansowania.

Zwiększenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży – obok działań inwestycyjnych, niezbędnym czynnikiem do osiągnięcia oszczędności energetycznych jest podnoszenie świadomości użytkowników końcowych w zakresie poszanowania energii. Najbardziej efektywne i perspektywiczne będą działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży. Pozwolą one na kształtowanie proekologicznych zachowań od najmłodszych lat życia. Planowane jest przeprowadzenie serii spotkań, zajęć, konkursów w szkołach na terenie gminy, na których poruszana będzie tematyka ochrony klimatu, oszczędnego gospodarowania energią, wspieranie rozwiązań energooszczędnych. Działania te przyczynią się do racjonalnego korzystania z energii w życiu codziennym – początkowo w skali mikro (oszczędności w oświetleniu, użytkowaniu sprzętu domowego, etc.). Niebagatelny wpływ działanie przyniesie w perspektywie kilkunastu lat – ukształtowane w młodości proekologiczne nawyki będą szeroko stosowane w dorosłym życiu, m. in. w transporcie, prowadzeniu domu czy działalności gospodarczej.

3.13. Potencjał gospodarczy.

Gospodarka gminy oparta jest na rolnictwie i indywidualnych zakładach w ramach działalności gospodarczej. Duża liczba mieszkańców pracuje też na terenie Krosna i okolic. Wśród działających podmiotów gospodarczych przeważają zakłady zajmujące się handlem, naprawą pojazdów samochodowych, działalnością przemysłową i budownictwem.

Działalność gospodarcza jest jedną z najprostszych form działalności osób fizycznych, którą wg. art. 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2021 poz. 162 z póź.zm.) może wykonywać osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, ale której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną.

Działalność gospodarcza jest działalnością zarobkową, którą wykonuje się w imieniu własnym, w sposób ciągły. Opiera się na kilku ważnych zasadach, do których należą m.in.:

- zasada swobody jej prowadzenia,
- zasada równości prawnej podmiotów gospodarczych,
- zasada uczciwej konkurencji oraz poszanowania praw konsumenckich.

W 2021 roku prawidłowo złożonych i przetworzonych wniosków było 280, z czego 48 wniosków dotyczyło założenia działalności gospodarczej, w 144 dokonano zmian we wpisie, 42 osoby dokonało zawieszenia działalności gospodarczej, 21 osób wznowiło działalność, natomiast 25 wniosków dotyczyło zakończenia działalności gospodarczej. Podmioty gospodarcze, rozpoczynające działalność gospodarczą występowały w ośmiu z dziewięciu wsi sołeckich, z różną intensywnością.

Tabela 17: Zestawienie tabelaryczne ilości przedsiębiorców, będących mieszkańcami Gminy Miejsce Piastowe którzy podjęli działalność gospodarczą stan na 16.12.2021 r.:

Lp.	Miejscowość	Liczba przedsiębiorstw
1.	Głowienka	7
2.	Łężany	4
3.	Miejsce Piastowe	6
4.	Rogi	6

5.	Targowiska	7
6.	Widacz	2
7.	Wrocanka	3
8.	Zalesie	5
9.	Wnioski spoza gminy	8
Razem		48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

W Gminie Miejsce Piastowe w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1 090 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 884 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 70 nowych podmiotów, a 46 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najczęściej (108) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (70) w roku 2020. W tym samym okresie najczęściej (98) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2013 roku, najmniej (46) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Miejsce Piastowe najczęściej (47) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (1 039) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 0,6% (7) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 30,4% (331) podmiotów, a 69,0% (752) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Miejsce Piastowe najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22.7%) oraz budownictwo (17.1%). Rozwój działalności gospodarczej przyczynia się do wzrostu dobrobytu społecznego oraz gospodarczego. Konstytucja oraz odrębne przepisy uwzględniają zapewnienie ciągłości rozwoju działalności gospodarczej na zasadach wolnej konkurencji.

3.14. Infrastruktura techniczna.

Energia ciepła i elektryczna

Energia ciepła na terenie gminy wytwarzana jest przede wszystkim w oparciu o źródła indywidualne. Czynnikiem energetycznym są: gaz ziemny oraz tradycyjnie węgiel kamienny, który przyczynia się do emisji zanieczyszczającej powietrze atmosferyczne. Dzieje się tak pomimo zgazyfikowania całej gminy. Z sieci gazowej korzystają na terenie gminy wszystkie obiekty użyteczności publicznej, natomiast problemem są indywidualne gospodarstwa ogrzewane najczęściej przy wykorzystaniu kotłowni węglowych. Te źródła ciepła stanowią obok wzmoczonego ruchu kołowego główne źródło zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Kolejne lata powinny się zaznaczyć przekształcaniem w kierunku tworzenia źródeł energii cieplnej o charakterze proekologicznym, przede wszystkim poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy. Bezproblemowo przebiega także zaopatrzenie mieszkańców, jak i podmiotów gospodarczych, w energię elektryczną, z krajowej sieci elektroenergetycznej.

W Gminie Miejsce Piastowe energia elektryczna w wielu gospodarstwach domowych wytwarzana jest dzięki instalacjom fotowoltaicznym. Z roku na rok odsetek gospodarstw wyposażonych w instalacje fotowoltaiczne rośnie, dzięki czemu gmina staje się coraz bardziej ekologiczna. Na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Miejsce Piastowe także znajdują się systemy energii odnawialnej.

Sieć gazowa.

Gmina Miejsce Piastowe jest w 100 % zgazyfikowana.

W Targowiskach zlokalizowana jest rozdzielnia gazu, która wiąże przebiegające przez gminę gazociągi wysokoprężne:

- gazociąg wysokoprężny Φ 200 Pnom 4,0 MPa relacji Targowiska – Pustyny,
- gazociąg wysokoprężny Φ 250 Pnom 2,5 MPa relacji Targowiska – Strachocina,
- gazociąg wysokoprężny Φ 150 Pnom 1,6 MPa relacji Targowiska – Miejsce Piastowe,
- gazociąg wysokoprężny Φ 150 Pnom 1,6 MPa relacji Miejsce Piastowe – Sulistrowa z odgałęzieniami w Rogach,
- gazociąg wysokoprężny Φ 100 Pnom 1,6 MPa – odgałęzienie Rogi – Bóbrka,
- gazociąg wysokoprężny Φ 65 Pnom 1,6 MPa – odgałęzienie Niżna Łąka,
- gazociąg wysokoprężny Φ 150 Pnom 1,6 MPa – relacji Miejsce Piastowe – Iwonicz.

Ogólny stan urządzeń do przenoszenia wyżej wymienionych mediów należy uznać za zadowalający. Sieć gazowa na terenie Gminy Miejsce Piastowe, po ostatnio przeprowadzonych remontach kapitałnych jest w dobrym stanie technicznym i dostawy gazu odbywają się bez zakłóceń. Nieco gorzej przedstawia się sytuacja ze stanem urządzeń energetycznych.

Telefonizacja.

Miejscowości na terenie Gminy Miejsce Piastowe obsługiwane są w ruchu automatycznym przez trzy centrale telefoniczne, które znajdują się w Miejscu Piastowym, Wrocance i Głowience. Operatorem na terenie gminy jest Orange Polska.

Ilość abonentów w poszczególnych miejscowościach wynosi:

1. Miejsce Piastowe 350,
 2. Targowiska 352,
 3. Głowienka 438,
 4. Rogi 440,
 5. Łężany 308,
 6. Wrocanka 244,
 7. Niżna Łąka 77,
 8. Widacz 152,
 9. Zalesie 83.
- Razem 2.444.

Drogi

Osią drogową dla Gminy Miejsce Piastowe jest droga krajowa 28 relacji Wadowice – Nowy Sącz – Jasło – Krosno – Sanok – Przemyśl oraz droga krajowa nr 19 relacji Radom – Rzeszów – Domaradz – Miejsce Piastowe – Barwinek. Uzupełnieniem głównej osi transportu drogowego jest sieć dróg powiatowych i gminnych. Gmina Miejsce Piastowe posiada 53 drogi zaliczone do kategorii dróg gminnych, które

posiadają klasę dróg D – dojazdowych. Ich łączna długość wynosi 45,879 km. Pozostałe drogi stanowiące własność Gminy Miejsce Piastowe są drogami wewnętrznymi. Stan dróg w Gminie Miejsce Piastowe jest sukcesywnie ulepszany. Pozyskuje się środki na dofinansowanie remontów i budowę nowych odcinków dróg gminnych, zarówno publicznych jak i wewnętrznych.

Pozostała infrastruktura komunikacyjna.

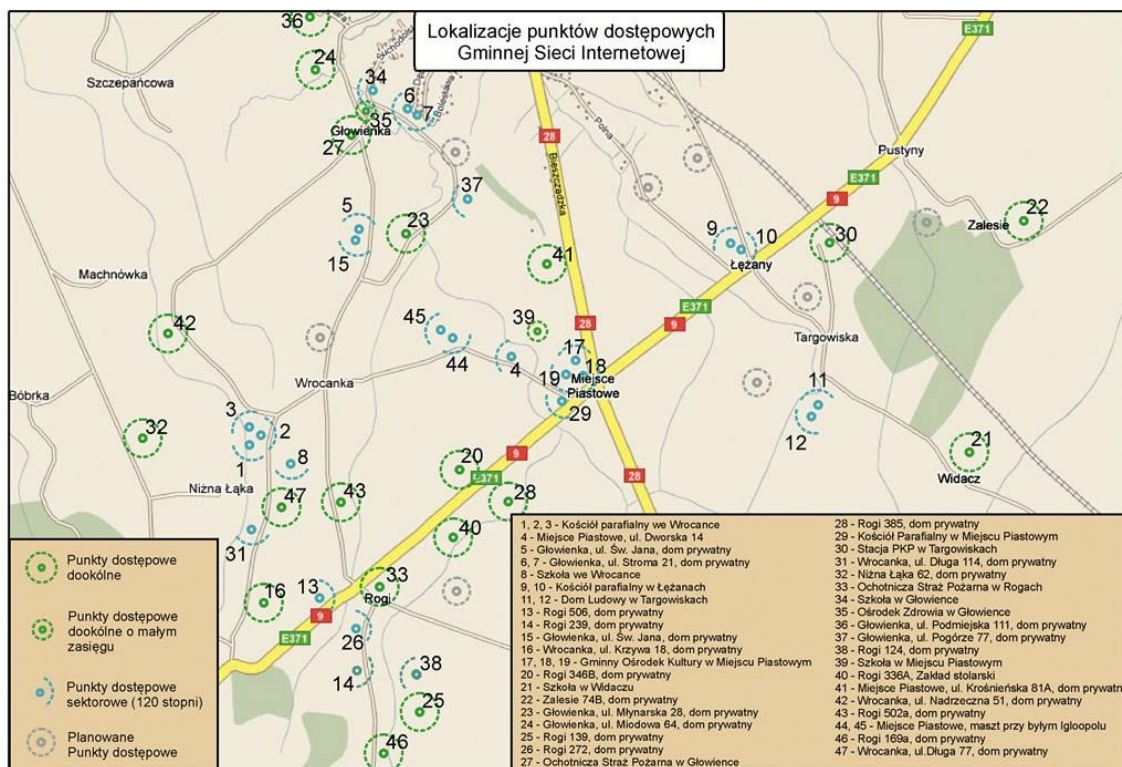
Koleje – przez gminę przebiega linia kolejowa z dworcem w Targowiskach i przystankiem PKP w Widaczu.

Przejsie graniczne – najbliższe przejście graniczne znajduje się w Barwinku w odległości ok. 30 km.

3.15. System komunikacyjny.

Na terenie gminy działa bezprzewodowa sieć internetowa. Dostęp do Internetu dla mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe jest bezpłatny.

Rycina 2. Lokalizacja punktów dostępowych Gminnej Sieci Internetowej.

Zródło: Gmina Miejsce Piastowe

3.16. Gospodarka wodno-ściekowa i gospodarka odpadami.

Sieć kanalizacyjna.

Obecnie Gmina Miejsce Piastowe jest w 95 % skanalizowana. Ścieki są natomiast odprowadzane w całości do oczyszczalni w Krośnie. Do kanalizacji sanitarnej odprowadzane są ścieki bytowo – gospodarcze z gospodarstw domowych o charakterze typowym dla osiedli wiejskich oraz obiektów

użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, sklepy itd.). Nie odprowadzane są ścieki pochodzenia zwierzęcego i ścieki deszczowe. Działania w zakresie kanalizowania gminy podjęte zostały w 1992 r. Do 1999 r. skanalizowano zaledwie 20 % gminy (część Łężan, i Targowisk), wyłącznie przy wykorzystaniu własnych środków budżetowych gminy i wkładów ludności. W 1999 r. otworzyły się dla Polski nowe możliwości pozwalające na skorzystanie preferencyjnych kredytów i środków finansowych pochodzących m.in. z UE. Dzięki temu do końca 2003 r. udało się zakończyć proces kanalizowania gminy, w efekcie czego wszystkie 9 miejscowości posiada już sieć kanalizacyjną. Proces kanalizowania gminy rozpoczęto od wybudowania sieci kolektorów głównych (w sumie jest ich 6), przy czym najdłuższy biegnie od Krosna przez Miejsce Piastowe do granic Gminy Iwonicz - Zdrój. Kolektory od miejsca połączenia ścieków z wszystkich skanalizowanych wsi gminy prowadzone są wzdłuż rzeki Lubatówki do kolektora kanalizacji sanitarnej miasta Krosna. Układ sieci kanalizacyjnej zlokalizowany został wzdłuż dróg oraz potoków przepływających przez teren Gminy. Kanalizację wykonano z rur PCV o różnych średnicach od Φ 600 mm do Φ 160 mm. Uzbrojenie kanalizacji stanowią studzienki wykonane także z rur PCV.

Jeżeli chodzi o przepompownie ścieków to są to podziemne komory z zamontowanymi wewnątrz dwoma pompami zatapialnymi. Każda pompa zamontowana jest na stopie sprzęgającej rurociągu tłoczonego. Całkowite skanalizowanie gminy oznacza, że wszystkie posesje w tych miejscowościach posiadają dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej. Nie podłączone pozostały budynki o nieuregulowanym stanie prawnym terenów przez, które planowana była sieć kanalizacyjna. Ci mieszkańcy, którzy nie korzystają z sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w przydomowych szambach.

1. Długość sieci kanalizacyjnej – 193,97 km,
2. Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej – 13 798,
3. Liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków – 18,
4. Liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych (szamb) – 30.
5. Ilość dostawców ścieków wszystkich od początku (w szt.):
 - a) Gospodarstwa domowe indywidualnie – 3549,
 - b) Podmioty gospodarcze – 94.

Sieć wodociągowa

Gmina Miejsce Piastowe posiada opracowaną koncepcję zaopatrzenia w wodę dla całej gminy. Zgodnie z jej założeniami gmina zaopatrywana ma być w wodę z magistrali wodnej Sieniawa – Krosno o średnicy Φ 500 mm poprzez komorę redukcyjną oraz z ujęć wody w Szczepańcowej i Iskrzyni. Obecnie sieć wodociągowa obejmuje 8 miejscowości, tj. Głowienkę, Wrocankę (ok. 80 %), Miejsce Piastowe, Widacz, Zalesie, Łężany, Rogi (50%) , Targowiska, tworząc jednolity, połączony układ.

1. Długość sieci wodociągowej – 85,96 km
2. Liczba podłączonych budynków:
 - a) Gospodarstwa domowe indywidualne – 2069,
 - b) Podmioty gospodarcze – 89.

Sieć jest w dobrym stanie technicznym wybudowana w latach 1976 – 2003 (Głowienka – oddanie do użytku nastąpiło w 1977 r.; Miejsce Piastowe – oddanie do użytku w 1998 r.; Łężany – 2000 r.; Wrocanka – 2003 r.) i do chwili obecnej nie była ona modernizowana. Sieć jest rozbudowywana na bieżąco – w 2004 r. rozpoczęto prace budowlane w miejscowości Targowiska i Zalesie; 2017

w miejscowości Widacz; 2019 w miejscowości Łężany i Targowiska; 2020 Rogi i Targowiska, 2021 kontynuacja Rogi i Targowiska.

Jakość wody, dostarczanej do sieci odpowiada wymogom sanitarnym. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają z wody ze studni kopanych, których wydajność z reguły nie pokrywa w pełni zapotrzebowania na wodę w komfortowych ilościach. Ponadto na terenie gminy znajduje się kilka studni wierconych, które związane są z obiektami przemysłowymi lub użyteczności publicznej.

Gospodarka odpadami.

Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejsce Piastowe są objęte nieruchomości zamieszkałe. Właściciele nieruchomości zamieszkałych wnoszą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi do Gminy na podstawie złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Od 2020 r. wszyscy mieszkańcy zostali zobowiązani do segregacji odpadów komunalnych. Pozostałe nieruchomości niezamieszkałe, w tym miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz budynki użyteczności publicznej są zobowiązane do posiadania umowy na odbiór odpadów z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy Miejsce Piastowe. Odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych realizowany jest przez firmę posiadającą stosowne pozwolenia. Na stronie internetowej gminy (w Zakładce „Dla Mieszkańca”) każdy mieszkaniec może zapoznać się dokładnie z zasadami segregacji odpadów komunalnych w gminie oraz z harmonogramem odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy na dany rok.

Zasady segregacji odpadów komunalnych w Gminie Miejsce Piastowe.

Odpady komunalne z terenu Gminy Miejsce Piastowe odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej, zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku obowiązującego w Gminie Miejsce Piastowe”. Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w Targowiskach (na działce nr 1096/1), w którym mieszkańcy mogą zostawiać określone rodzaje odpadów komunalnych (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, przeterminowane leki i chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe).

Obowiązek zakupu worków, zgodnie z regulaminem obowiązującym na terenie Gminy Miejsce Piastowe spoczywa na mieszkańcach. Szczegółowy sposób segregacji odpadów komunalnych określa Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz.U. z 2021 r. poz. 906).

Według głównej zasady Jednolitego Systemu Segregacji Odpadów (JSSO), który obowiązuje w całej Polsce, należy zbierać odpady w sposób selektywny – z podziałem na 5 frakcji (pojemnik żółty – metale i tworzywa sztuczne, pojemnik niebieski – papier, pojemnik zielony – szkło, pojemnik brązowy – odpady biodegradowalne, pojemnik czarny – odpady zmieszane, tj. pozostałości po segregacji) oraz oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. Obowiązek selektywnej zbiórki odpadów dotyczy wszystkich mieszkańców – zarówno domów jednorodzinnych i budynków wielorodzinnych i innych miejsc, w których odpady powstają.

Miejscem zagospodarowania większości odpadów komunalnych odbieranych z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy jest Regionalne Centrum Odzysku Odpadów w Krośnie przy ul. Białobrzeskiej 108. Trafiają tam zmieszane odpady komunalne, bioodpady, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania oraz niektóre frakcje zbierane w sposób selektywny.

3.17. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i suszą

Obszary Szczególnego Zagrożenia Powodzią na Obszarze Gminy Miejsce Piastowe

Ustawa Prawo wodne stanowi, że zarządzanie zasobami wodnymi jest realizowane z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne. Ustalono zostały dwa obszary dorzeczy, w których rozporządzeniem Rady Ministrów wydzielono osiem regionów wodnych, zdefiniowanych jako części obszarów dorzeczy wyodrębnione na podstawie kryterium hydrograficznego na potrzeby zarządzania zasobami wodnymi, cztery w obszarze dorzecza Odry i cztery w obszarze dorzecza Wisły. Teren województwa podkarpackiego umiejscowiony jest w dorzeczu Górnej Wisły.

W Gminie Miejsce Piastowe wskazuje się 3 obszary zagrożenia powodzią:

1. Głowienka – potok Lubatówka,
2. Niżna Łąka, Wrocanka – rzeka Jasiołka,
3. Rogi, Miejsce Piastowe – potok Lubatówka.

Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZPR) na terenie Gminy Miejsce Piastowe w latach 2021 – 2027 nie przewiduje się jednak realizacji inwestycji o charakterze przeciwpowodziowym na wymienionych obszarach zagrożenia.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują m.in. sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego. Wójt opracowuje plan operacyjny ochrony przed powodzią oraz ogłasza i odwołuje pogotowie i alarm przeciwpowodziowy.

Magazyn przeciwpowodziowy jest w pełni wyposażony i utrzymany do pełnej gotowości w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych. Znajduje się na ul. Dworska 14, 38-430 Miejsce Piastowe (Stary Urząd). Inne działania w zakresie ochronnym podejmowane są w miarę wystąpienia sytuacji

krzysowych: zapas worków na piasek, piasek, plandeki. Prowizoryczna baza noclegowa zaopatrzona w łózka polowe, koce, materace. Wyposażenie OSP w pompy wysokiej wydajności, sprzęt burzący, oświetlenie terenu.

Obszary Szczególnego Zagrożenia Suszą na Obszarze Gminy Miejsce Piastowe

Zgodnie z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) brak obszarów szczególnego zagrożenia suszą na obszarze Gminy Miejsce Piastowe. Brak jest również możliwości wskazania stopnia zagrożenia i tym samym nie są planowane w latach 2021-2027 działania o charakterze przeciwdziałania suszy.

3.18. Wnioski z Diagnozy Społeczno – Gospodarczej Gminy Miejsce Piastowe

Po przeprowadzeniu analizy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Miejsce Piastowe wysunięto następujące wnioski:

1. Liczba mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe w ciągu ostatnich kilku lat nieznacznie zwiększyła się. Na tę sytuację ma wpływ głównie dodatni wskaźnik migracji (krajowych i zagranicznych). Jednak w ostatnich latach w gminie występuje ujemny przyrost naturalny. Aby nie dopuścić do pogłębienia negatywnych trendów demograficznych, konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych na zahamowanie ujemnego przyrostu naturalnego w Gminie Miejsce Piastowe. W tym celu należy podjąć działania, które będą likwidować bariery, które powodują, że młodzi ludzie rezygnują, bądź odkładają decyzje prokreacyjne m.in. stworzyć korzystne warunki do osiedlania się, tworzyć nowe miejsca pracy oraz zwiększać dostęp do usług publicznych.
2. Liczba przedsiębiorstw w Gminie Miejsce Piastowe na 1000 mieszkańców w porównaniu do innych gmin jest stosunkowo wysoka. Liczba osób bezrobotnych kształtuje się na dość niskim poziomie. Niższym niż w skali województwa i całego kraju. Jednak wskaźniki te z uwagi na uwarunkowania spowodowane m.in. pandemią są zmienne. Oznacza to, że atrakcyjność gospodarcza całego obszaru Gminy Miejsce Piastowe jest stosunkowo niska. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań aktywizujących społeczność lokalną oraz zachęcających do rozwoju przedsiębiorczości. Jednym z możliwych kierunków rozwoju jest stworzenie terenów inwestycyjnych na obszarze Gminy Miejsce Piastowe. Ich stworzenie spowoduje wzrost dochodów z podatków do budżetu gminy oraz pozwoli na rozwój przedsiębiorstw i wzrost poziomu zatrudnienia na obszarze Gminy.
3. W porównaniu do całego województwa podkarpackiego mieszkańcy Gminy Miejsce Piastowe mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Jednak liczba dzieci objętych wychowaniem szkolnym (na poziomie przedszkolnym, podstawowym i ponadpodstawowym) kształtuje się na średnim poziomie. W ciągu ostatnich kilku lat zwiększyła się liczba placówek edukacyjnych a także szczególny nacisk w Gminie jest położony na poprawę stanu szkół, ich bazy lokalowej, zaplecza sportowego i kuchennego. W 7 na 8 szkół zostały uruchomione świetlice szkolne. Na terenie gminy funkcjonuje 11 dziewięciogodzinnych oddziałów przedszkolnych oraz cztery zespoły wychowania przedszkolnego, a także 3 żłobki.

4. Gmina Miejsce Piastowe posiada bardzo dobre warunki komunikacyjne. Szkielet drogowy w gminie tworzą drogi krajowe/powiatowe i gminne przecinające gminę z kierunków wschód – zachód i północ- południe. Prowadzące m.in. do stolicy powiatu Krosno oraz do przejścia granicznego w Barwinku. Stan techniczny poszczególnych odcinków jest zróżnicowany, niektóre z nich zostały już wyremontowane, ale też ich część wymaga pilnych działań interwencyjnych. Istotnym elementem dróg lokalnych jest niedostateczna ilość chodników, oświetlenia ulicznego i ścieżek rowerowych. Wpływa to na bezpieczeństwo mieszkańców gminy. Na terenie Gminy Miejsce Piastowe przebiegać będzie droga ekspresowa S19 (południowy fragment Via Carpatii) łącząca przejście graniczne w Barwinku z Rzeszowem. Stąd też w planach inwestycyjnych Gminy na najbliższe lata zaplanowane są działania obejmujące budowę i przebudowę infrastruktury drogowej.
5. Tereny gminy mogą poszczycić się malowniczym krajobrazem i czystym środowiskiem, co może zachęcać do odpoczynku z dala od zgiełku miast. Gmina Miejsce Piastowe nie jest jednak gminą typowo turystyczną. Z uwagi na charakter jej położenia nie ma dużo czynników, które sprzyjałyby turystyce. Bliskość większych ośrodków turystycznych oraz brak własnych atrakcji turystycznych nie wpływa więc korzystnie na rozwój turystyki – zwłaszcza czynnej związanej z uprawianiem sportu. Z drugiej strony w Miejscu Piastowym żywiotowo rozwija się kult ks. Bronisława Markiewicza oraz kult Maryjny Matki Boskiej Fatimskiej. Z tego powodu Miejsce Piastowe jest corocznie odwiedzane przez dziesiątki tysięcy pielgrzymów. Dodatkowo przez Gminę przebiega Szlak Architektury Drewnianej. Rekomenduje się rozbudowę infrastruktury turystycznej o nowe szlaki pieszo-rowerowe a także zaplecze noclegowe w tym wspieranie gospodarstw agroturystycznych.
6. Na terenie gminy organizowanych jest wiele różnego rodzaju imprez i wydarzeń o charakterze kulturalno-sportowo-rozrywkowym. Ogólnie można przyznać, że oferta kulturalna czy sportowa kierowana do mieszkańców gminy jest ciekawa i jednocześnie dostosowana do gustów i zainteresowań różnego rodzaju odbiorców, a organizowane imprezy mają charakter zarówno plenerowy i masowy, jak i kameralny. Jednak z diagnozy wynika, że wciąż istnieje potrzeba budowy i modernizacji infrastruktury o charakterze kulturalnym oraz sportowym m.in. dokończenie budowy (wykończenie) budynku Gminnego Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym i oddanie obiektu do użytku dla mieszkańców.
7. Ważnym elementem funkcjonowania Gminy Miejsce Piastowe są organizacje pozarządowe. Podejmują one działania w zakresie różnych inicjatyw społecznych. Na terenie Gminy Miejsce Piastowe działa stosunkowo dużo organizacji pozarządowych. Rekomendowanym działaniem jest utrzymanie dalszej współpracy pomiędzy gminą a NGO.
8. Na terenie gminy obowiązują Plany Zagospodarowania Przestrzennego. Obejmują one tylko fragment gminy. Zalecane jest tworzenie nowych planów zagospodarowania przestrzennego dostosowanych do bieżących działań i obejmujących cały obszar Gminy Miejsce Piastowe.
9. Sieć wodociągowa na terenie Gminy Miejsce Piastowe nie obejmuje jeszcze wszystkich miejscowości i mieszkańców. Konieczne jest zapewnienie środków na rozwój i budowę nowych

odcinków wodociągów. W planach są kolejne działania mające na celu rozwój oraz rozbudowę sieci wodociągowej.

10. Udział odpadów zebranych selektywnie na terenie Gminy Miejsce Piastowe w ogólnej ilości odpadów z roku na rok wzrasta. Zalecane jest dalsze prowadzenie działań propagujących selektywną zbiórkę odpadów wśród mieszkańców Gminy.
11. Priorytetowym kierunkiem rozwoju w Gminie Miejsce Piastowe powinien być rozwój odnawialnych źródeł energii. Zalecane jest promowanie gospodarki niskoemisyjnej – w tym energooszczędnych rozwiązań w budownictwie, odnawialnych źródeł energii, dobrych wzorów, pomoc mieszkańcom w poszukiwaniu źródeł finansowania. Podnoszenie świadomości użytkowników końcowych w zakresie poszanowania energii. Najbardziej efektywne i perspektywiczne będą działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży.

3.19. Podsumowanie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Podczas prac nad Strategią Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 przeprowadzono konsultacje społeczne w formie badań ankietowych prowadzonych przez stronę internetową Gminy. Celem ankiety było zapewnienie partycypacji społecznej w procesie diagnozowania potrzeb, problemów i oczekiwań mieszkańców. Przygotowany kwestionariusz ankiety był dystrybuowany wieloma kanałami komunikacyjnymi, w tym m.in. poprzez: Urząd Gminy w Miejscu Piastowym (kwestionariusz elektroniczny oraz kwestionariusz papierowy), jednostki organizacyjne gminy, informację o badaniu ankietowym zamieszczono na stronie internetowej gminy oraz przekazywano podczas organizowanych spotkań w gminie, rozesłano informację drogą mailową. W ankiecie mogli wziąć udział mieszkańcy gminy oraz osoby działające w organizacjach pozarządowych i przedsiębiorcy działający na terenie gminy.

Ankieta zawierała 19 pytań (7 pytań otwartych oraz 12 zamkniętych) oraz metryczkę. W kafeterii pytań zamkniętych dopuszczono możliwość udzielenia innej odpowiedzi niż podane, dając tym samym swobodę wypowiedzi respondentom. W wyniku realizacji badania uzyskano łącznie 167 ankiet. Z pozyskanych danych wynika, iż ankiety wypełniło 100 % mieszkańców gminy. 51% respondentów stanowiły kobiety, 49% mężczyźni.

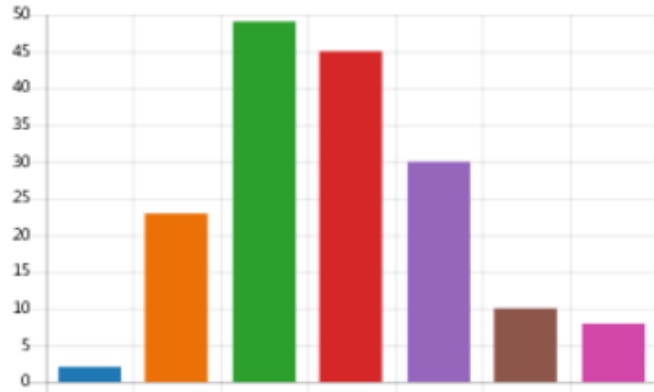

Strukturę wieku, wykształcenia i zatrudnienia respondentów ukazują poniższe dane.

Wiek:

- Poniżej 18 lat
- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- Powyżej 65 lat

2
23
49
45
30
10
8

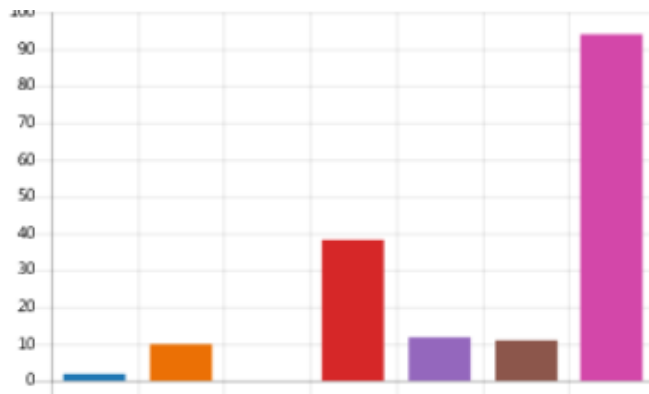

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Wykształcenie:

- Podstawowe
- Zawodowe
- Gimnazjalne
- Średnie
- Pomaturalne / policealne
- Niepełne wyższe
- Wyższe

2
10
0
38
12
11
94

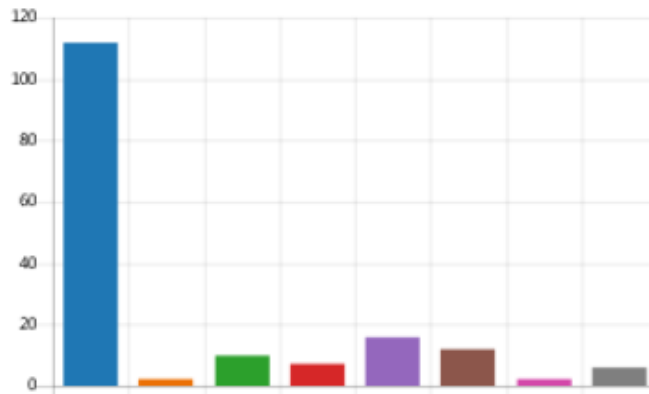

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Status na rynku pracy:

- Pracujący
- Rolnik
- Przedsiębiorca
- Bezrobotny
- Uczący się (Uczeń/Student)
- Emeryt/ka
- Rencista/ka
- Inne

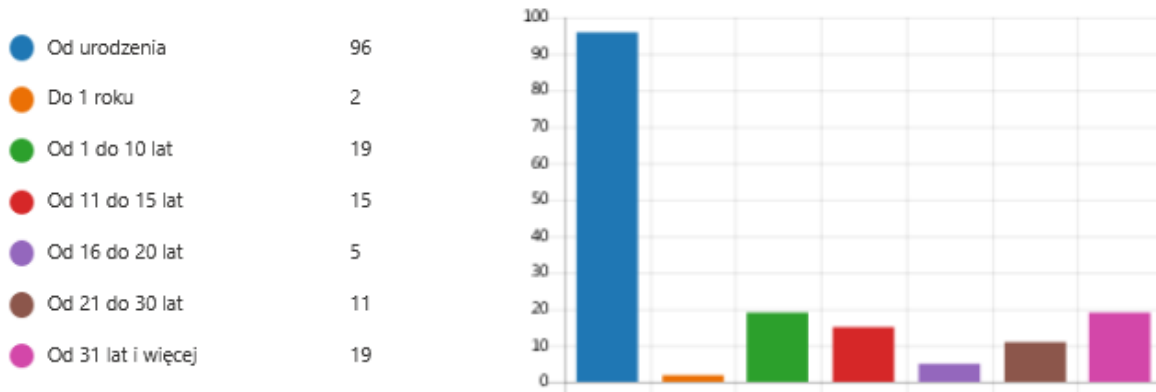
112
2
10
7
16
12
2
6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Okres zamieszkania w Gminie Miejsce Piastowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Poniżej zaprezentowano wyniki z przeprowadzonych badań ankietowych „**OCENA JAKOŚCI I WARUNKI ŻYCIA W GMINIE MIEJSCE PIASTOWE**”.

Pyt. 1. Jak oceniają Państwo Gminę jako miejsce zamieszkania?

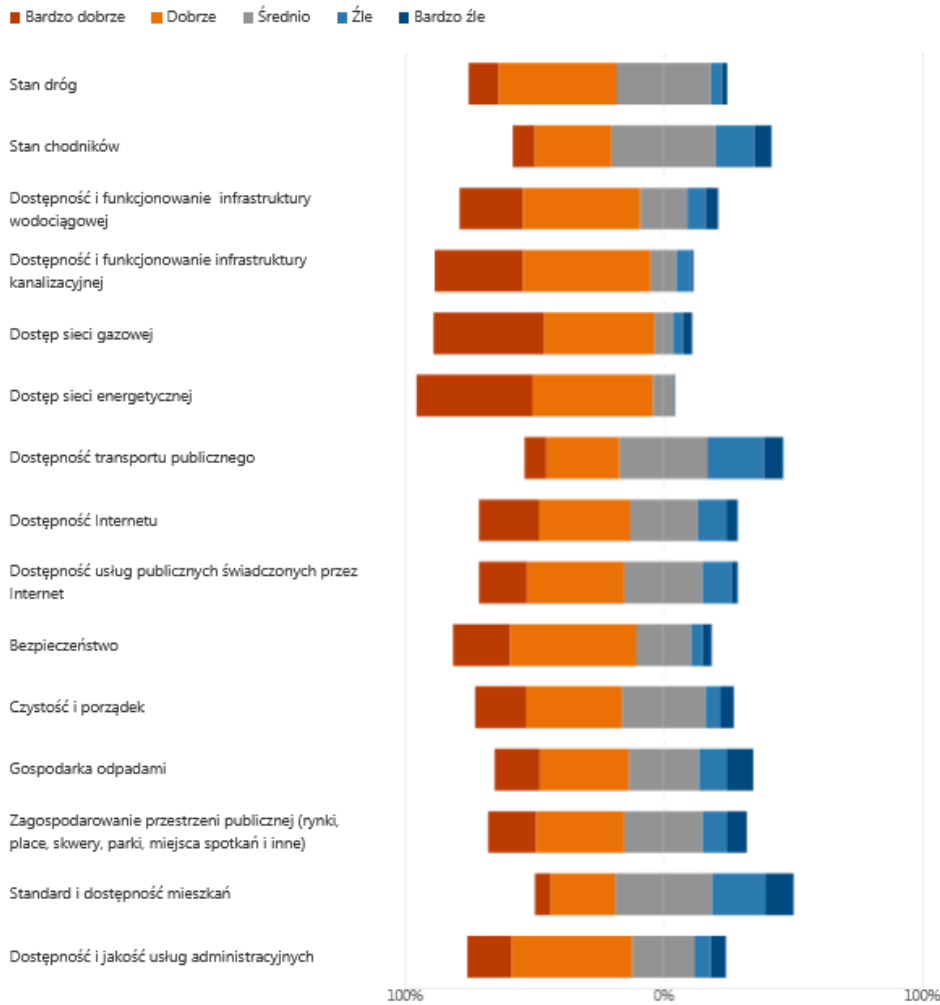
Zdecydowana większość mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe biorąca udział w badaniu uważa, że ich miejsce zamieszkania jest dobre do życia. Ponad 70% respondentów wskazywało w tym zakresie odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”. Udział niezadowolonych respondentów oscylował na poziomie 5 %, przy czym odsetek zdecydowanie niezadowolonych wynosił zaledwie 2 %. Na średnim poziomie oceniło gminę jak miejsce zamieszkania 22 % respondentów.

Pyt. 2. Czy jest Pan/Pani zadowolony/zadowolona z warunków życia w miejscu swojego zamieszkania?

Badanie ankietowe wykazało, że 80% respondentów jest zadowolonych z warunków życia w miejscu swojego zamieszkania, natomiast 20 % jest odmiennego zdania.

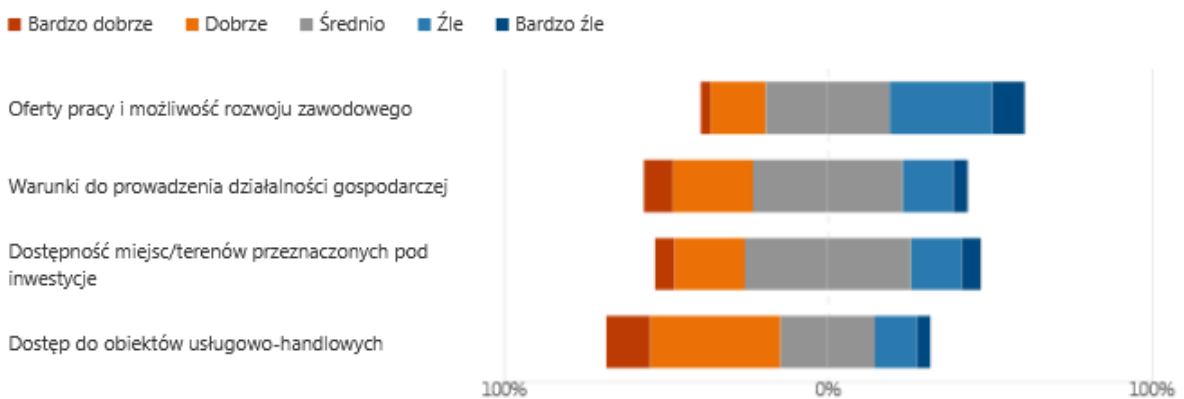

Pyt. 3. INFRASTRUKTURA I USŁUGI PUBLICZNE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

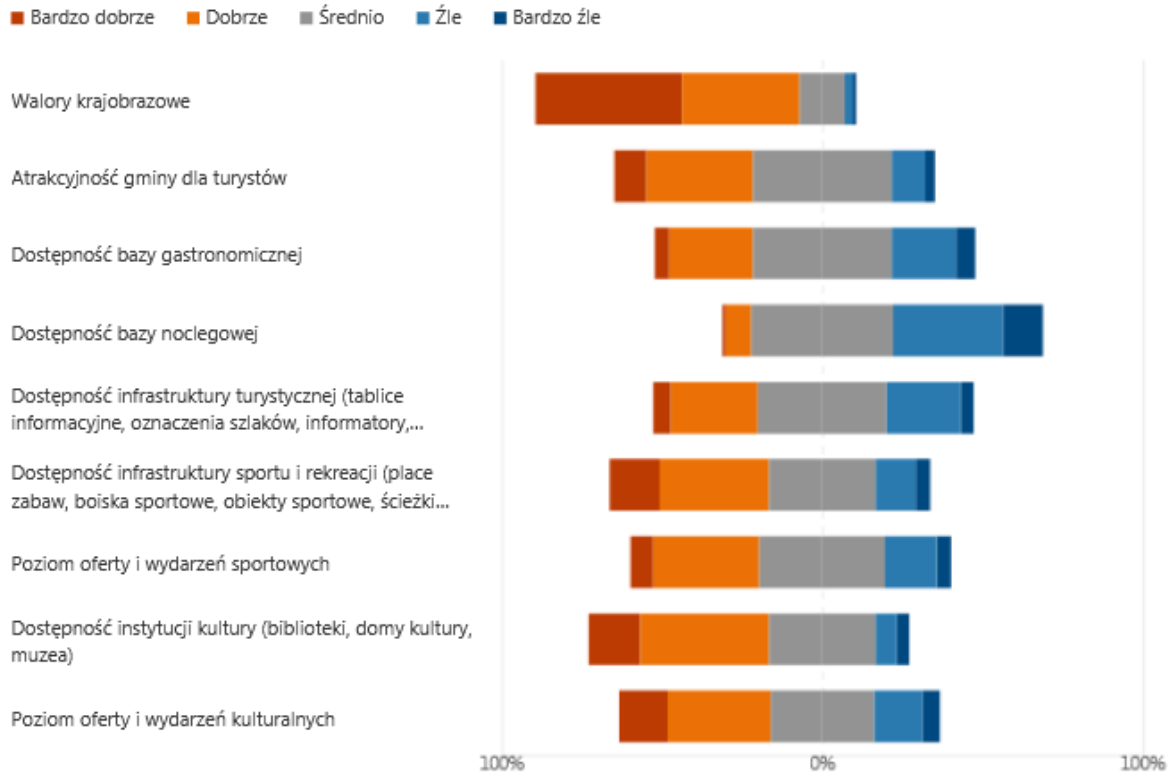
Pyt. 4. GOSPODARKA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

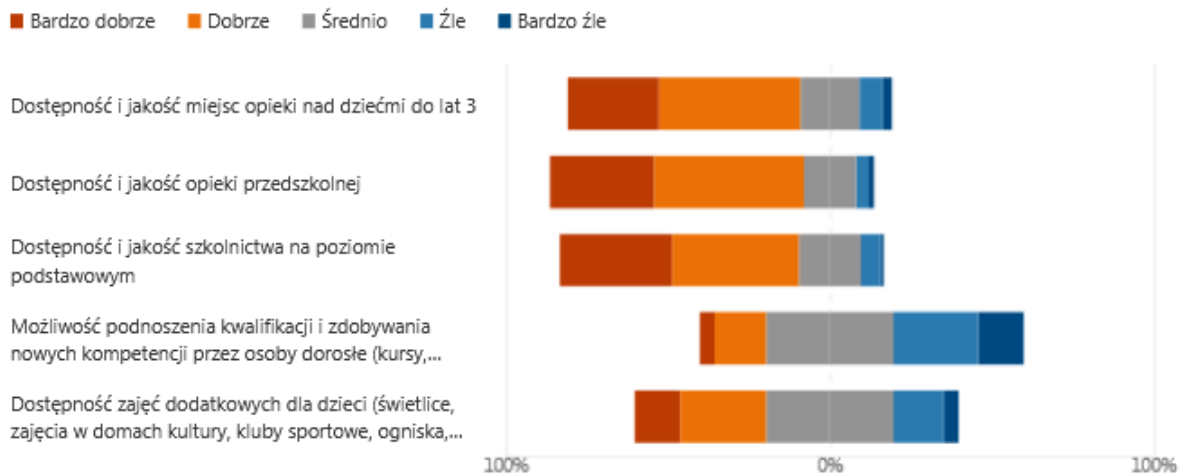

Pyt. 5. TURYSTYKA, SPORT I KULTURA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

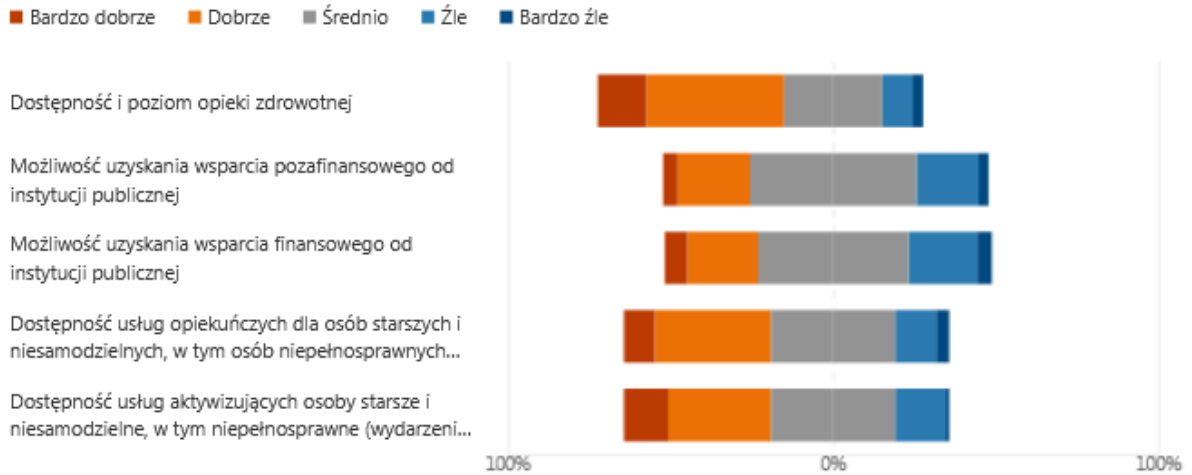
Pyt. 6. EDUKACJA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Pyt. 7. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Pyt. 8. Jak ocenia Pan/i dotychczasowe wykorzystanie środków pochodzących z Funduszy Europejskich na rozwój Gminy

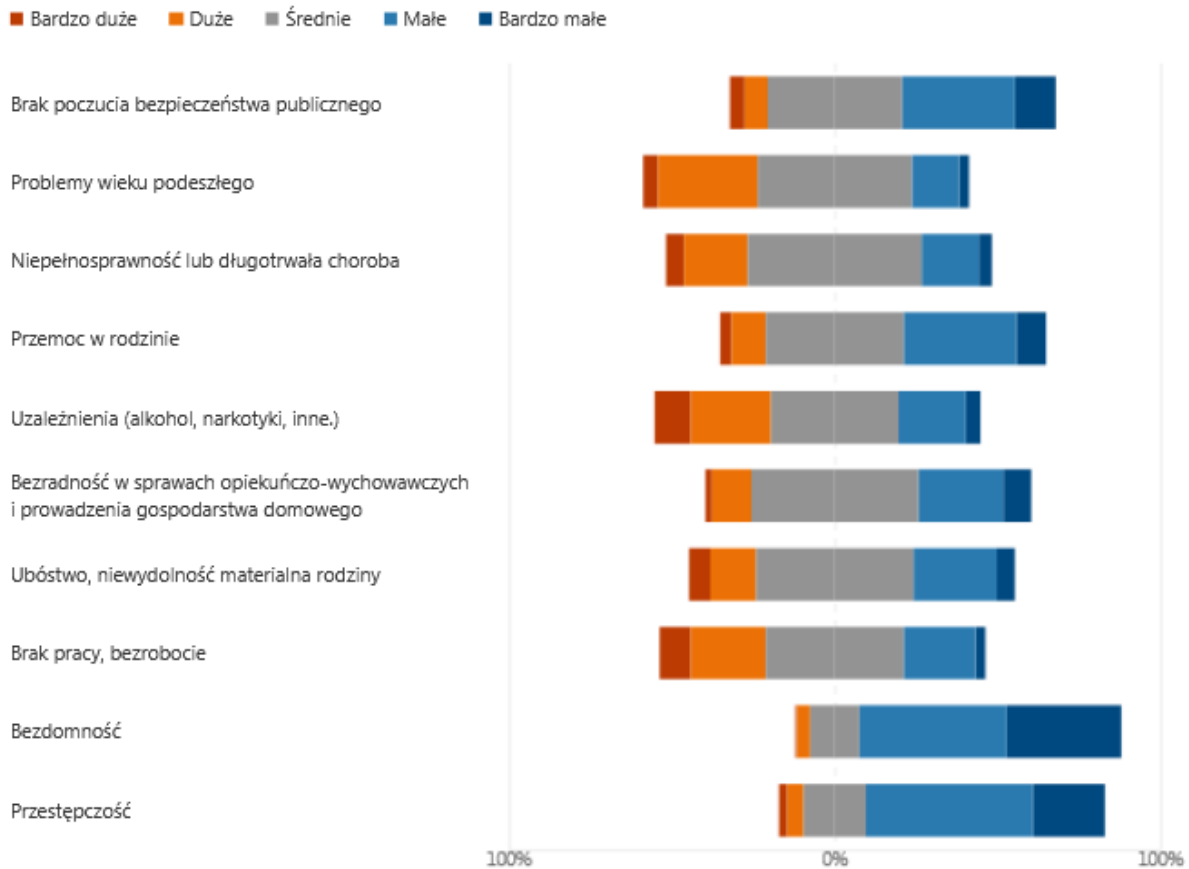
● Bardzo dobrze	38
● Dobrze	67
● Średnio	40
● Źle	18
● Bardzo źle	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Pyt. 9. Proszę ocenić jakie jest zagrożenie poszczególnymi problemami społecznymi w gminie Miejsce Piastowe

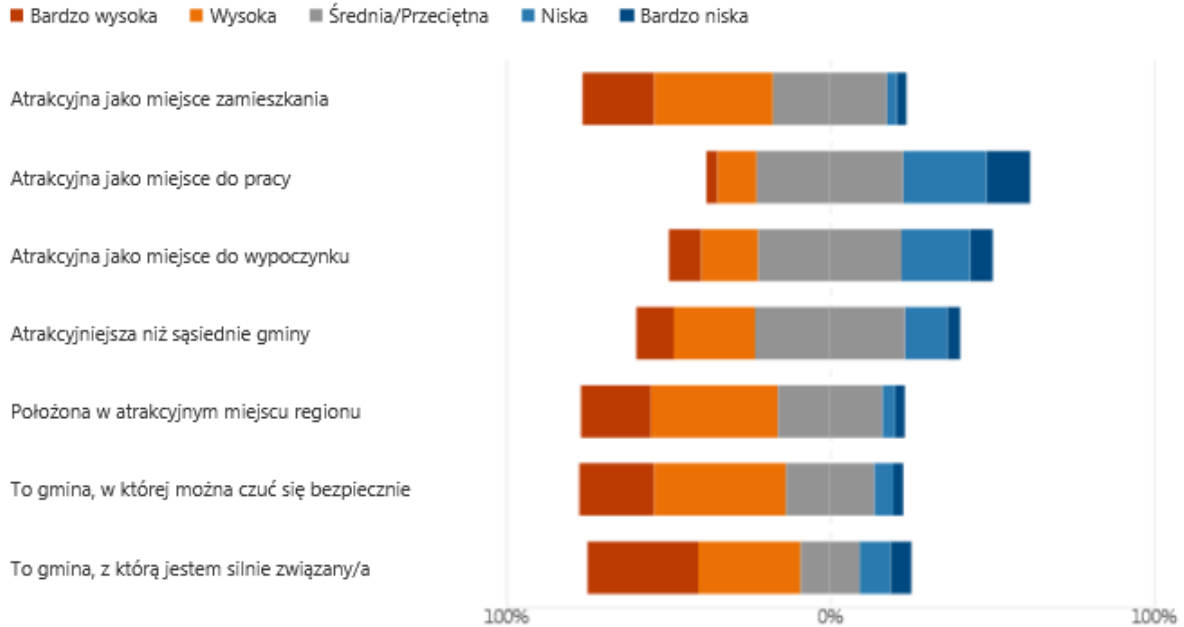
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Pyt. 10. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWAŻNIEJSZE DLA SPOŁECZNEGO I GOSPODARCZEGO ROZWOJU GMINY MIEJSCE PIASTOWE - 6 CZYNNIKÓW KLUCZOWYCH DLA ROZWOJU GMINY:

1. Rozbudowa / poprawa stanu dróg i chodników – 108 wskazań respondentów
2. Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej (tereny inwestycyjne, ulgi podatkowe, itp.) – 83 wskazania respondentów
3. Rozwój turystyki i przedsięwzięć rekreacyjnych (infrastruktura turystyczna – wytyczenie i oznakowanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, wydanie informatorów, rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej, itp.) – 66 wskazań respondentów
4. Rozwój usług transportu publicznego – 65 wskazań respondentów
5. Zwiększenie oferty zajęć (sportowych, kulturalnych, aktywizujących) dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych, seniorów, osób niepełnosprawnych – 64 wskazań respondentów
6. Poprawa zagospodarowania przestrzeni publicznej (rynki, place, skwery, parki, miejsca spotkań i inne) – 55 wskazań respondentów

Pyt. 11. PROSZĘ OCENIĆ PONIŻSZE STWIERDZENIA DOTYCZĄCE GMINY – PROSZĘ O ZAZNACZENIE WŁAŚCIWEJ ODPOWIEDZI:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Badania ankietowe w Gminie Miejsce Piastowe

Pyt. 12. PROSZĘ ZAZNACZYĆ JEDNĄ ODPOWIEDŹ Z CZYM CHCIAŁ(A)BY PANI/PAN ABY UTOŻSAMIANO GMINĘ W ROKU 2030?

Najwięcej mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym chciałoby utożsamiać Gminę „Z Gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy” – 65 osób. Drugie miejsce pod względem wskazań otrzymało stwierdzenie „Z bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia” – 44 osoby.

Pyt. 13. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWIĘKSZĄ SZANSĄ DLA ROZWOJU GMINY?

Najczęstsze wskazania respondentów:

1. Powstanie drogi S19 oraz tereny inwestycyjne przy S19.
2. Przyciąganie inwestorów i pozyskiwanie funduszy m.in. z UE.
3. Rozwój atrakcji turystycznych m.in. ścieżki rowerowe i punkty widokowe.
4. Położenie Gminy.
5. Nowe miejsca pracy.
6. Rozwój budownictwa mieszkalnego (zwłaszcza dla ludzi młodych).

Pyt. 14. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWAŻNIEJSZĄ MOCNĄ STRONĄ GMINY?

Najczęstsze wskazania respondentów:

1. Lokalizacja i połączenia komunikacyjne.
2. Walory krajobrazowe i przyrodnicze.
3. Bezpieczeństwo i czystość.
4. Edukacja.
5. Młodzi ludzie.
6. Dobra władza.

Pyt. 15. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWIĘKSZYM ZAGROŻENIEM DLA ROZWOJU GMINY?

Najczęstsze wskazania respondentów:

1. Demografia – malejąca liczba ludności i starzenie się społeczeństwa.
2. Brak środków finansowych lub ich utrata.
3. Dewastacja krajobrazu poprzez nietrafione rozlokowanie farm fotowoltaicznych.

Pyt. 16. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJSŁABSZĄ STRONĄ GMINY?

Najczęstsze wskazania respondentów:

1. Brak atrakcyjnych miejsc pracy i konieczność dojazdu do innego miasta za pracą.
2. Brak ulg podatkowych dla polskich przedsiębiorców.
3. Transport publiczny.
4. Słabo rozwinięta turystyka.
5. Niedostateczna liczba mieszkań.
6. Zagospodarowanie terenów zielonych.

Pyt. 17. Proszę wskazać trzy priorytetowe inwestycje według Pana/i jakie powinny być najszybciej zrealizowane. Proszę wskazać lokalizację oraz nazwę inwestycji.

Najczęstsze wskazania respondentów:

1. Dokończenie budowy (wykończenie) budynku Gminnego Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym i oddanie obiektu do użytku dla mieszkańców.
2. Budowa obwodnicy Miejsce Piastowe.
3. Infrastruktura dla pieszych – chodniki wzdłuż DK19.
4. Oświetlenie na ulicach gminnych.
5. Budowa miejsc sportowo-rekreacyjnych.
6. Poprawa stanu dróg.
7. Oczyszczenie rzek.
8. Uzbrojenie terenów pod nowe inwestycje.
9. Prace przy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
10. Modernizacja budynku po byłym posterunku policji w Miejscu Piastowym i szybkie uruchomienie nowego Posterunku Policji.

11. Rozwiązanie problemu (odwodnienie) podtapiania cmentarza komunalnego w Miejscu Piastowym; szczególnie od strony DK28 wraz z modernizacją schodów wejściowych na cmentarz od strony DK28 - schody po modernizacji powinny umożliwiać swobodny przepływ wód opadowych pod konstrukcją schodów.

Pyt. 18. Czy obecna sytuacja w kraju, ze względu na trwający stan epidemii, wpłynęła na Pana/i życie zawodowe? Jeśli tak, proszę określić w jaki sposób (np. utrata pracy....)

Prawie połowa respondentów wskazała, że sytuacja związana z pandemią miała wpływ na ich życie. Przede wszystkim sytuacja na rynku pracy. Wśród respondentów ok 10% osób utraciło pracę, kolejne 10 % deklaruje, że zmieniła się ich sytuacja materialna m.in. poprzez obniżenie wynagrodzenia lub wzrost cen z powodu inflacji. 15% procent respondentów deklaruje, że miało to wpływ na brak możliwości rozwoju przedsiębiorstw i konieczność pracy zdalnej.

Pyt. 19. DODATKOWE UWAGI I SUGESTIE?

Najczęstsze wskazania respondentów:

1. Inwestycja w odnawialne źródła energii oraz podnoszenie świadomości w zakresie ochrony środowiska naturalnego.
2. Większe angażowanie mieszkańców w działania w gminie – częstsze konsultacje społeczne.
3. Obniżenie podatków dla mieszkańców.
4. Poszerzenie planu zagospodarowania przestrzennego w celu rozwoju osadnictwa w gminie.
5. Rozwój kulturalny gminy m.in. kino plenerowe, działania na rzecz dzieci i młodzieży.
6. Działania na rzecz bezpieczeństwa w miejscach zalewowych.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy uporządkowaniu informacji z uprzednio przeanalizowanego zagadnienia. Stanowi zatem istotną pomoc przy ocenie zasobów oraz charakterystyce uwarunkowań otoczenia, ułatwiając przy tym identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwojowych.

Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich oznaczających odpowiednio: silne strony – atuty, wady, okazje, trudności (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Metoda ta określa zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki mogące mieć wpływ na powodzenie realizacji planów rozwoju. Wewnętrznymi czynnikami są atuty i wady organizacji oraz obszaru jej działania, zaś zewnętrznymi – okazje (szanse) i trudności (zagrożenia) występujące w otoczeniu. Analiza ta ma zadanie wskazać cechy stanowiące o konkurencyjności przewadze oraz nauczyć jak najlepiej wykorzystywać silne strony i jak pełnić kontrolę nad słabościami.

Poniższa Analiza SWOT wypracowana została na podstawie diagnozy społeczno-gospodarczej w Gminie Miejsce Piastowe, materiałów zebranych w trakcie jej opracowywania oraz konsultacji społecznych do których wykorzystany został kwestionariusz badania ankietowego za pomocą metody CAWI.

Tabela 18. Analiza SWOT

Uwarunkowania ogólne	
Silne strony	Słabe strony
• Położenie w bliskiej odległości od większych ośrodków miejskich (Krosno), • Bardzo dobre warunki komunikacyjne, • Bogactwo terenów zielonych, • Czyste i świeże powietrze, • Położenie na obszarze Beskidu Niskiego, • Położenie na obszarze Euroregionu Karpaty, • Migracja ludności z terenów miejskich, • Pozyskiwanie środków pochodzących z Funduszy Unijnych, • Stabilny budżet, • Kultywowanie tradycji kulturalnych i ludowych, • Gmina zaliczana jest do grona najlepiej i najdynamiczniej rozwijających się samorządów w regionie (Rok 2021: Tytuł "Lidera Innowacyjnych Rozwiązań w Samorządzie", tytuł: "Samorząd PRO FAMILIA 2021", tytuł: „Samorząd Promujący Zdrowie”).	• Niedostatecznie wykorzystywany potencjał terenów zielonych, • Mała ilość miejsc rekreacyjno-sportowych, • Infrastruktura drogowa, • Baza noclegowa, • Słaba rozpoznawalność regionu – niewystarczająca promocja, • Niewyróżniająca się promocja w zakresie ulg i zachęt dla inwestorów, położenia i korzystnych warunków dla biznesu.
Szanse	Zagrożenia
• Większe wykorzystanie potencjału krajobrazowego, • Działania ukierunkowane na rozwój zaplecza gastronomicznego i bazy noclegowej, • Inwestowanie środków unijnych w miejsca rekreacji dla mieszkańców i turystów, • Wykorzystanie potencjału czystego i świeżego powietrza,	• Starzenie się społeczeństwa, • Wzrost cen środków produkcji, • Inflacja, • Negatywne zjawiska klimatyczne (np. powódzie, susze).

• Ekologiczne gospodarstwa jako szansa dla gminnego rozwoju, • Rozwój energii odnawialnej, • Rozwój szlaków komunikacyjnych w Polsce – dostępność komunikacyjna Gminy.	

Rolnictwo i przedsiębiorczość	
Silne strony	Słabe strony
• Korzystny klimat dla rozwoju rolnictwa, • Możliwości inwestycyjne na terenie Gminy Miejsce Piastowe, • Zróżnicowanie gleb według klas bonitacyjnych, • Bliska odległość od miasta Krosno–rynku zbytu dla upraw rolnych, • Coraz większe zapotrzebowanie na towary ekologiczne pochodzące z małych upraw.	• Pogarszająca się sytuacja małych przedsiębiorstw w kraju, • Niskie ceny skupu produktów rolnych, • Niedostatecznie wykorzystane możliwości inwestycyjne Gminy, • Słaba konkurencyjność lokalnych przedsiębiorstw oraz ich zdolność wdrażania innowacyjnych przedsięwzięć, • Ukryte bezrobocie, • Brak specjalizacji gospodarstw, • Brak inwestycji gospodarczych, rozwoju przedsiębiorczości, zakładów pracy.
Szanse	Zagrożenia
• Wzrost zapotrzebowania na produkty ekologiczne z małych gospodarstw szansą na ich rozwój, • Nowe uwarunkowania ekonomiczne i ustawodawstwo sprzyjające tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych.	• Pogarszająca się sytuacja w rolnictwie i spadek poziomu towarowości, i rentowności gospodarstw rolnych, • Zastój gospodarczy konserwujący brak zainteresowania inwestorów zewnętrznych, • Niskie dochody mieszkańców, • Słaba ochrona rynku rodzinnego i lokalnych produktów, • Konkurencja produktów importowanych.

Kultura i zabytki	
Silne strony	Słabe strony
• Położenie wokół największego miasta powiatowego,• Dobre skomunikowanie gminy ze względu na krzyżujące się tu dwie drogi krajowe: międzyregionalna nr 28 Wadowice – Nowy Sącz – Jasło – Krosno – Sanok – Przemyśl oraz międzyregionalna nr 19 i międzynarodowa nr E371 Radom – Rzeszów – Domaradz – Miejsce Piastowe – Barwinek;• Występowanie na terenie gminy obiektów zabytkowych o ponadregionalnych wartościach: drewnianych kościołów parafialnych w Rogach, Targowiskach i Wrocance oraz atrakcyjnych neogotyckich świątyń będących dziełami wybitnych architektów;• Duża atrakcyjność turystyczna dzięki funkcjonowaniu miejsca pielgrzymkowego w zespole kościelno – klasztornym oo. Michalitów w Miejscu Piastowym;• Liczne cenne zabytki, znacząco wzbogacające krajobraz kulturowy gminy (zespoły dworsko – parkowe, kościoły, klasztory, kaplice, cmentarze rzymskokatolickie, choleryczne, wojenne, stanowiska archeologiczne);• Duże walory naturalnego krajobrazu (nieopodal tereny Beskidu Niskiego);	• Istnienie nieużytkowanych i niszczących obiektów zabytkowych (dworzec kolejowy w Targowiskach);• Słabo rozwinięta baza rekreacyjno – turystyczna;• Słabo rozwinięta baza hotelowa;• Słaby stopień nakładów finansowych na ochronę dziedzictwa kulturowego;• Słaby stopień wykorzystania przez gminę walorów dziedzictwa kulturowego;• Niedostateczna promocja przez gminę walorów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych.

• Kultywowanie dawnych tradycji i obrzędów na terenie poszczególnych sołectw.	
Szanse	Zagrożenia
• Położenie w regionie bogatym w tradycję i liczne zabytki, a także w ogromne walory środowiska naturalnego; • Znakomite warunki dla rozwoju różnych form turystyki, np. pieszej i rowerowej, z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego gminy; • Aktywność lokalnych społeczności, mająca na celu kultywowanie dawnych tradycji; • Plenerowe imprezy, rekonstrukcje historyczne, jako element promocji i budowania więzi lokalnych; • Możliwość pozyskiwania środków finansowych na cele związane z ochroną dziedzictwa kulturowego z różnych źródeł.	• Powstawanie inwestycji wpływających negatywnie na krajobraz kulturowy; • Brak specjalistycznych opracowań mających na celu ochronę krajobrazu kulturowego przed degradacją; • Brak instrumentów wsparcia finansowego opieki nad zabytkami; • Brak dobrze rozwiniętej bazy turystycznej, skutkujący krótkotrwałym pobytem na terenie gminy i odpływem turystów do ośrodków z lepszą ofertą; • Niedostateczne działania w kierunku pobudzania świadomości lokalnej związanej ze znaczeniem i wartością regionalnego dziedzictwa kulturowego; • Niedostateczne wspieranie i promowanie działań związanych z ochroną i konserwacją zabytków.

Turystyka i rekreacja	
Silne strony	Słabe strony
• Unikatowe położenie pod względem fizjogeograficznym; • Zabytki, • Szlaki piesze i rowerowe, • Lesistość, • Gmina położona jest na obszarze Euroregionu Karpaty, • Bliska odległość od innych turystycznych miejscowości – Uzdrowiska,	• Niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego, • Kiepska baza noclegowa i gastronomiczna, • Niewystarczająca ilość miejsc rekreacyjnych, • Słaba promocja regionu pod względem promowania turystyki lokalnej, • Brak informacji turystycznej,

• Umiarkowany klimat i dobra jakość powietrza, • Zróżnicowany krajobraz.	• Słaby napływ turystów na obszar gminy, • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna.
Szanse	Zagrożenia
• Zwiększenie krajowego i lokalnego ruchu turystycznego jako pośredni efekt globalnych zmian związanych z pandemią covid-19, • Sprzyjające trendy w rozwoju turystyki, tj. rosnący odsetek świadomych uczestników turystyki kulturowej oraz amatorów slow life/slow travel, • Współpraca z innymi jednostkami w zakresie poszerzenia oferty turystycznej, • Moda na nowe formy turystyki m.in. nordic walking; • Organizacja imprez plenerowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym.	• Niedostateczne inwestowanie w rozwój turystyki, • Brak zainteresowania odbiorców ofertą turystyczną gminy.

Społeczeństwo i rynek pracy	
Silne strony	Słabe strony
• Migracja ludności miejskiej na obszary Gminy, • Dobra oferta edukacyjna, • Dostęp do przedszkoli, • Dobrze prosperujące Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym, • Działalność organizacji pozarządowych.	• Mało miejsc pracy i możliwości rozwoju dla młodych osób, • Brak dużych zakładów pracy.
Szanse	Zagrożenia

• Realizacja programów aktywizacji terenów wiejskich, związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy,• Rozwój agroturystyki, lokalnych produktów,• Rozwój sektora usług.	• Utrzymanie się niekorzystnego poziomu strukturalnego i ukrytego bezrobocia,• Problemy z uzależnieniami,• Wykluczenie społeczne osób starszych i dotkniętych niepełnosprawnościami.

Wyniki przeprowadzonej analizy SWOT pokazują, iż Gmina Miejsce Piastowe powinna nadal rozwijać się w oparciu o swoją korzystną lokalizację i walory związane z ukształtowaniem terenu i środowiskiem naturalnym. Dobre połączenie drogowe w znaczny sposób może przyczynić się do przyciągania i pozyskiwania zarówno turystów, inwestorów jak i potencjalnych nowych mieszkańców. W obliczu problemu starzenia się społeczeństwa oraz zmianach w systemie wykonywanej pracy (praca zdalna, hybrydowa), które dotyczą zarówno Gminy Miejsce Piastowe jak i całego regionu, działania związane z infrastrukturą komunikacyjną i promocją osadnictwa mogą w znaczny sposób przyczynić się do poprawy stanu Gminy, poprzez wykreowanie jej wizji jako dogodnego miejsca do osiedlenia się bądź zrezygnowania z planów migracji do większych aglomeracji.

Rozwijając mocne strony Gminy Miejsce Piastowe poprzez realizację zadań związanych m.in. z jakością infrastruktury turystycznej, bogactwem terenów zielonych, nastąpi minimalizacja czynników wpływających na niekorzystny stan i wizerunek obszaru. Sprzyjające warunki Gminy składające się przede wszystkim z bogatych walorów przyrodniczych, rozwijającej bazy agroturystycznej i roszszerzającej się infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oddziałują na niewykorzystany w pełni potencjał turystyczno-kulturowy jednostki. Inwestycje i możliwość poszerzenia bazy kulturalnej oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej (m.in. agroturystyka, ścieżki rowerowe, turystyka aktywna i tematyczna, infrastruktura sportowo-rekreacyjna) sprzyjać będzie napływowi potencjalnych mieszkańców, turystów i inwestorów. Jednakże by zrealizować zakładane cele, należy w głównej mierze skupić się na konsekwentnym wzmacnianiu dotychczasowych działań.

Propagowanie działań zapobiegających degradacji środowiska i adaptacji do zmian klimatu oraz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez uświadamianie społeczeństwa i zachęcanie do prowadzenia zdrowego trybu życia, wprowadzania odnawialnych źródeł energii czy ekologicznych form rolnictwa wiąże się z wykreowaniem wizji gminy, jako przyjaznej do osiedlenia się i spędzenia w niej czasu wolnego.

W celu zwiększenia możliwości finansowania zaplanowanych działań należy wykorzystać szansę wejścia w życie nowego okresu programowania Unii Europejskiej, a wraz z nim pozyskania dofinansowania z zewnętrznych środków, pochodzących z budżetu UE czy Krajowego Programu Odbudowy. Realizowanie działań dążących do poprawy stanu infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej będzie silnym czynnikiem wzrostu, zarówno wewnętrznego jak i opartego o imigrację.

Gmina Miejsce Piastowe, swoimi działaniami i dobrymi praktykami dąży do zapewnienia poprawy jakości życia mieszkańców na jej terenie, jednocześnie zwiększając możliwość pozyskania nowych mieszkańców z zewnątrz, poszukujących miejsca do osiedlenia się w spokojnej okolicy, z dala od miejskiego gwaru. Poprzez skoncentrowanie planowanych w przyszłości zadań gminy na mocnych

stronach oraz wykorzystaniu szans, jednostka ukształtuje przestrzeń przyjazną dla ludzi oraz otworzy się na nowe perspektywy pozwalające osiągnąć zrównoważony rozwój w regionie.

5. Wizja, misja i cele strategiczne rozwoju Gminy Miejsce Piastowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Wizja Gminy

Wizja rozwoju Gminy Miejsce Piastowe stanowi perspektywę, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2027 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie gmina rozumiana, jako wspólnota mieszkańców tj. władze samorządowe, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, partnerzy i instytucje, wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans rozwoju pojawiających się w otoczeniu. Bez wytyczonych celów przełożonych na konkretne działania podniesienie poziomu życia lokalnej społeczności oraz zrównoważony rozwój nie będzie możliwy, dlatego też sporządzana jest wizja gminy, która ma wytyczyć cele do których będzie dążyć Gmina.

W 2027 roku Gmina Miejsce Piastowe w pełni korzysta ze swojego położenia na przecięciu się szlaków komunikacyjnych, w pobliżu znanych uzdrowisk i przejścia granicznego. Bogate walory położenia wśród rozległych przestrzeni oraz zróżnicowana oferta rekreacyjno-turystyczna i infrastruktura przyciągają turystów z Powiatu oraz z całego Regionu i spoza niego, w tym prowadzących aktywny tryb życia, uprawiających sport i rekreację. Rozwija się konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na mikro i małych przedsiębiorstwach usługowych i produkcyjnych oraz nowoczesnych gospodarstwach rolnych, powiązana z efektywnym systemem szkolnictwa przedszkolnego, podstawowego i ponadpodstawowego oraz zwiększoną aktywnością zawodową mieszkańców. Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne, aktywna współpraca samorządów, przedstawicieli sektora biznesu i organizacji pozarządowych zapewniają wysoką, jakość i dostępność usług publicznych. Gmina Miejsce Piastowe jest miejscem przyjaznym i atrakcyjnym do życia, dla mieszkańców oraz migrantów z obszarów miejskich.

Misja Gminy

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Rolą misji jest określenie generalnego kierunku działania, uzasadnienie przyjęcia określonych celów strategicznych, nadanie kierunku funkcjonowania poszczególnym uczestnikom społeczności.

Misją Gminy Miejsce Piastowe jest kompleksowa współpraca wszystkich lokalnych i ponadlokalnych partnerów społecznych, gospodarczych i instytucjonalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarczego (m.in. ożywienie przedsiębiorczości opartej na lokalnych bogactwach, wiedzy i kwalifikacjach mieszkańców, przygotowanie miejsc pod inwestycje), przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości życia mieszkańcom poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej, stworzenie warunków do różnych form aktywności, ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych. W swej misji Gmina dąży również do stworzenia atrakcyjnej oferty spędzania czasu

wolnego. Turystom i gościom chce oferować wysoką jakość usług turystycznych, rekreacyjno - wypoczynkowych, bazujących na bogactwie środowiska naturalnego.

Dla realizacji powyższej misji konieczne jest więc podjęcie działań zapewniających mieszkańcom Gminy wysoki standard we wszystkich dziedzinach życia, tj.:

- infrastruktura techniczna,
- działalność gospodarcza i usługi,
- środowisko naturalne,
- kultura i sport,
- ochrona zdrowia,
- bezpieczeństwo publiczne i socjalne,
- edukacja i oświata.

Na ogólną misję gminy, wynikającą z Planu Strategicznego (cel ogólny) składają się mniejsze cele strategiczne, które określają najważniejsze kierunki działania gminy. Na podstawie analizy SWOT, badań eksperckich oraz zgodnie z ustaloną wizją i misją Gminy, określono cele główne przewidziane do realizacji w perspektywie krótko- i długoterminowej.

Wyodrębniono 4 obszary priorytetowe:

- I. Gospodarka i infrastruktura techniczna.
- II. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne.
- III. Polityka gospodarcza.
- IV. Turystyka i promocja.

Dla wskazanych wyżej obszarów określono cele strategiczne i operacyjne oraz kluczowe zadania przewidziane do realizacji, które przyczynią się do osiągnięcia założonych celów. Lista zadań jest otwarta i określa ogólny kierunek aktywności Gminy Miejsce Piastowe.

Tabela nr 19. Cele strategiczne

Źródło: Opracowanie własne

6. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.

Sprawna i skuteczna realizacja niniejszej Strategii będzie wymagała zaangażowania wielu interesariuszy Gminy Miejsce Piastowe – w tym mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych. Tym niemniej najważniejsze wyzwania realizacyjne dotyczące konkretnych przedsięwzięć należą do samorządu Gminy Miejsce Piastowe. W poniższej tabeli zaprezentowano intencyjną listę najważniejszych projektów (nie tylko gminnych) planowanych do realizacji w perspektywie wdrażania niniejszej Strategii. Ich skuteczna realizacja jest uzależniona od wielu czynników, często niezależnych od działań władz gminy (np. dostępność środków pomocowych, zmiany prawodawstwa),

tym niemniej umieszczenie ich na liście zadań w tak ważnym dokumencie jest sygnalizacją ich znaczenia z perspektywy dalszego rozwoju gminy i poprawy warunków zamieszkania.

Plan zadań inwestycyjnych dla Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 został przedstawiony w części 3.12 niniejszej Strategii. Inwestycje zostały podzielone na kategorie i ujęte w kierunkach działań jakie planuje podjąć Gmina Miejsce Piastowe w kolejnych latach.

Tabela nr. 20 Kierunki działań

Obszar	I. Gospodarka i infrastruktura techniczna.
Cel strategiczny I:	<i>Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta o działalność sektora MŚP oraz innowacyjne gospodarstwa rolne, powiązana z rozwojem infrastruktury technicznej.</i>
Cel operacyjny I.1:	Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Stworzenie pełnej i sprawnie działającej sieci wodociągowej oraz rozbudowa i stała modernizacja istniejących sieci – kanalizacyjnej, gazowej.• Stworzenie skutecznego i przyjaznego środowisku systemu zagospodarowania odpadów komunalnych.
Cel operacyjny I.2:	Poprawa efektywności energetycznej oraz dostępności obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Zapewnienie dobrego stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz ich termomodernizacja.• Budowa i modernizacja istniejącej sieci elektroenergetycznej.
Cel operacyjny I.3:	Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: zapewnienie dobrego stanu technicznego dróg gminnych i mostów dostosowanych do natężenia ruchu oraz współpraca w zakresie poprawy stanu pozostałych dróg.
Obszar	II. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne.
Cel strategiczny II:	<i>Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców.</i>
Cel operacyjny II.1:	Rozwój infrastruktury społeczno-edukacyjno-sportowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Rozwój funkcji edukacyjno – oświatowej, a w tym modernizacja infrastruktury edukacyjno-oświatowej.• Poprawa dostępu do Internetu szerokopasmowego.• Budowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
Cel operacyjny II.2:	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w Gminie Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Rozbudowa i modernizacja jednostek straży pożarnych oraz wyposażenie placówek w nowoczesny i niezbędny sprzęt.• Wdrożenie systemu ostrzegania przed kataklizmami.• Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie Gminy.

Cel operacyjny II.3:	Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Miejsce Piastowe oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców.
Kierunki działań:	• Podjęcie działań na rzecz podniesienia świadomości kulturalnej mieszkańców i ich aktywności społecznej.• Stworzenie skutecznego systemu pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe.
Obszar	<i>III. Polityka gospodarcza.</i>
Cel strategiczny III:	<i>Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy Miejsce Piastowe.</i>
Cel operacyjny III.1:	Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne.
Kierunki działań:	• Rozwój cyfryzacji obsługi klienta w Urzędzie Gminy.• Rozwój budownictwa społecznego.• Rozwój otoczenia okołobiznesowego.• Rozwój rynku handlu i usług lokalnych.
Cel operacyjny III.2:	Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości lokalnej oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.
Kierunki działań:	• Kształtowanie w społeczności lokalnej aktywnej, przedsiębiorczej postawy.
Cel operacyjny III.3:	Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.
Kierunki działań:	• Dbanie o ład przestrzenny Gminy i jej funkcjonalność dla mieszkańców.• Zagospodarowanie terenów zielonych.
Obszar	<i>IV. Turystyka i promocja.</i>
Cel strategiczny IV:	Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna Gminy oparta na dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym oraz poprawa ochrony środowiska naturalnego.
Cel operacyjny IV.1:	Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Rozwój turystyki.• Działania promocyjne w Gminie.• Działania na rzecz podnoszenia poziomu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy.
Cel operacyjny IV.2:	Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Budowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy.• Zachowanie stanu dziedzictwa kulturalnego oraz jego promocja w skali ponadlokalnej.• Ochrona i konserwacja występujących obiektów zabytkowych.
Cel operacyjny IV.3:	Zwiększenie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Miejsce Piastowe.
Kierunki działań:	• Wzmocnienie ochrony środowiska i poprawa czystości wód i zmniejszanie stopnia zanieczyszczenia powietrza.• Tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania surowców energetycznych i realizacja inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe.

7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Tabela nr 21: Rezultaty działań i wskaźniki ich realizacji

Obszar	I. Gospodarka i infrastruktura techniczna.				
Cel strategiczny I:	<i>Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta o działalność sektora MŚP oraz innowacyjne gospodarstwa rolne, powiązana z rozwojem infrastruktury technicznej.</i>				
Cel operacyjny I.1:	<i>Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>				
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: • Budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Rogi, • Budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Niżna Łąka, • Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Wrocanka, Głowienka. • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Miejsce Piastowe.	Nowe odcinki sieci wodociągowej.	m/km	21312 m	23639 m	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
	Nowe odcinki sieci kanalizacyjnej	m/km	1854 m	2454 m	
	Rozbudowa, modernizacja, przebudowa i wyposażenie PSZOK.	Liczba inwestycji	Szt.	0	
Cel operacyjny I.2:	<i>Poprawa efektywności energetycznej oraz dostępności obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>				
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Realizacja strategii niskoemisyjnej poprzez termomodernizację budynków należących do gminy, wzrost	Liczba inwestycji	Szt.	4	7	Urząd Gminy Miejsce Piastowe

wykorzystania energii odnawialnej.					
Realizacja zielonych dachów i zielonych ścian w ramach modernizacji i budowy nowych obiektów użyteczności publicznej.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Przebudowa i rozbudowa infrastruktury oświetleniowej w Gminie Miejsce Piastowe: Wymiana oświetlenia w salach gimnastycznych przy Szkołach Podstawowych w miejscowościach: Rogi, Łęczany, Wrocanka, Targowiska, Budowa i modernizacja infrastruktury energetycznej – oświetleniowej.	Liczba inwestycji	Szt.	9	19	
Cel operacyjny I.3:		<i>Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>			
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: Przebudowa drogi gminnej w Widaczu, Przebudowa ul. Nadrzecznej we Wrocance, Remont mostu w ciągu ul. Młynarskiej w miejscowości Głowienka, Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Łęczany, Przebudowa, rozbudowa, remont pozostałej infrastruktury	Liczba przebudowanych dróg w Gminie.	Szt.	23	69	Urząd Gminy Miejsce Piastowe

drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.					
Cel strategiczny II:	<i>Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców.</i>				
Cel operacyjny II.1:	<i>Rozwój infrastruktury społeczno- edukacyjno-sportowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>				
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Budowa kompleksu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Głowience.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
Budowa boiska piłkarskiego, budynku zaplecza szatniowo – socjalnego oraz trybuny w miejscowości Głowienka.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Remont dachów na budynku Szkoły Podstawowej oraz budynku sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Targowiskach.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Przebudowa infrastruktury Sportowej w Targowiskach.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Zapewnienie, rozwinięcie, budowa, rozbudowa dostępu do szerokopasmowego internetu na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	Liczba inwestycji	Szt.	0	12	
Budowa, rozbudowa, remont szkół, żłobków, przedszkoli na terenie gminy.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Rozbudowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej bądź rekreacyjnej w miejscowościach: Głowienka, Targowiska, Niżna Łąka, Wrocanka, Rogi, Łężany, Widacz, Zalesie, Miejsce Piastowe.	Liczba inwestycji	Szt.	1	8	
Cel operacyjny II.2:	<i>Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w Gminie Miejsce Piastowe.</i>				
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych

Rozbudowa, remont, modernizacja jednostek OSP na terenie gminy.	Liczba inwestycji	Szt.	1	4	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
Wyposażenie sprzętowe jednostek straży pożarnych z terenu Gminy Miejsce Piastowe.	Liczba inwestycji	Szt.	10	30	
Poprawa stanu systemu przeciwpowodziowego na terenie Gminy Miejsce Piastowe	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Implementacja zintegrowanego systemu ostrzegania przed kataklizmami.	Liczba inwestycji	Szt.	0	2	
Rozbudowa, modernizacja monitoringu wizyjnego miejsc publicznych.	Liczba inwestycji	Szt.	9	19	
Cel operacyjny II.3:	<i>Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Miejsce Piastowe oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców.</i>				
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
„Lepszy przykład niż wykład – wyjazd studyjny”.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
„W nowym świetle Ignacego Łukasiewicza”.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
„Dostępny samorząd – granty”.	Liczba inwestycji	Szt.	0	2	
Cel strategiczny III:	<i>Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy Miejsce Piastowe.</i>				
Cel operacyjny III.1:	<i>Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne.</i>				
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Rewitalizacja centrum miejscowości Rogi.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
Program Grantowy „Cyfrowa Gmina”.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Budowa mieszkań.	Liczba nowopowstałych mieszkań.	Szt.	0	44	
Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych.	Liczba terenów przygotowanych po inwestycje	Szt.	1	3	
Budowa miejsca do handlu płodami rolnymi.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Cel operacyjny III.2:	<i>Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości lokalnej oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.</i>				

Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
„Zagłębie Czarnego Złota – sen o Ropie w Gminie Miejsce Piastowe”.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
Rewitalizacja obejmująca wielofunkcyjne zagospodarowanie przestrzeni i obiektów publicznych w celu aktywizacji społecznej, i gospodarczej mieszkańców.	Liczba inwestycji	Szt.	0	9	
Cel operacyjny III.3: <i>Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.</i>					
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Wykonanie infrastruktury w ramach ścieżki spacerowo-przyrodniczej w miejscowości Niżna Łąka i miejscowości Wrocanka.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
Zagospodarowanie terenów zielonych we wszystkich miejscowościach.	Liczba terenów zielonych	Szt.	13	23	
Cel strategiczny IV: <i>Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna Gminy, oparta na dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym oraz poprawa ochrony środowiska naturalnego.</i>					
Cel operacyjny IV.1: <i>Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Miejsce Piastowe.</i>					
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Organizacja imprezy plenerowej promującej wieś Rogi - doposażenie miejsca integracji i spotkań poprzez zakup leżaków i namiotów.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
Miasteczko rowerowe na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Rozwój turystyki i rolnictwa ekologicznego.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Wyznaczenie, tworzenie ścieżek i tras rowerowych oraz Nordic Walking.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Cel operacyjny IV.2: <i>Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Miejsce Piastowe.</i>					

Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych
Budowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: • Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa Domu Ludowego w miejscowości Łężany, • Remont Domu Ludowego w miejscowości Zalesie, • Budowa budynku wielofunkcyjnego w miejscowości Miejsce Piastowe, • Budowa budynku wielofunkcyjnego w miejscowości Rogi; • Centrum Kultury i Biblioteka w Gminie Miejsce Piastowe – rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku Gminnego Domu Kultury – etap II. • Budowa amfiteatru przy zagrodzie etnograficznej w miejscowości Rogi.	Liczba inwestycji w zakresie infrastruktury kulturalnej.	Szt.	1	9	Gmina Miejsce Piastowe
Budowa ścieżki edukacyjno – historyczno – kulturalnej wraz z pomnikiem katyńskim w miejscowości Rogi.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i innych atrakcji turystycznych na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Cel operacyjny IV.3:	<i>Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Miejsce Piastowe i dbanie o środowisko naturalne.</i>				
Działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat/trend do roku 2027	Źródło danych

Wzmocnienie ochrony środowiska poprzez podejmowanie działań w zakresie czynnej ochrony gatunków i siedlisk gatunków chronionych oraz wyposażenie terenu gminy w obiekty małej architektury, a także nasadzenie nowych drzew, krzewów i kwiatów.	Liczba działań	Szt.	5	9	Urząd Gminy Miejsce Piastowe
Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, oczyszczanie brzegów rzek i potoków na terenie całej Gminy.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Sukcesywne wykonywanie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich; utworzenie ścieżek edukacyjno – przyrodniczych; wyposażenie w obiekty małej architektury; monitoring i inwentaryzacja gatunków zwierząt; odtworzenie oraz uzupełnienie korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	Liczba działań	Szt.	0	3	
Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji w gospodarstwach domowych.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Ładowarka elektryczna samochodów.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Termomodernizacja budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejsce Piastowe wraz z wymianą lub modernizacją instalacji ciepłych.	Liczba inwestycji	Szt.	0	1	
Zakup i wymiana pojazdów na niskoemisyjne.	Liczba pojazdów	Szt.	0	3	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

8. Zapewnienie zgodności opracowanej Strategii z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, w tym Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku. Strategia jest zbiorem wspólnych wartości, zasad, współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województwa. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Głównymi założeniami KSRR 2030 r. jest zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

W Strategii Rozwoju Kraju istotny nacisk kładzie się na obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie. KSRR 2030 wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia, jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, co również zostało zawarte w celach strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027. KSRR 2030 zakłada wsparcie sektora administracji publicznej z zakresu zwiększenia kompetencji świadczenia usług z zakresu skutecznej polityki rozwoju. W tej materii obydwa dokumenty pozostają ze sobą kompatybilne. Strategia Kraju tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi. Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 również zakłada działalność o charakterze ponadlokalnym i współpracę partnerską z podmiotami zewnętrznymi. Podsumowując, Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 jest zgodna z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO 2030

Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030, jest dokumentem kluczowym dla samorządu województwa, określającym trendy rozwoju, cele oraz główne działania zmierzające do ich osiągnięcia w określonym horyzoncie czasowym. Strategia województwa jest drogowskazem dla innych dokumentów strategicznych regionu. Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030, wpisuje się w ideę zrównoważonego rozwoju, skupia się na wzmacnianiu funkcji gospodarczej regionalnych biegunów wzrostu oraz integrację ich obszarów oddziaływania, angażując w procesy rozwoju takie obszary jak art. Gmina Miejsce Piastowe. W kierunkach rozwoju Strategii Województwa Podkarpackiego do 2030 roku uwzględnione zostały art. następujące obszary tematyczne:

- Gospodarka i nauka,
- Kapitał ludzki i społeczny,
- Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska,
- Dostępność usług.

Obszary tematyczne zawarte w Strategii rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 są spójne z dokumentem Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 wskazując pokrewne

kierunki w wytyczanych celach strategicznych oraz metodach i działaniach odpowiedzialnych za ich realizację.

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno (MOF Krosno)

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno (MOF Krosno) określa w szerokim zakresie wspólne, uzgodnione cele rozwojowe i strategiczne kierunki działań gmin tworzących obszar funkcjonalny, ściśle ze sobą współpracujących. W strategii jest zapis, że rozwój społeczno – gospodarczy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno związany jest z podejmowaniem wielu wyzwań rozwojowych. Celem strategicznym współpracy gmin wchodzących w obszar jest: równoważony rozwój MOF Krosno, bazujący na lokalnym potencjale, sprzyjający poprawie, jakości życia mieszkańców. W skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno, zwanego dalej MOF Krosno, wchodzi następujące podmioty: 1) Miasto Krosno – rdzeń MOF, 2) Gmina Jedlicze, 3) Gmina Chorkówka, 4) Gmina Korczyn, 5) Gmina Krościenko Wyżne, 6) Gmina Miejsce Piastowe, 7) Gmina Wojaszówka.

9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miejsce Piastowe

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju Gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału Gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Miejsce Piastowe oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Mapa uwarunkowań jest analizą kluczowych uwarunkowań mających wpływ na kierunek rozwoju Gminy. Przedstawia rozkład ludności w Gminie, układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego, zasoby dziedzictwa historycznego i kulturowego, obszary wymagające ochrony oraz obszary występowania zagrożeń naturalnych.

Mapa funkcji terenu przedstawia elementy struktury przestrzennej Gminy obejmujące m. in. Funkcje: **mieszkaniową, usługową, przemysłową, rolniczą i przyrodniczą.**

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazuje ogólne kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego Gminy, obszary problemowe oraz obszary z potencjałem rozwojowym o określonych funkcjach. Mapa ma charakter schematyczny i może przedstawiać projektowane kluczowe inwestycje, strefy aktywności gospodarczej, obszary doposażenia w infrastrukturę techniczną, obszary rewitalizacji.

Głównym zadaniem modelu funkcjonalno-przestrzennego Gminy Miejsce Piastowe jest wzmocnienie wewnętrznych funkcji gminy, zintegrowanie obszarów o różnych, często przeciwstawnych funkcjach, nadanie właściwych kierunków przekształceń poszczególnych sołectw:

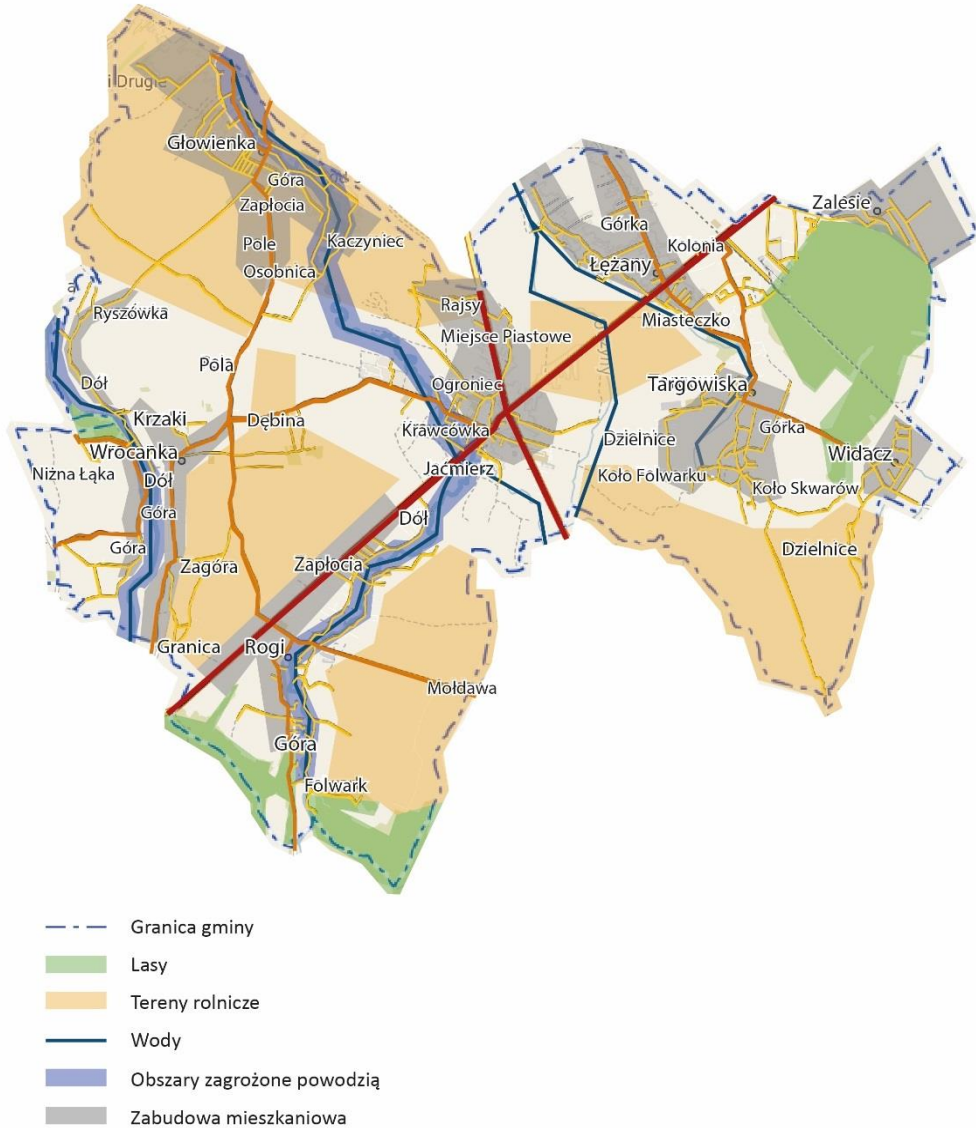
- **potencjał usługowo-gospodarczy** – wskazanie atrakcyjnych komunikacyjnie i infrastrukturalnie obszarów aktywności gospodarczej,

- **potencjał mieszkaniowy** – kształtowanie zwartych terenów zurbanizowanych poprzez lokalizowanie terenów planowanej urbanizacji w pobliżu istniejącej,
- **potencjał przyrodniczo-rekreacyjny** – rozwój bazy turystycznej, skierowany w szczególności na wypoczynek pobytowy i aktywną turystykę.

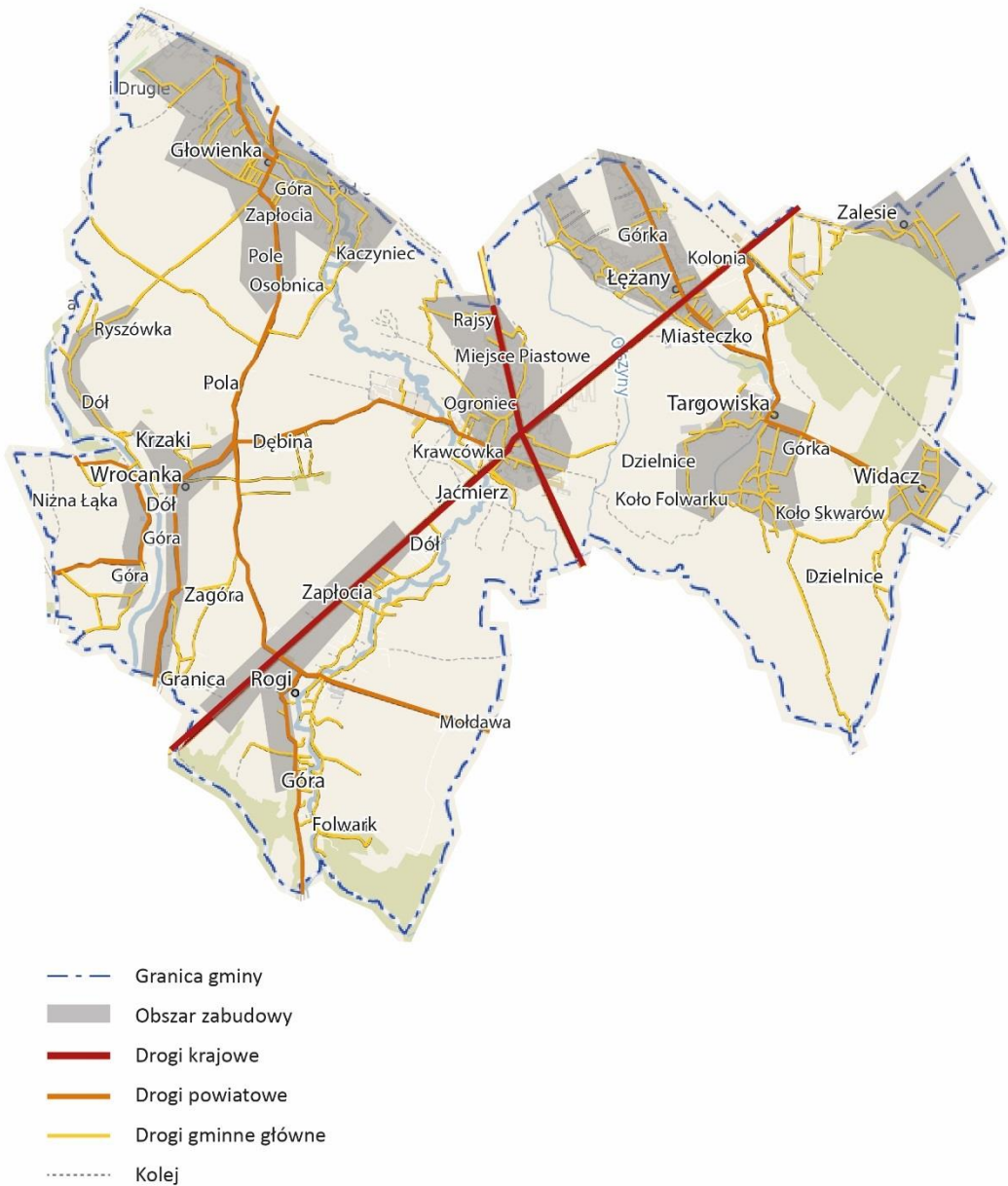
Mapa 4. Funkcje terenów w Gminie Miejsce Piastowe (lasy, tereny rolnicze, wody, zabudowa mieszkaniowa, obszary zagrożone powodzią).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

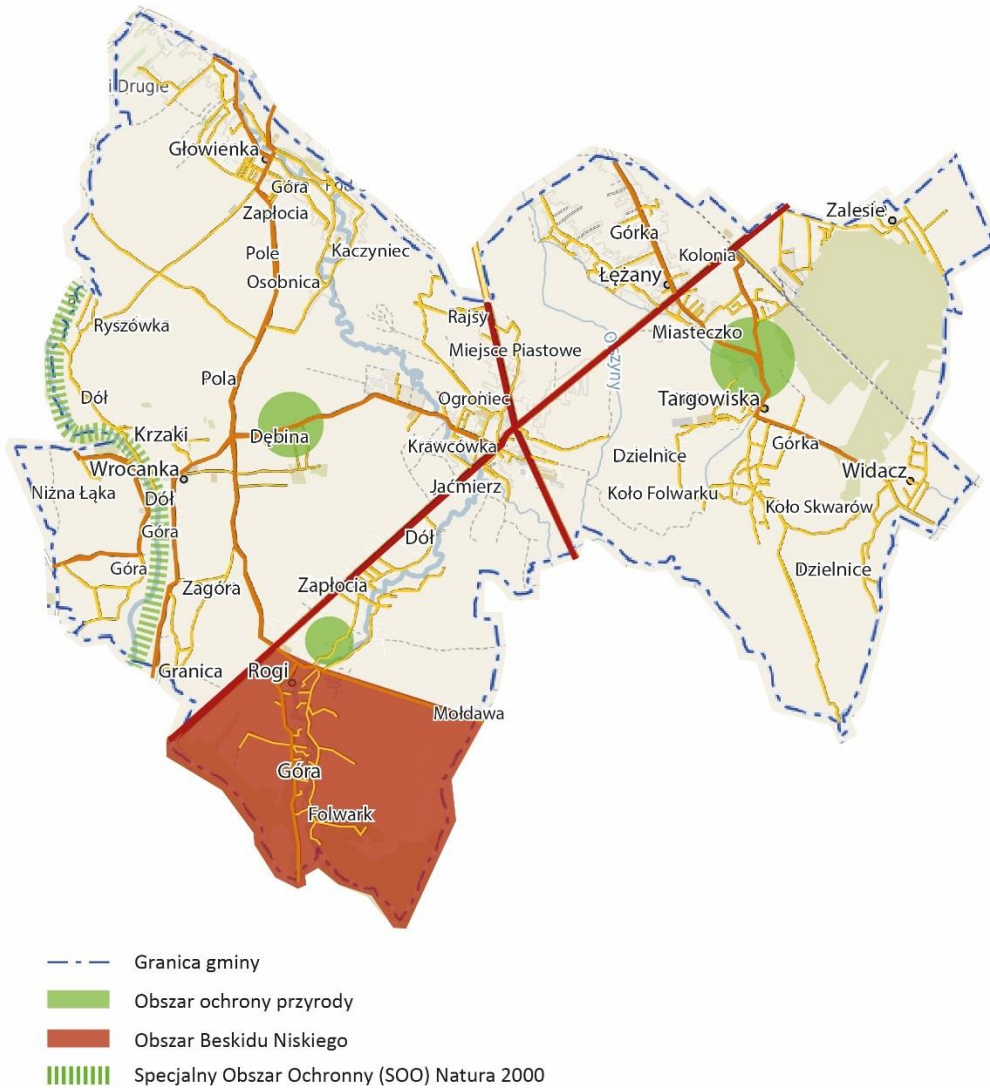
Mapa 5. Elementy struktury osadniczej wraz z układem komunikacyjnym (drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne główne, obszar zabudowy).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Mapa 6. Obszary ochrony przyrody na Gminy Miejsce Piastowe wraz z elementami infrastruktury turystycznej (art. szlak rowerowy, ścieżki przyrodnicze, obszar Beskidu Niskiego, art.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

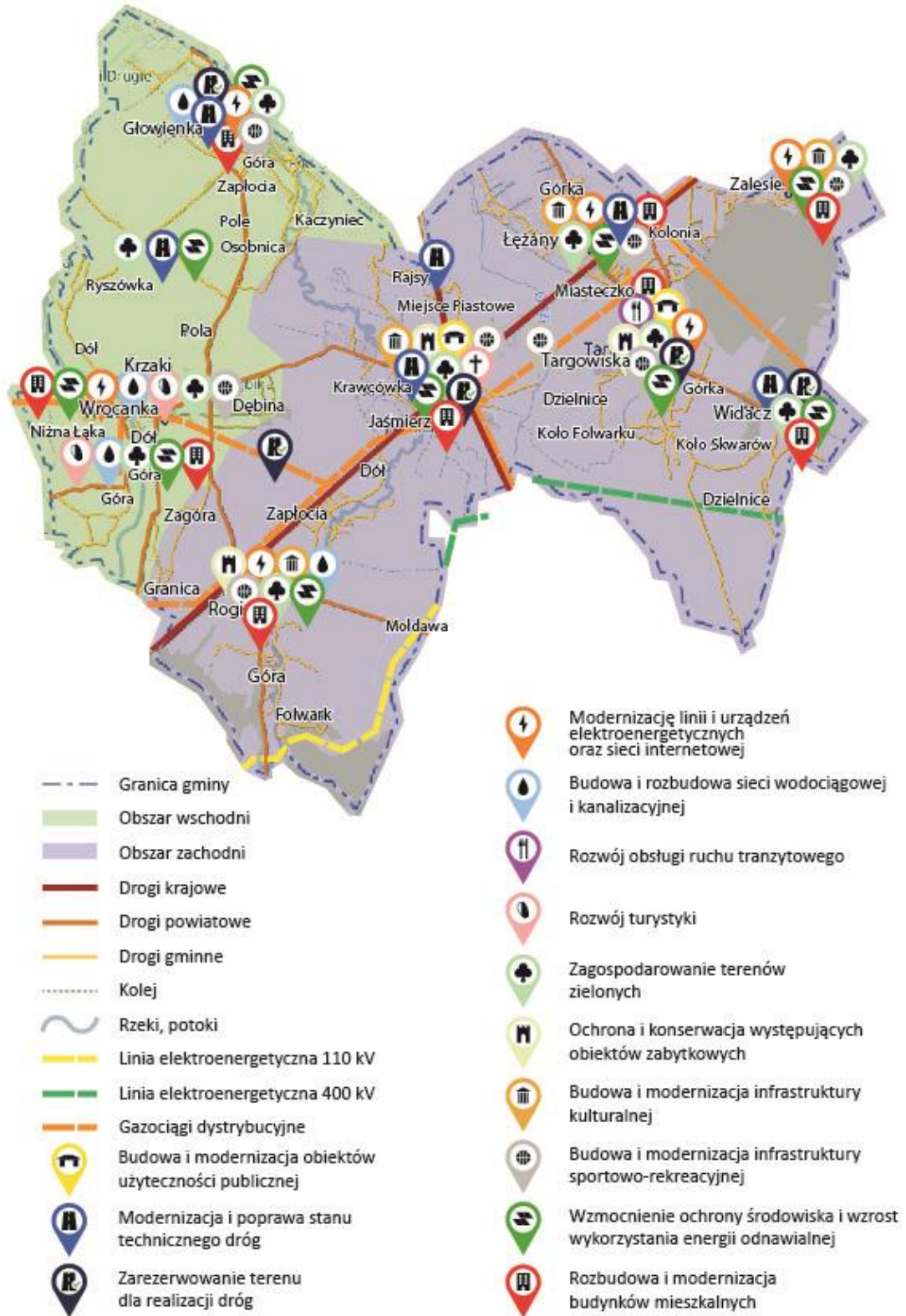
Mapa 7. Zasoby dziedzictwa kulturowego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

Mapa 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – rozmieszczenie planowanych interwencji i zmiany w przestrzeni.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe

10. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Miejsce Piastowe.

1. OBSZARY FUNKCJONALNE.

Obszar stanowi wydzielona przestrzeń gminy skupiająca strefy o różnorodnych funkcjach, dla której ustala się prowadzenie odrębnej polityki przestrzennej.

Wydziela się w gminie Miejsce Piastowe dwa obszary o zróżnicowanych programach polityki przestrzennej,

- ❖ OBSZAR WSCHODNI
- ❖ OBSZAR ZACHODNI

1.1. Obszar Wschodni.

Rozwoju działalności rolniczej i rolno-przetwórczej, budownictwa mieszkaniowego i usługowego, baz i składów stanowiących zaplecze produkcji i usług z wykorzystaniem atrakcyjnego położenia przy drodze krajowej nr 19 relacji Rzeszów – Barwinek – granica państwa (przejście graniczne ze Słowacją) i drodze krajowej nr 28 relacji Wadowice – Przemyśl, na trasie linii kolejowej Stróże – Zagórz z aktualnie nieczynną stacją kolejową w Targowiskach. Obszar obejmuje tereny w granicach administracyjnych wsi: Łężany, Miejsce Piastowe, Rogi, Targowiska, Widacz.

Dla obszaru tego zaleca się:

- W zakresie funkcjonalno – przestrzennym:
 - zachowanie dominującego historycznego układu zabudowy wiejskiej kosztem rezygnacji z łączenia wsi terenami zainwestowanymi wzdłuż lub równoległe do dróg krajowych,
 - kształtowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej o korzystnych warunkach życia z dopuszczeniem działalności gospodarczych nie kolidujących z funkcją mieszkaniową i nie pogarszających stanu środowiska,
 - zaniechanie obudowy dróg krajowych za wyjątkiem obiektów usługowych związanych z ruchem tranzytowym,
 - koncentrację budownictwa mieszkaniowego w terenach tworzących zwarte kompleksy zabudowy w miarę możliwości na gruntach niskich klas bonitacyjnych.
- W zakresie funkcji gospodarczych:
 - umożliwienie lokalizowania nowych obiektów wytwórczości i usług w tym magazynów i składów, szczególnie w sąsiedztwie stacji kolejowej w Targowiskach (aktualnie stacja nie funkcjonuje), oraz intensywne wykorzystanie terenów już uzbrojonych – Miejsce Piastowe – tereny po byłej fermie Igłopolu, oraz terenów będących własnością gminną, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska,
 - rozwój efektywnego rolnictwa i zachowanie kompleksów gruntów bardzo dobrych klas bonitacyjnych,
 - rozwój agroturystyki,
 - popieranie rozwoju małej przedsiębiorczości, rzemiosła.

- W zakresie infrastruktury technicznej:
 - zaopatrzenie w wodę: poprzez budowę sieci wodociągowej we wszystkich miejscowościach na terenie Gminy Miejsce Piastowe (ujęcie w Sieniawie i Szczepańcowej),
 - rozbudowa kanalizacji sanitarnej dla wszystkich nowopowstałych gospodarstw domowych z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni miejskiej w Krośnie,
 - modernizację linii i urządzeń elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia w celu poprawy jakości i pewności zasilania (Targowiska, Zalesie, Łężany),
 - doskonalenie gospodarki odpadami.

- W zakresie rozwoju turystyki:

Ze względu na położenie, walory przyrodnicze, oraz liczne ciekawe i cenne zabytki kultury materialnej, na tym obszarze mają szansę rozwoju takie formy wypoczynku jak: turystyka tranzytowa, pątnicza, krajoznawcza, agroturystyka, wypoczynek sobotnio-niedzielny /nie wyklucza się oczywiście możliwości funkcjonowania i rozwoju innych form wypoczynku/.

 - rozwój obsługi ruchu tranzytowego na bazie istniejącego w Targowiskach zajazdu, stacji obsługi samochodów, oraz innych obiektów o podobnym charakterze (tj. bary, pensjonaty z zapleczem gastronomicznym i handlowym) wzdłuż drogi krajowej nr 19 i 28,
 - rozwój turystyki pątnicznej w Miejscu Piastowym (kult bł. Ks. Markiewicza, kult Maryjny – Nabożeństwa Fatimskie),
 - rozwój wypoczynku sobotnio-niedzielnego.

- W zakresie zalesień, zadrzewień i ochrony środowiska:
 - zalesienie i zadrzewienie terenów mało przydatnych dla rolnictwa w pobliżu cieków wodnych, lasów, terenów osuwiskowych i nie atrakcyjnych dla pełnienia innych funkcji, w taki sposób aby powstawały możliwie zwarte kompleksy,
 - na terenach zagrożonych powodzią kształtowanie zieleni wysokiej w sposób nie utrudniający przepływu wód powodziowych (pasma równoległe do osi doliny),
 - nie lokalizować zwartej zabudowy mieszkaniowej i usługowej w korytarzach ekologicznych rzek i potoków,
 - powstające nowe obiekty budowlane nie powinny wykazywać szkodliwości dla środowiska i zdrowia ludzi,
 - likwidowanie dzikich wysypisk śmieci.

- W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego i zasobów kulturowych:

Elementem ochrony krajobrazu kulturowego jest zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, tradycyjnej zabudowy mieszkaniowej, przedpoli widokowych obiektów zabytkowych i obiektów zabytkowych tj. drewnianych kościołów w Targowiskach, Rogach, zespołów kościelno – klasztornych i klasztornych i innych obiektów zabytkowych w Miejscu Piastowym, oraz obiektów technicznych, tradycyjnego przemysłu naftowego /tzw. „kiwaki” i szyby naftowe – Rogi/.

Ochroną proponuje się objąć przedpola widokowe związane z otwarciem widokowym na perspektywę krajobrazu z atrakcyjnych odcinków dróg i wzniesień (punkt widokowy na górze Kochanówka w Rogach). Niezabudowana strefa otwarcia widokowego powinna wynosić minimum 150 m.

- odtworzenie na terenach zdewastowanych parków w Targowiskach i Miejscu Piastowym /w miarę możliwości/ dawnych założeń ogrodowych i zadrzewień.
- otoczyć ochroną występujące obiekty zabytkowe, szczególnie te z rejestru zabytków, a także szczególnie zwrócić uwagę na architekturę formę i funkcję obiektów położonych w ich sąsiedztwie oraz na terenach o dominacji starej zabudowy drewnianej – Miejsce Piastowe, Targowiska.
- W zakresie przemysłu wydobywczego:
 - wykorzystanie złóż surowców mineralnych, eksploatacja powinna być prowadzona w sposób bezpieczny dla środowiska, a wyrobiska zrehabilitowane,
 - przy eksploatacji ropy i gazu na terenie obszaru górniczego „Bóbrka – Rogi” w miejscowości Rogi zachować szczególne wymogi w zakresie ochrony gleby, wód (teren leży w obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych OWO).
- W zakresie komunikacji:
 - modernizację drogi krajowej nr 28 (dwie jezdnie z pasem rozdziału),
 - realizację pasów wolnego ruchu wzdłuż drogi krajowej nr 28 w celu zlikwidowania zjazdów zagrażających bezpieczeństwu oraz poprawę parametrów technicznych skrzyżowań z drogami powiatowymi i gminnymi, szczególnie w miejscach o największej wypadkowości,
 - poprawę stanu technicznego dróg w zakresie parametrów i nawierzchni,
 - poprawę bezpieczeństwa mieszkańców zamieszkujących przy drogach krajowych, (budowa chodników, oświetleń – Rogi, Targowiska, Łężany, Miejsce Piastowe),
 - zarezerwowanie terenu dla realizacji drogi krajowej S-19 relacji Rzeszów – Barwinek – gr. Państwa w miejscowościach: Targowiska, Widacz, Miejsce Piastowe, Rogi, oraz dla realizacji obwodnicy Miejsca Piastowego,
 - budowę nowych dróg gminnych.
- W zakresie kolei:
 - uwzględnianie odpowiednich (normatywnych) odległości od torów przy lokalizacji obiektów nie związanych z koleją, w celu zapewnienia ochrony torów jak i ograniczenia uciążliwości dla projektowanych obiektów i ich użytkowników.

1.2. Obszar Zachodni.

Rozwoju funkcji osadnictwa wiejskiego z usługami podstawowymi dla ludności i rolnictwa, działalności rolniczej i rolno-przetwórczej, zaplecza dla turystyki i wypoczynku sobotnio-niedzielnego oraz agroturystyki. Obszar obejmuje tereny na południe od miasta Krosna, w granicach administracyjnych wsi: Głowienka, Niżna łąka, Wrocanka.

Dla obszaru tego zaleca się:

- W zakresie funkcjonalno – przestrzennym:
 - zachowanie dominującego historycznego układu zabudowy wiejskiej tzw. „ulicówki”,

- wypełnianie „plomb” w istniejących zespołach zabudowań, a w razie konieczności stworzenie następnych szeregów zabudowy, równoległe do układu istniejącego, (nie rozpraszać zabudowy),
 - kształtowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej o korzystnych warunkach życia z dopuszczeniem działalności gospodarczych nie kolidujących z funkcją mieszkaniową i nie pogarszających stanu środowiska,
 - odsunięcie zabudowy od brzegów wód powierzchniowych na odległość umożliwiającą zbudowanie obwałowań lub innych zabezpieczeń przed powodzią.
- W zakresie funkcji gospodarczych:
- zachowanie rolniczych funkcji wsi,
 - ukierunkowanie rozwoju rolnictwa na tzw. produkcję zintegrowaną, /mocne przesłanki do produkcji żywności o podwyższonej jakości biologicznej/,
 - rozwój podstawowych usług dla rolnictwa i ludności, rozwój drobnej przedsiębiorczości,
 - lokalizowanie obiektów usługowych i produkcyjnych przy głównych ciągach komunikacyjnych; modernizację istniejących niewykorzystanych obiektów byłych baz i składów lub realizację nowych budynków w miejsce starych,
 - rozwój turystyki krajoznawczej – w tym pieszej i rowerowej, wypoczynku sobotnio-niedzielnego,
 - rozwój agroturystyki.
- W zakresie infrastruktury technicznej:
- zaopatrzenie w wodę: poprzez budowę sieci wodociągowej we wszystkich miejscowościach na terenie Gminy Miejsce Piastowe (ujęcie w Sieniawie i Szczepańcowej),
 - rozbudowę kanalizacji sanitarnej dla wszystkich nowopowstałych gospodarstw wsi tego obszaru z odprowadzeniem ścieków do istniejącej oczyszczalni w Krośnie,
 - modernizację linii i urządzeń elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia w celu poprawy jakości i pewności zasilania, szczególnie dotyczy to Głowienki i Rogów,
 - utrzymanie w sprawności technicznej dobrze rozwiniętej sieci i urządzeń gazowych poprzez remonty i modernizację,
 - doskonalenie gospodarki odpadami.
- W zakresie rozwoju turystyki:
- rozwój turystyki krajoznawczej, rekreacji i wypoczynku sobotnio-niedzielnego w oparciu o wytyczone szlaki rowerowe i tereny wypoczynku,
 - rozwój agroturystyki na bazie istniejących gospodarstw rolnych, przynoszący dodatkowy dochód mieszkańcom,
 - rozwój turystyki pątniczej we Wrocance (kult św. Rozalii).
- W zakresie zalesień, zadrzewień i ochrony środowiska:
- zalesienia w sąsiedztwie istniejących obszarów leśnych, głównie w celu stworzenia atrakcyjnych dominant krajobrazowych, wyrównania granicy rolno-leśnej i połączenia zbiorowisk leśnych w większe kompleksy – lepiej spełniające funkcje ekologiczne,

- zalesienie i zadrzewienie terenów mało przydatnych dla rolnictwa, w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, na terenach o dużych spadkach, w pobliżu cieków wodnych i nieatrakcyjnych dla pełnienia innych funkcji, w taki sposób, aby powstawały możliwie zwarte kompleksy.
 - na terenach zagrożonych powodzią kształtowanie zieleni wysokiej w sposób nie utrudniający przepływu wód powodziowych (pasma równoległe do osi doliny).
- W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego i zasobów kulturowych:
- otoczyć ochroną wszystkie obiekty zabytkowe, szczególnie te z rejestru zabytków, a także szczególnie zwrócić uwagę na architekturę formę i funkcję obiektów położonych w ich sąsiedztwie, oraz na terenach o dominacji starej zabudowy drewnianej.
- W zakresie komunikacji:
- modernizację, poprawę parametrów technicznych istniejących dróg powiatowych i gminnych,
 - realizowanie ścieżek rowerowych wzdłuż dróg gminnych i dróg powiatowych wytypowanych lub innych w miarę potrzeb,
 - zarezerwowanie terenu dla realizacji drogi obwodowej dla miasta Krosna w miejscowości Głowienka,
 - poprawę bezpieczeństwa podróżnych i pieszych poprzez budowę chodników i oświetleń dróg.

11. Obszary Strategicznej Interwencji

Znowelizowana ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wskazuje na konieczność realizacji koncepcji wzmocnienia obszarów o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych i przestrzennych, do których konieczne jest skierowanie wiązki zintegrowanych interwencji publicznych – tzw. Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI). Obowiązek wskazywania interwencji w OSI na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym (opcjonalnie) oraz powiązanie obszarów strategicznej interwencji ze wsparciem inwestycyjnym (finansowanym z różnych źródeł) lub regulacyjnym ma jeden cel. Jest nim ukierunkowanie dostępnych instrumentów na rozwiązywanie problemów zwłaszcza na tych obszarach, gdzie kumulacja negatywnych zjawisk jest na tyle duża, że uniemożliwia rozwój danego obszaru.

Zgodnie z definicją ustawową, Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne.

OSI są terytoriami, do których adresowana ma być polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian. W nawiązaniu do przedstawionej definicji, wyróżnić można dwa rodzaje OSI:

- Obszary problemowe, charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej lub przyrodniczej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych.
- Obszary wzrostu, wyróżniające się szczególnymi potencjałami (tj. bieguny wzrostu, obszary tematyczne lub klastry zaawansowanych technologii), które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagę konkurencyjne.

OSI wskazywane są w strategiach rozwoju zarówno na poziomie krajowym, regionalnym jak i lokalnym.

POZIOM KRAJOWY

Zgodnie z *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)* na poziomie krajowym wyodrębniono cztery Obszary Strategicznej Interwencji:

- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją,
- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- Wschodnia Polska,
- Województwo Śląskie.

Wymienione obszary zmagają się z trudnościami adaptacyjnymi i restrukturyzacyjnymi. Główne bariery i problemy tych obszarów są związane z nieefektywną gospodarką i słabo funkcjonującym rynkiem pracy oraz problemami demograficznymi dotyczącymi spadku liczby ludności i starzeniem się społeczeństwa. Gmina Miejsce Piastowe należy do OSI Wschodnia Polska. Wschodnia część kraju w największym stopniu skupia obszary zagrożone marginalizacją, a jej województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie znajdują się w grupie regionów o zdecydowanie niższym poziomie konkurencyjności w porównaniu do średniej w Unii Europejskiej.

Powyższe przesłanki i uwarunkowania uzasadniają podjęcie w ramach polityki regionalnej działań wobec wymienionych obszarów. W zakresie obszarów Wschodniej Polski wspierane będą następujące działania:

- wzmocnienie koordynacji przedsięwzięć rozwojowych istotnych z punktu widzenia potrzeb województw wschodniej Polski, finansowanych z różnych źródeł, tj. programów i inicjatyw UE oraz środków krajowych, w dążeniu do:
 - lepszego dopasowania wsparcia pochodzącego z różnych źródeł (krajowych, regionalnych i lokalnych) do potrzeb i wyzwań rozwojowych (również na poziomie podregionów),
 - większego zaangażowania środków prywatnych (art. przy użyciu PFR oraz polityki inwestycyjnej w ramach PSI) oraz dostępnych instrumentów UE poza polityką spójności (art. PROW, CEF, Horyzont Europa, COSME, Kreatywna Europa),
- współpracę ponadregionalną w sektorze nauki i badań – w tym współpracę między uczelniami w zakresie badań naukowych i tworzenia oferty edukacyjnej komplementarnej do działań uczelni spoza regionu (krajowych i zagranicznych), w celu podniesienia jakości kształcenia

i prowadzonych badań, lepszego dostosowania profilu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz współpraca między sektorem nauki i przedsiębiorstw,

- rozwój innowacji gospodarczych i technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- uzupełnienie braków w wyposażeniu infrastrukturalnym, w tym infrastruktury dostępu do szerokopasmowego Internetu art. w celu zwiększenia poziomu wykorzystania technologii informacyjno komunikacyjnych (patrz kierunek 1.5 Infrastruktura wspierająca dostarczanie usług publicznych ...),
- poprawę dostępności transportowej zewnętrznej i wewnętrznej makroregionu poprzez rozbudowę połączeń do granic kraju, makroregionu jak również w granicach makroregionu, jak i pomiędzy mniejszymi miejscowościami a ośrodkami regionalnymi oraz rozwijanie i integrowanie systemów transportu zbiorowego, w tym miejskiego,
- tworzenie wspólnej, komplementarnej oferty gospodarczej, opartej o endogeniczne potencjały makroregionu, w tym inteligentne specjalizacje oraz promocję gospodarczą regionów z Polski wschodniej,
- działania na rzecz obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o potencjał uzdrowiskowy i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej, art. na potrzeby srebrnej turystyki oraz tworzenie oferty turystycznej, kulturalnej bazującej na walorach regionu,
- podejmowanie działań na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska (w tym dostosowanie/ adaptacja do zmian klimatu),
- rozwój przedsiębiorczości, w tym start-upowej,
- wzmacnianie kapitału społecznego oraz tworzenie zachęt i wzmacnianie procesu sieciowania i tworzenia partnerstw międzysektorowych i terytorialnych (w ramach MOF, miejsko-miejskich i miejsko-wiejskich), w tym wspieranie inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia,
- wzrost aktywności zawodowej mieszkańców.

POZIOM REGIONALNY

Samorząd województwa w swych dokumentach strategicznych odzwierciedlających politykę regionu dąży do zrównoważonego rozwoju poprzez działania zapewniające mieszkańcom możliwości rozwoju niezależnie od miejsca zamieszkania. Podejmowane działania mają na celu identyfikację i wzmacnianie czynników rozwojowych obszarów, które ze względu na strukturę społeczno-gospodarczą, peryferyjne położenie lub utratę dotychczasowych funkcji posiadają słabsze możliwości wzrostu społeczno-gospodarczego.

Samorząd Województwa w *Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030* wskazał na poziomie regionalnym następujące Obszary Strategicznej Interwencji:

- Subregionalne bieguny wzrostu,
- Miejskie Obszary Funkcjonalne,
- Miasta Powiatowe i małe,
- Rzeszów i Rzeszowski Obszar Funkcjonalny,
- Obszary wiejskie,

- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją w województwie,
- Obszar Bieszczad,
- Obszar Gmin „Błękitnego Sanu”.

Gmina Miejsce Piastowe wpisuje się w następujące priorytety ujęte w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*:

- 7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego
- 7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

Dla każdego z biegunów wzrostu województwa Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego wyznaczyło obszary funkcjonalne. Gmina Miejsce Piastowe należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno. W zakresie wyżej wymienionych obszarów wspierane będą następujące działania:

7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego

7.1.1. Wzmocnienie roli biegunów wzrostu w świadczeniu usług publicznych oraz usług wyższego rzędu, a w szczególności wzmocnianie potencjałów wyróżniających je w skali krajowej

Zakładane działania:

- umocnienie pozycji biegunów wzrostu w oparciu o ich potencjał w celu podniesienia ich pozycji w hierarchii ośrodków rozwoju na poziomie regionu i kraju;
- podejmowanie działań przeciwdziałających pogarszaniu się sytuacji społeczno-ekonomicznej w sytuacji ewentualnego zastoju gospodarczego wynikającego z uwarunkowań kryzysowych, w tym epidemii COVID-19 w 2020 r.;
- wzmocnienie rdzeni biegunów wzrostu w zakresie realizowanych funkcji miastotwórczych;
- zachowanie policentrycznej struktury osadniczej umożliwiającej rozpowszechnianie efektów działań rozwojowych na obszar całego województwa;
- wsparcie biegunów wzrostu w zakresie wykorzystania potencjałów endogenicznych;
- kreowanie nowych regionalnych biegunów wzrostu;
- tworzenie układów multipolarnych uwzględniających rozprzestrzenianie się procesów rozwojowych ponad granicami administracyjnymi;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez poprawę jakości edukacji oraz zróżnicowanie oferty edukacyjnej i popularyzującą naukę z wykorzystaniem innowacji;
- rozwój usług publicznych i podniesienie ich jakości, art. w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego;
- poprawa ładu przestrzennego obszaru poprzez integrację planowania przestrzennego;
- poszerzenie oferty kulturalnej i zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym regionu;
- wykorzystanie potencjału turystycznego ośrodków poprzez kreowanie różnorodnych produktów turystycznych;
- wsparcie uczelni oraz szkół poprzez włączanie ich w lokalne i regionalne programy promocji, a także uwzględnienie ich funkcjonowania w ofertach inwestycyjnych.

7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie

Zakładane działania:

- wzmacnianie sieci ciężarów grawitacyjnych miast regionu stanowiących szansę do stworzenia sieci stymulowania przepływu procesów rozwojowych;
- rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej;
- wspieranie rozwoju strefy działalności gospodarczej w kierunku powstawania i efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstw wraz z oddziaływaniem na obszary wiejskie;
- kreowanie nowych miejsc pracy oraz zwiększenie wartości PKB poprzez rozwój sektora usług i przedsiębiorstw;
- dywersyfikacja gospodarki biegunów wzrostu i ich obszarów funkcjonalnych celem wzmocnienia funkcji gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego okresu regresu gospodarczego w wymiarze ponadregionalnym;
- zniwelowanie istniejących barier transgranicznych i zacieśnienie współpracy gospodarczej z przedsiębiorstwami z Ukrainy i Słowacji;
- wprowadzenie w ośrodkach miejskich rozwiązań wpisujących się w ideę Smart City;
- kształtowanie miejskich terenów zieleni w nawiązaniu do idei: „zielone miasta”;
- wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego.

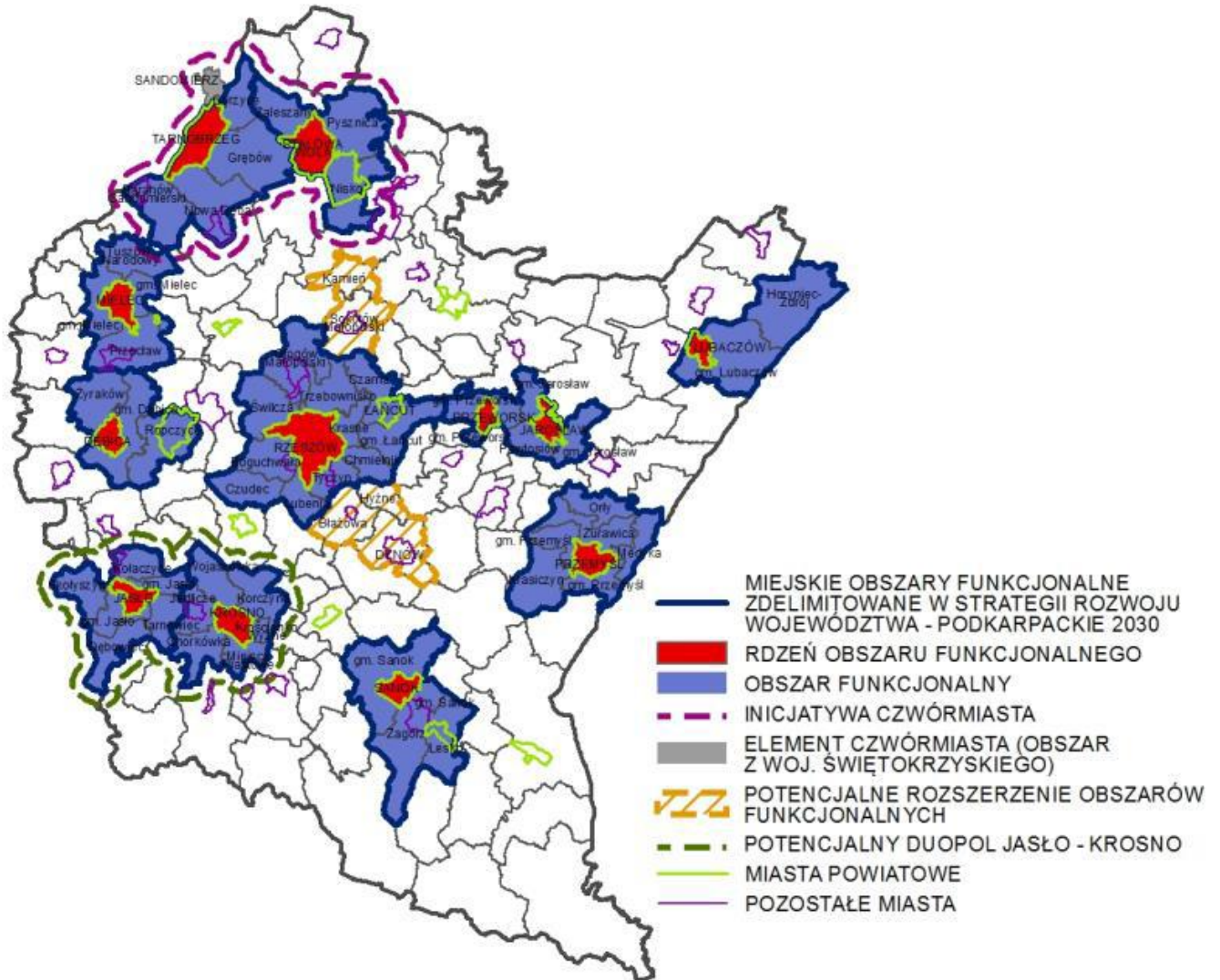
7.1.3. Rozwój powiązań komunikacyjnych wewnątrz obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu

Zakładane działania:

- zwiększenie spójności terytorialnej obszarów funkcjonalnych budowę, rozbudowę oraz modernizację infrastruktury kolejowej;
- podniesienie bezpieczeństwa komunikacyjnego poprzez budowę obwodnic i odciążenie centrów miast od przeciążeń wynikających z transportu indywidualnego i komunikacji publicznej;
- modernizacja i rozwój infrastruktury dróg lokalnych w celu zwiększenia spójności obszarów funkcjonalnych miast;
- rozwój transportu publicznego, w tym poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w celu efektywniejszego przemieszczania się wewnątrz obszarów funkcjonalnych oraz między nimi;
- wspieranie systemu zrównoważonego transportu wraz węzłami intermodalnymi typu P&R, B&R;
- rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych jako alternatywy dla przemieszczania się na krótkich odcinkach oraz służących rekreacji.

Rycina 3. Miejskie Obszary Funkcjonalne

Źródło: Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Gmina Miejsce Piastowe z uwagi na swój charakter jak i położenie wpisuje się w Obszary Wiejskie. W zakresie ww. obszarów wspierane będą następujące działania:

7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej

Zakładane działania:

- poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
- zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;

- modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców;
- rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej;
- poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami;
- tworzenie korzystnych warunków w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.

7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Zakładane działania:

- promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów;
- aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej;
- kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej;
- wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych;
- ukierunkowanie na dywersyfikację specjalizacji w celu podniesienia towarowości gospodarstw rolniczych;
- rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.

7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym

Zakładane działania:

- wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej;
- podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych;
- poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby;
- promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo art. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło art.);
- upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej;
- wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.

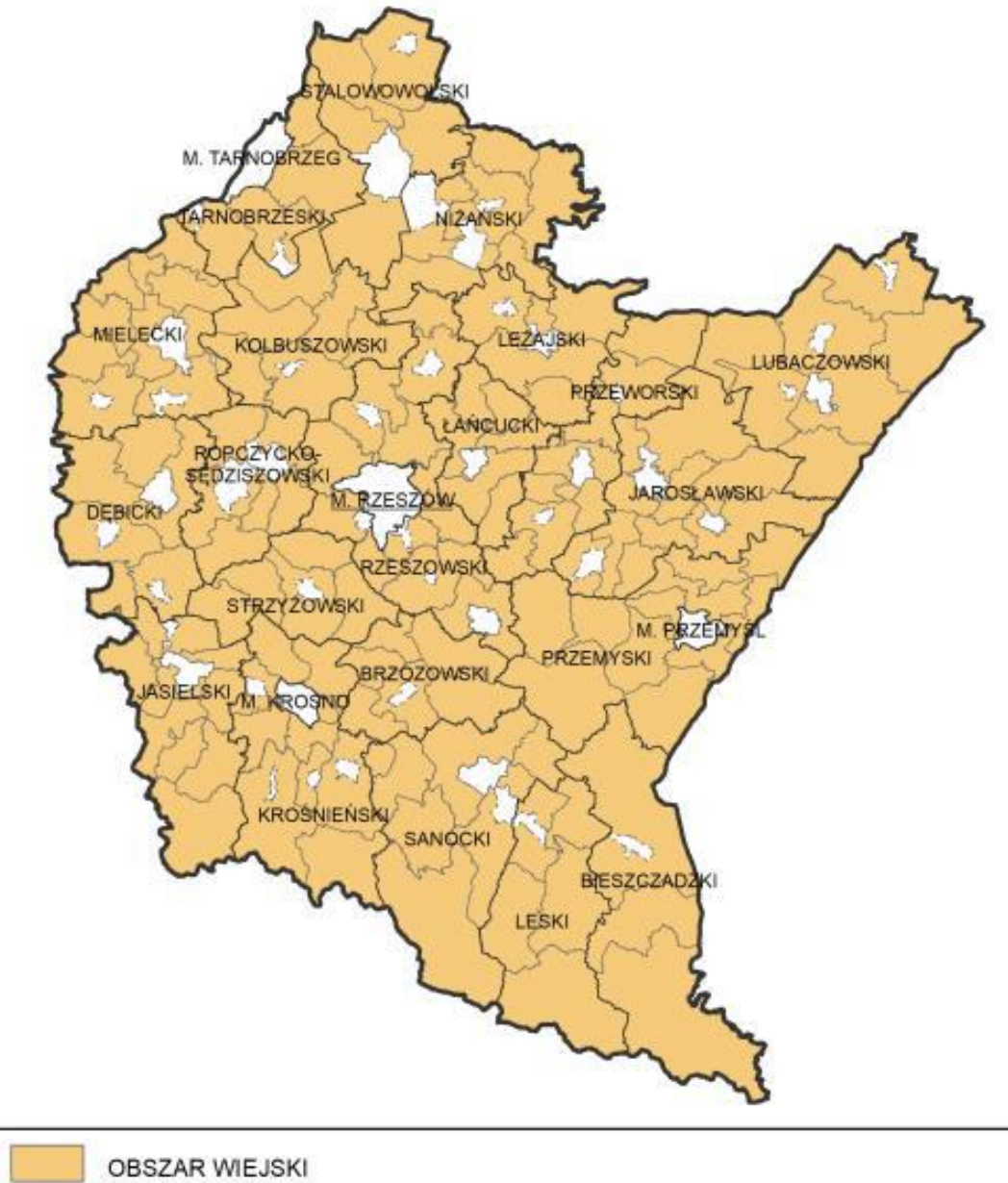
7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej

Zakładane działania:

- dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców;
- efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów;
- wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej;
- poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- budowa oraz modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój funkcji kulturowo-społecznych na terenach wiejskich;
- racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

Rycina 4. Obszary wiejskie województwa podkarpackiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

POZIOM LOKALNY

Przykładem OSI występującego na terenie gminy, wpisującego się w definicję ustawodawcy jest Obszar Rewitalizacji. Każda gmina chcąc prowadzić działania rewitalizacyjne musi mieć opracowany gminny/lokalny program rewitalizacji. To właśnie w tym dokumencie wyznacza obszar (art.

miejscość lub sołectwo na terenie gminy), który ze względu na szczególne warunki społeczne/gospodarcze/przestrzenne wymaga podjęcia strategicznej interwencji.

W ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2023* wskazano obszar zdegradowany obejmujący 4 miejscowości: Wrocanka, Miejsce Piastowe, Targowiska, Zalesie oraz obszar rewitalizacyjny to teren miejscowości Targowiska.

Zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne na wskazanym obszarze:

W sferze społecznej:

- zwiększona dostępność kultury, w tym instytucji kultury,
- wsparcie organizacji pozarządowych,
- aktywizacja społeczna mieszkańców,
- aktywizacja i integracja młodzieży,
- aktywizacja i integracja seniorów,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- aktywizacja mieszkańców na rynku pracy,
- przeciwdziałanie aktom wandalizmu
- zmniejszenie skali ubóstwa i bezrobocia wśród mieszkańców,
- zwiększenie poziomu integracji mieszkańców,

W sferze przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej:

- stworzenie funkcjonalnych miejsc do integracji mieszkańców,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym pokolejowych),
- poprawa stanu i zagospodarowania niewykorzystanych obiektów pokolejowych,

W sferze gospodarczej:

- aktywizacja gospodarcza – wzrost lokalnej przedsiębiorczości,

W sferze środowiskowej:

- zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

12. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027, jako dokument kierunkowy, przede wszystkim powinna być spójna z Wieloletnią prognozą finansową gminy oraz corocznymi uchwałami budżetowymi. Tylko zapewnienie przez Wójta Gminy Miejsce Piastowe środków na realizację przedsięwzięć strategicznych da możliwość osiągnięcia najważniejszych celów, zidentyfikowanych w wielokierunkowym procesie strategicznym. Należy także pamiętać, iż podczas tworzenia nowych bądź aktualizacji istniejących sektorowych gminnych planów i programów, powinny być one spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 – przynajmniej odnośnie celów strategicznych, kluczowych przedsięwzięć oraz kierunków działań.

Dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie. Obowiązkowe jest oznakowanie dokumentu zgodnie z obowiązującymi zasadami. Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu

12 miesięcy od jego zainicjowania. Obowiązkowo każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom. W każdym dokumencie wykonawczym powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii. Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację oraz jej skutki.

Do takich dokumentów należą art.:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy,
- Plany miejscowe,
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- Gminny program ochrony środowiska,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej,
- Program budowy dróg gminnych,
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy,
- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizacja i wdrażanie Strategii opierać się będzie na następujących zasadach:

- **ZASADA RÓWNOWAŻENEGO ROZWOJU** – przewiduje podejmowanie działań i tworzenie warunków dla generowania rozwoju całej jednostki, ale z uwzględnieniem potrzeb i potencjałów charakterystycznych dla różnych jej części; działania te zapewnią respektowanie ustaleń dokumentów w zakresie społeczno-gospodarczym i przestrzennym.
- **ZASADA CELOWOŚCI I EFEKTYWNOŚCI INTERWENCJI** – polega na zapewnieniu spójności działań różnych partnerów z celami Strategii, optymalizacji stosowanych metod i środków dla osiągnięcia założonych celów.
- **ZASADA NADRZĘDNOŚCI** – Strategia Rozwoju Gminy będzie stanowić dokument nadrzędny w stosunku do innych dokumentów na poziomie lokalnym. Determinuje to konieczność zapewnienia spójności wszystkich typów dokumentów opracowanych na szczeblu lokalnym z celami wyznaczonymi w ww. dokumencie.
- **ZASADA PARTNERSTWA I WSPÓŁPRACY**- przewiduje ona nawiązanie ścisłej współpracy instytucji publicznych i innych podmiotów realizujących w sposób bezpośredni lub pośredni działania związane z implementacją Strategii, jak również mieszkańców i ich organizacji oraz przedstawicieli świata biznesu i nauki, tak, aby w pełni angażować endogeniczne zasoby dla dynamicznego rozwoju gminy.
- **ZASADA WIELOSZCZEBLOWEGO ZARZĄDZANIA I ZINTEGROWANYCH PROJEKTÓW** – sensem przedmiotowej zasady jest podejmowanie skoordynowanych działań i inwestycji prorozwojowych realizowanych przez różne podmioty i finansowanych z różnych źródeł w celu zapewnienia ich komplementarności i znacznej wartości dodanej. Realizacja zintegrowanych projektów zapewni znacznie większe korzyści niż prowadzenie punktowych, odseparowanych od siebie działań i inwestycji.

13. Ramy finansowe i źródła finansowania

Ramy finansowe Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021 – 2027 posiadają jedynie charakter prognostyczny oraz zależą od szeregu zmiennych, które w praktyce mogą zupełnie zmieniać dane kwoty. Kwoty mogą ulec zmianie również ze względu na sytuację inflacyjną oraz poziom kosztów związanych z realizacją inwestycji.

Tabela 22. Ramy finansowe i źródła finansowania

Obszar	I. Gospodarka i infrastruktura techniczna.			
Cel strategiczny I:	<i>Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta o działalność sektora MŚP oraz innowacyjne gospodarstwa rolne, powiązana z rozwojem infrastruktury technicznej.</i>			
Cel operacyjny I.1:	<i>Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>			
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: • Budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Rogi,• Budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Niżna Łąka,• Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Wrocanka, Głowienka.• Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Miejsce Piastowe.	2022 – 2027	3.965.276,54	1 900 000,00 Rządowy Fundusz Polski Ład: BGK Edycja I	2.065.276,54
Rozbudowa, modernizacja, przebudowa i wyposażenie PSZOK.	2022 - 2027	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00
Cel operacyjny I.2:	<i>Poprawa efektywności energetycznej oraz dostępności obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>			
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Realizacja strategii niskoemisyjnej poprzez termomodernizację budynków należących do gminy, wzrost wykorzystania energii odnawialnej.	2022 - 2027	4.000.000,00	0,00	4.000.000,00

Realizacja zielonych dachów i zielonych ścian w ramach modernizacji i budowy nowych obiektów użyteczności publicznej.	2022 - 2027	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00
Przebudowa i rozbudowa infrastruktury oświetleniowej w Gminie Miejsce Piastowe: Wymiana oświetlenia w salach gimnastycznych przy Szkołach Podstawowych w miejscowościach: Rogi, Łężany, Wrocanka, Targowiska, Budowa i modernizacja infrastruktury energetycznej – oświetleniowej.	2022 - 2027	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00
Cel operacyjny I.3:	<i>Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>			
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: Przebudowa drogi gminnej w Widaczu, Przebudowa ul. Nadrzecznej we Wrocance, Remont mostu w ciągu ul. Młynarskiej w miejscowości Głowienka, Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Łężany, Przebudowa, rozbudowa, remont pozostałej infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022-2027	9.436.277,40	4.597.160,78 Rządowy Fundusz Polski Ład: BGK Edycja I	4.839.116,62
	2022-2027	2.421.823,88	2.111.339,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	310.484,88
Cel strategiczny II:	<i>Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców.</i>			
Cel operacyjny II.1:	<i>Rozwój infrastruktury społeczno- edukacyjno-sportowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.</i>			
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Budowa kompleksu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Głowience.	2022-2023	2.013.202,86	1.212.900,00 Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,	800.302,86

			- Minister Sportu i Turystyki	
Budowa boiska piłkarskiego, budynku zaplecza szatniowo – socjalnego oraz trybuny w miejscowości Głowienka.	2022 – 2024	4 158. 748,86	2 124 100,00 Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej - Minister Sportu i Turystyki	2 034 648,86
Remont dachów na budynku Szkoły Podstawowej oraz budynku sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Targowiskach.	2022 - 2027	500.000,00	0,00	500.000,00
Przebudowa infrastruktury Sportowej w Targowiskach.	2023 - 2027	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00
Zapewnienie, rozwinięcie, budowa, rozbudowa dostępu do szerokopasmowego internetu na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	400.000,00	0,00	400.000,00
Budowa, rozbudowa, remont szkół, żłobków, przedszkoli na terenie gminy.	2022 - 2027	8.000.000,00	0,00	8.000.000,00
Rozbudowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej bądź rekreacyjnej w miejscowościach: Głowienka, Targowiska, Niżna Łąka, Wrocanka, Rogi, Łężany, Widacz, Zalesie, Miejsce Piastowe.	2022 – 2027	15.000.000,00	0,00	15.000.000,00
Cel operacyjny II.2:	<i>Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w Gminie Miejsce Piastowe.</i>			
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Rozbudowa, remont, modernizacja jednostek OSP na terenie gminy.	2022 – 2027	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00
Wyposażenie sprzętowe jednostek straży pożarnych z terenu Gminy Miejsce Piastowe.	2022 – 2027	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00
Poprawa stanu systemu przeciwpowodziowego na terenie Gminy Miejsce Piastowe	2022 – 2027	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00
Implementacja zintegrowanego systemu ostrzegania przed kataklizmami.	2022 - 2027	600.000,00	0,00	600.000,00
Rozbudowa, modernizacja monitoringu wizyjnego miejsc publicznych.	2022 - 2027	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00
Cel operacyjny II.3:	<i>Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Miejsce Piastowe oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców.</i>			

Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
„Lepszy przykład niż wykład – wyjazd studyjny”.	2022	8737,83	7.761,67 Pogram Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	976,16
„W nowym świetle Ignacego Łukasiewicza”.	2023	49.000,00	0,00	49.000,00
„Dostępny samorząd – granty”.	2022 - 2023	85.251,10	59 521,10 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014-2020	25 730,00
Cel strategiczny III:	<i>Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy Miejsce Piastowe.</i>			
Cel operacyjny III.1:	<i>Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne.</i>			
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Rewitalizacja centrum miejscowości Rogi.	2021 - 2024	200.000,00	0,00	200.000,00
Program Grantowy „Cyfrowa Gmina”.	2022 - 2023	536.150,00	536.150,00 Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 - V oś. Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia - REACT-EU	0,00
Budowa mieszkań.	2022 - 2027	20.000.000,00	1 933 814,40 Rządowy Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa	18 066 185,6
Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych.	2022 - 2027	1.000.000,00	0,00	2022 - 2027
Budowa miejsca do handlu płodami rolnymi.	2022 - 2027	1.000.000,00	900.000,00	100.000,00

			Rządowy Fundusz Polski Ład: BGK Edycja II	
Cel operacyjny III.2:		<i>Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości lokalnej oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.</i>		
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
„Zagłębie Czarne Złota – sen o Ropie w Gminie Miejsce Piastowe”.	2022 - 2027	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00
Rewitalizacja obejmująca wielofunkcyjne zagospodarowanie przestrzeni i obiektów publicznych w celu aktywizacji społecznej, i gospodarczej mieszkańców.	2022 - 2027	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00
Cel operacyjny III.3:		<i>Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.</i>		
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Wykonanie infrastruktury w ramach ścieżki spacerowo-przyrodniczej w miejscowości Niżna Łąka i miejscowości Wrocanka.	2023	322.052,80	184.527,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	137.525,80
Zagospodarowanie terenów zielonych we wszystkich miejscowościach.	2022 - 2027	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00
Cel strategiczny IV:		<i>Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna Gminy, oparta na dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym oraz poprawa ochrony środowiska naturalnego.</i>		
Cel operacyjny IV.1:		<i>Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Miejsce Piastowe.</i>		
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Organizacja imprezy plenerowej promującej wieś Rogi - doposażenie miejsca integracji i spotkań poprzez zakup leżaków i namiotów.	2022	24.042,04	11 700,00 Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025	12 342,04
Miasteczko rowerowe na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2023	455 600,00	378.760,00 Program Operacyjny infrastruktura i środowisko	76 840 zł

			Centrum Unijnych Projektów Transportowych	
Rozwój turystyki i rolnictwa ekologicznego.	2022 - 2027	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00
Wyznaczenie, tworzenie ścieżek i tras rowerowych oraz Nordic Walking.	2022 - 2027	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00
Cel operacyjny IV.2:	<i>Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Miejsce Piastowe.</i>			
Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Budowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe: Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa Domu Ludowego w miejscowości Łężany, Remont Domu Ludowego w miejscowości Zalesie, Budowa budynku wielofunkcyjnego w miejscowości Miejsce Piastowe, Budowa budynku wielofunkcyjnego w miejscowości Rogi; Centrum Kultury i Biblioteka w Gminie Miejsce Piastowe – rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku Gminnego Domu Kultury – etap II. Budowa amfiteatru przy zagrodzie etnograficznej w miejscowości Rogi.	2022-2027	4.647.629,52	3 087 000,00	1.560.629,52
		1.226.125,00	Rządowy Fundusz Polski Ład: BGK edycja I	
		1.673.664,52		
	2022-2027	1.747.840,00		
	2022-2027	7.000.000,00	6.3 00.000,00	700.000,00
	2021-2027	200.000,00	0,00	200.000,00
Budowa ścieżki edukacyjno – historyczno – kulturalnej wraz z pomnikiem katyńskim w miejscowości Rogi.	2021 -2027	200.000,00	0,00	200.000,00
Odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i innych atrakcji turystycznych na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	4.000.000,00	0,00	4.000.000,00
Cel operacyjny IV.3:	<i>Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Miejsce Piastowe i dbanie o środowisko naturalne.</i>			

Działania	Okres realizacji	Szacunkowa wartość zadania (PLN)	Kwota i źródło dofinansowania	Wkład własny Gminy
Wzmocnienie ochrony środowiska poprzez podejmowanie działań w zakresie czynnej ochrony gatunków i siedlisk gatunków chronionych oraz wyposażenie terenu gminy w obiekty małej architektury, a także nasadzenie nowych drzew, krzewów i kwiatów.	2022 - 2027	500.000,00	0,00	500.000,00
Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, oczyszczanie brzegów rzek i potoków na terenie całej Gminy.	2021 - 2027	500.000,00	0,00	500.000,00
Sukcesywne wykonywanie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich; utworzenie ścieżek edukacyjno – przyrodniczych; wyposażenie w obiekty małej architektury; monitoring i inwentaryzacja gatunków zwierząt; odtworzenie oraz uzupełnienie korytarzy ekologicznych na terenie Gminy Miejsce Piastowe.	2022 - 2027	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00
Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji w gospodarstwach domowych.	2023-2026	3.000.000,00	0,00	3.000.000,00
Ładowarka elektryczna samochodów.	2022 - 2023	50.000,00	50 000,00 Dofinansowanie Fundacja Lepsza Jakość Życia	0,00
Termomodernizacja budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejsce Piastowe wraz z wymianą lub modernizacją instalacji ciepłych.	2023 -2027	3.000.000,00	0,00	3.000.000,00
Zakup i wymiana pojazdów na niskoemisyjne.	2023 - 2027	3.000.000,00	0,00	3.000.000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Miejsce Piastowe.

W celu skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027, samorząd jako jej operator oraz inicjator będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję. Niezwykle istotne dla sfinansowania działań przewidzianych w ramach niniejszego dokumentu strategicznego ma katalog środków publicznych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych (w tym szczególną rolę będą odgrywały środki budżetu UE w perspektywie finansowej 2021-2027).

Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii ma przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

- Środki własne budżetowe na realizację zadań własnych Gminy, w tym:
 - dotacje na zadania zlecone i realizowane na podstawie zawartych porozumień,
 - subwencja ogólna (część oświatowa),
 - dochody własne (podatki i opłaty lokalne, udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, dochody z majątku Gminy, odsetki od środków na rachunkach bankowych, pozostałe dochody).

- Krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
 - środki pochodzące z funduszy unijnych w okresie programowania na lata 2021-2027 (m.in. Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej),
 - środki pochodzące z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności,
 - środki pochodzące z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,
 - inne krajowe (np. tarcze antykrzysowe) i zagraniczne środki finansowe np. z funduszu norweskiego i funduszu Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
 - krajowe środki finansowe np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

- Komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe,
 - inne środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

14. System monitoringu i wdrażania Strategii.

System realizacji Strategii

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania strategii można podzielić na trzy główne grupy: publiczne, biznesowe i prywatne.

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania strategii:

1. Sektor Publiczny:

- władze samorządowe gminy,
- urząd gminy i jednostki gminne,
- jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, w tym np. gminy sąsiednie.

2. Sektor Biznesowy:

- przedsiębiorcy,
- kluczowi pracodawcy,
- organizacje otoczenia biznesu,
- zrzeszenia gospodarcze itp.

3. Sektor Społeczny:

- mieszkańcy,
- organizacje pozarządowe,
- grupy nieformalne,
- liderzy społeczni i osoby publiczne, reprezentanci młodzieży itp.

Sprawna realizacja Strategii zależy od zaangażowania wielu podmiotów. Z tego powodu, podstawową zasadą przyświecającą jej realizacji, powinno być partnerstwo wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces realizacji.

Szeroki zakres dokumentu strategicznego zakłada zaangażowanie wielu podmiotów i partnerów, wśród których kluczową rolę pełnić będą instytucje samorządowe, organizacje społeczne, przedsiębiorcy i mieszkańcy.

Ważnym elementem współdziałania, będzie prowadzenie szerokiego dialogu społecznego i umożliwianie poszczególnym zainteresowanym podmiotom możliwości szerokiej partycypacji. Zaangażowanie mieszkańców, podmiotów społecznych i przedsiębiorców, powinno zaowocować wypracowaniem modelu współpracy, w którym partycypacja społeczna wytwarza warunki do współzarządzania Gminą Miejsce Piastowe przez mieszkańców.

Bezpośredni nadzór nad realizacją Strategii, pełnić będzie Wójt Gminy Miejsce Piastowe wraz z oddelegowanymi do tych zadań pracownikami.

Do głównych zadań należeć będzie:

- Ewaluacja i monitorowanie procesu realizacji zadań, określonych w Strategii;
- Koordynacja procesu, jej ewentualnej aktualizacji;
- Zapewnianie działań w zakresie promocji Strategii;
- Poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii pozabudżetowych źródeł finansowania dla projektów.

System monitoringu Strategii

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii. Monitoring jest prowadzony w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii – pozwala wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych działań lub podmiotów odpowiedzialnych / współpracujących przy realizacji.

Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze,
- skorygować plany,
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Prowadzony corocznie monitoring realizacji Strategii ma odpowiadać na pytanie czy, i jak realizowane są poszczególne cele. W ten sposób nie jest jednak możliwe uzyskanie pełnej wiedzy na temat wdrażania i aktualności Strategii. Dlatego też proponuje się po 3 pełnych latach wdrażania Strategii przeprowadzenie przeglądu (z elementami ewaluacji) Strategii, który powinien odpowiedzieć na pytania dotyczące:

- trafności – tzn. czy cele zapisane w Strategii nadal odpowiadają problemom i wyzwaniom rozwojowym gminy,
- skuteczności – tzn. stopnia realizacji poszczególnych celów, a także wskazania barier (w tym zewnętrznych) w ich realizacji.

W zależności od wyników oceny (ewaluacji), powinna być dokonana aktualizacja Strategii, jej zakres uzależniony zaś powinien być od wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz zmian zachodzących w dalszym i bliższym otoczeniu (nowe szanse rozwojowe).

15. Konsultacje, opiniowanie i ewaluacja ex-ante

Konsultacje społeczne:

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40) w przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy są przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy. Ust. 2 przywołanego artykułu wskazuje, że zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gmin określa uchwała rady gminy. Z uwagi na znaczenie Strategii dla przyszłości Gminy Miejsce Piastowe, zostały zorganizowane konsultacje społeczne projektu Strategii w pełnym wymiarze, z wykorzystaniem przez Urząd Gminy w Miejscu Piastowym wszystkich dostępnych środków komunikacji i przy wykorzystaniu pełnej partycypacji.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe został skonsultowany w szczególności z:

- sąsiednimi gminami i ich związkami,
- lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- mieszkańcami gminy.

W wyniku konsultacji nie zgłoszono uwag do Projektu Strategii Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027.

Opiniowanie:

W związku z art.6 ust.3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Projekt Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 został wysłany do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Rzeszowie w celu wyrażenia opinii o ww. dokumencie.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 otrzymał pozytywną opinię.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy jest opiniowany również przez właściwy zarząd województwa w zakresie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa. Ma to

zapewnić systemową spójność dokumentów oraz umożliwić komplementarność działań podejmowanych na różnych poziomach zarządzania.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 został wysłany do zaopiniowania przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Opinia otrzymana z Zarządu była negatywna i zawierała wskazania w jakim zakresie należy jeszcze Projekt Strategii uzupełnić w celu pełnej spójności dokumentu ze Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030. Po naniesieniu wskazanych zmian projekt Strategii został przez Zarząd Województwa zaopiniowany pozytywnie.

Ewaluacja ex-ante:

Ewaluacja *ex ante* jest próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy działania planowane w ramach strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Jej rolą jest dostarczenie oceny trafności tych założeń, ich spójności i planowanego sposobu realizacji strategii. Ocena ta ma posłużyć poprawie jakości planowanej do uruchomienia interwencji.

Wnioski z ewaluacji są następujące:

Projekt Strategii Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 ma klarowną strukturę, która odzwierciedla proces jej budowania. Dokument spełnia kryterium trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności oraz spójności z najważniejszymi dokumentami wyższego rzędu. Przewidywana skuteczność kierunków działań opisanych w Strategii jest wysoka, zaproponowane działania są przekrojowe i bezpośrednio odnoszą się do elementów opisanych w celach strategicznych i do wyznaczonych celów operacyjnych. Pełen raport z ewaluacji *ex-ante* Projektu Strategii stanowi Załącznik do Strategii Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027.

16. Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie gruntów w gminie Miejsce Piastowe stan na 31.12.2021 r.

Tabela 2: Zespoły artystyczne w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2021.

Tabela 3: Ilość organizowanych wydarzeń przez GOK (późniejszy GCKiB) w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2019.

Tabela 4: Ilość organizowanych wydarzeń przez GOK w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2020.

Tabela 5: Ilość organizowanych wydarzeń przez GCKiB (przed 01/01/2021 r. GOK) w Gminie Miejsce Piastowe w roku 2021.

Tabela 6: Ilość woluminów i wypożyczeń w ciągu roku 2019.

Tabela 7: Ilość woluminów i wypożyczeń w ciągu roku 2020.

Tabela 8: Ilość woluminów i wypożyczeń w ciągu roku 2021.

Tabela 9: Ilość odwiedzin w wypożyczalni i czytelnicy w roku 2019.

Tabela 10: Ilość odwiedzin w wypożyczalni i czytelnicy w roku 2020.

Tabela 11: Ilość odwiedzin w wypożyczalni i czytelnicy w roku 2021.

Tabela 12: Ilość zarejestrowanych czytelników w roku 2021. Podział według zawodów.

Tabela 13: Rozkład klubów i zespołów sportowych w poszczególnych miejscowościach gminy. Stan na rok 2021 r.

Tabela 14: Charakterystyka poszczególnych klubów – dane do weryfikacji ze stanem na rok 2021.

Tabela 15: Wykaz mieszkańców z podziałem na miejscowości i płeć .

Tabela 16: Harmonogram rzeczowo – finansowy zadań inwestycyjnych Gminy Miejsce Piastowe lata 2021-2027

Tabela 17: Zestawienie tabelaryczne ilości przedsiębiorców, będących mieszkańcami Gminy Miejsce Piastowe którzy podjęli działalność gospodarczą stan na 16.12.2021 r.

Tabela 18. Analiza SWOT

Tabela nr 19. Cele strategiczne

Tabela nr 20. Kierunki działań

Tabela nr 21: Rezultaty działań i wskaźniki ich realizacji

Tabela nr 22. Ramy finansowe i źródła finansowania

Spis map

Mapa 1. Gmina Miejsce Piastowe na tle Województwa Podkarpackiego.

Mapa 2. Gmina Miejsce Piastowe na tle Powiatu Krośnieńskiego.

Mapa 3. Gmina Miejsce Piastowe w podziale na sołectwa.

Mapa 4. Funkcje terenów w Gminie Miejsce Piastowe (lasy, tereny rolnicze, wody, zabudowa mieszkaniowa, obszary zagrożone powodzią).

Mapa 5. Elementy struktury osadniczej wraz z układem komunikacyjnym (drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne główne, obszar zabudowy).

Mapa 6. Obszary ochrony przyrody na Gminie Miejsce Piastowe wraz z elementami infrastruktury turystycznej (np. szlak rowerowy, ścieżki przyrodnicze, obszar Beskidu Niskiego, itd.).

Mapa 7. Zasoby dziedzictwa kulturowego.

Mapa 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – rozmieszczenie planowanych interwencji i zmiany w przestrzeni.

Spis rycin

Rycina 1. Granice i drogi w Gminie Miejsce Piastowe.

Rycina 2. Lokalizacja punktów dostępnych Gminnej Sieci Internetowej.

Rycina 3. Miejskie Obszary Funkcjonalne.

Rycina 4. Obszary wiejskie województwa podkarpackiego.

17. Materiały wykorzystane do opracowania Strategii.

Kwestionariusz badania opinii mieszkańców gminy – jako załącznik do Projektu Strategii.

Kwestionariusz badania opinii mieszkańców gminy

Opracowanie Programu Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe pn. Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027.

Szanowni Państwo,

w związku z opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 serdecznie zapraszamy Państwa do wzięcia udziału w badaniu ankietowym.

Strategia będzie wyznaczała przyszłe kierunki rozwoju Gminy, a także priorytety w zakresie działalności władz samorządowych. W związku z tym bardzo ważne jest, aby Strategia odpowiadała rzeczywistym potrzebom i preferencjom mieszkańców. Dlatego też chcielibyśmy poprosić Państwa o wypełnienie poniższego kwestionariusza dotyczącego doświadczeń i oczekiwań mieszkańców Gminy.

Gwarantujemy Państwu pełną anonimowość, wyniki badania będą opracowywane i prezentowane jedynie w formie zbiorczych zestawień statystycznych.

Z góry dziękujemy za udział w badaniu!

1. Jak oceniają Państwo Gminę jako miejsce zamieszkania?	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
	☐	☐	☐	☐	☐

2. Czy jest Pan/Pani zadowolony/zadowolona z warunków życia w miejscu swojego zamieszkania?	TAK	NIE
	☐	☐

3. INFRASTRUKTURA I USŁUGI PUBLICZNE	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIE	ZŁE	BARDZO ZŁE
Stan dróg	☐	☐	☐	☐	☐
Stan chodników	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność i funkcjonowanie infrastruktury wodociągowej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność i funkcjonowanie infrastruktury kanalizacyjnej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp sieci gazowej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp sieci energetycznej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność transportu publicznego	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność Internetu	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność usług publicznych świadczonych przez Internet	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpieczeństwo	☐	☐	☐	☐	☐
Czystość i porządek	☐	☐	☐	☐	☐
Gospodarka odpadami	☐	☐	☐	☐	☐
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej (ryniki, place, skwery, parki, miejsca spotkań i inne)	☐	☐	☐	☐	☐
Standard i dostępność mieszkań	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność i jakość usług administracyjnych	☐	☐	☐	☐	☐
Uwagi:					

4. GOSPODARKA	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIE	ZŁE	BARDZO ZŁE

Oferty pracy i możliwość rozwoju zawodowego	☐	☐	☐	☐	☐
Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność miejsc/terenów przeznaczonych pod inwestycje	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do obiektów usługowo-handlowych	☐	☐	☐	☐	☐
Uwagi:					

5. TURYSTYKA, SPORT I KULTURA	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIE	ZŁE	BARDZO ZŁE
Walory krajobrazowe	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjność gminy dla turystów	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność bazy gastronomicznej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność bazy noclegowej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność infrastruktury turystycznej (tablice informacyjne, oznaczenia szlaków, informatory, wypożyczalnie sprzętu sportowego – rowerów, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność infrastruktury sportu i rekreacji (plac zabaw, boiska sportowe, obiekty sportowe, ścieżki rowerowe i inne)	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom oferty i wydarzeń sportowych	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność instytucji kultury (biblioteki, domy kultury, muzea)	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom oferty i wydarzeń kulturalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Uwagi:					

6. EDUKACJA	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIE	ZŁE	BARDZO ZŁE
Dostępność i jakość miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność i jakość opieki przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐

Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość podnoszenia kwalifikacji i zdobywania nowych kompetencji przez osoby dorosłe (kursy, szkolenia, warsztaty, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność zajęć dodatkowych dla dzieci (świetlice, zajęcia w domach kultury, kluby sportowe, ogniska, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Uwagi:					

7. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIE	ZŁE	BARDZO ZŁE
Dostępność i poziom opieki zdrowotnej	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość uzyskania wsparcia pozafinansowego od instytucji publicznej	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość uzyskania wsparcia finansowego od instytucji publicznej	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność usług opiekuńczych dla osób starszych i niesamodzielnych, w tym osób niepełnosprawnych (opieka domowa, dzienne domy pobytu, kluby seniora, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność usług aktywizujących osoby starsze i niesamodzielne, w tym niepełnosprawne (wydarzenia aktywizujące tj. dzień seniora, wydarzenia kulturalne, sportowe dedykowane osobom starszym/niepełnosprawnym, programy zdrowotne, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Uwagi:					

8. Jak ocenia Pan/i dotychczasowe wykorzystanie środków pochodzących z Funduszy Europejskich na rozwój Gminy	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
	☐	☐	☐	☐	☐
9. Proszę ocenić jakie jest zagrożenie poszczególnymi problemami społecznymi w gminie Miejsce Piastowe	BARDZO DUŻE	DUŻE	ŚREDNIE	MAŁE	BARDZO MAŁE
Brak poczucia bezpieczeństwa publicznego	☐	☐	☐	☐	☐
Problemy wieku podeszłego	☐	☐	☐	☐	☐

Niepełnosprawność lub długotrwała choroba	☐	☐	☐	☐	☐
Przemoc w rodzinie	☐	☐	☐	☐	☐
Uzależnienia (alkohol, narkotyki, inne.)	☐	☐	☐	☐	☐
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	☐	☐	☐	☐	☐
Ubóstwo, niewydolność materialna rodziny	☐	☐	☐	☐	☐
Brak pracy, bezrobocie	☐	☐	☐	☐	☐
Bezdomność	☐	☐	☐	☐	☐
Przestępczość	☐	☐	☐	☐	☐
Inne:	☐	☐	☐	☐	☐

10. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWAŻNIEJSZE DLA SPOŁECZNEGO I GOSPODARCZEGO ROZWOJU GMINY MIEJSCE PIASTOWE (PROSZĘ WSKAZAĆ NIE WIĘCEJ NIŻ 6 CZYNNIKÓW KLUCZOWYCH DLA ROZWOJU GMINY):	
Rozbudowa / poprawa stanu dróg i chodników	☐
Rozbudowa / poprawa stanu sieci wodno-kanalizacyjnej	☐
Rozwój usług transportu publicznego	☐
Rozwój sieci Internet i zwiększenie dostępności usług publicznych świadczonych przez Internet	☐
Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej (tereny inwestycyjne, ulgi podatkowe, itp.)	☐
Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy	☐
Większa dbałość o środowisko naturalne, gospodarowanie odpadami	☐
Poprawa zagospodarowania przestrzeni publicznej (rynki, place, skwery, parki, miejsca spotkań i inne)	☐
Poprawa i rozbudowa dostępności infrastruktury sportu i rekreacji (place zabaw, boiska sportowe, obiekty sportowe i inne)	☐
Rozwój turystyki i przedsięwzięć rekreacyjnych (infrastruktura turystyczna – wytyczenie i oznakowanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, wydanie informatorów, rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej, itp.)	☐
Zwiększenie oferty zajęć (sportowych, kulturalnych, aktywizujących) dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych, seniorów, osób niepełnosprawnych	☐

Zwiększenie dostępności i jakości miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	☐
Zwiększenie dostępności i jakości opieki przedszkolnej	☐
Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób starszych i niesamodzielnych, w tym osób niepełnosprawnych (opieka domowa, dzienne domy pobytu, kluby seniora, itp.)	☐
Zwiększenie dostępności usług aktywizujących osoby starsze i niesamodzielne, w tym niepełnosprawne (wydarzenia aktywizujące tj. dzień seniora, wydarzenia kulturalne, sportowe dedykowane osobom starszym/niepełnosprawnym, programy zdrowotne, itp.)	☐
Podniesienie poziomu edukacji społeczeństwa poprzez upowszechnienie wykształcenia średniego i wyższego.	☐
Inne:	☐

11. PROSZĘ OCENIĆ PONIŻSZE STWIERDZENIA DOTYCZĄCE GMINY – PROSZĘ O ZAZNACZENIE WŁAŚCIWEJ ODPOWIEDZI:

DZIAŁANIE / OCENA	BARDZO WYSOKA	WYSOKA	ŚREDNIA/ PRZECIĘTNA	NISKA	BARDZO NISKA
Atrakcyjna jako miejsce zamieszkania	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjna jako miejsce do pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjna jako miejsce do wypoczynku	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjniejsza niż sąsiednie gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Położona w atrakcyjnym miejscu regionu	☐	☐	☐	☐	☐
To gmina, w której można czuć się bezpiecznie	☐	☐	☐	☐	☐
To gmina, z którą jestem silnie związany/a	☐	☐	☐	☐	☐

12. PROSZĘ ZAZNACZYĆ JEDNĄ ODPOWIEDŹ Z CZYM CHCIAŁ(A)BY PANI/PAN ABY UTOŹSAMIANO GMINĘ W ROKU 2030?

Z Gminą atrakcyjną dla turystów,	☐

Z bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia	☐
Z Gminą zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług społecznych,	☐
Z Gminą z doskonale rozwiniętą bazą sportowo-rekreacyjną	☐
Z Gminą kultywującą tradycje lokalne	☐
Z Gminą posiadającą bogatą i zróżnicowaną ofertą kulturalną	☐
Z Gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy,	☐
Z Gminą ekologiczną dbającą o środowisko naturalne i estetykę otoczenia,	☐
Z Gminą z bardzo dobrą ofertą edukacyjną i bazą oświatową	☐
z czymś innym: (czym?):	☐

13. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWIĘKSZĄ SZANSĄ DLA ROZWOJU GMINY?

14. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWAŻNIEJSZĄ MOCNĄ STRONĄ GMINY?

15. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJWIĘKSZYM ZAGROŻENIEM DLA ROZWOJU GMINY?

16. CO PANI/PANA ZDANIEM JEST NAJSŁABSZĄ STRONĄ GMINY?

17. Proszę wskazać trzy priorytetowe inwestycje według Pana/i jakie powinny być najszybciej zrealizowane. Proszę wskazać lokalizację oraz nazwę inwestycji.

18. Czy obecna sytuacja w kraju, ze względu na trwający stan epidemii, wpłynęła na Pana/i życie zawodowe? Jeśli tak, proszę określić w jaki sposób (np. utrata pracy....)

19. DODATKOWE UWAGI I SUGESTIE?

Ankieta jest ANONIMOWA – podane informacje zostaną wykorzystane jedynie w zbiorczych zestawieniach.

METRYCZKA

Płeć	☐	Kobieta	☐	Mężczyzna
Wykształcenie	Wiek	Okres zamieszkania	Status na rynku pracy	
☐ podstawowe	☐ Poniżej 18	☐ Do 1 roku	☐	Pracujący
☐ zawodowe	☐ 18-25	☐ Od 1 do 10 lat	☐	Rolnik
☐ gimnazjalne	☐ 26-35	☐ Od 11 do 15 lat	☐	Przedsiębiorca
☐ średnie	☐ 36-45	☐ Od 16 do 20 lat	☐	Bezrobotny
☐ pomaturalne / policealne	☐ 46-55	☐ Od 21 do 30 lat	☐	Uczący się (Uczeń/student)
☐ niepełne wyższe	☐ 56-65	☐ Od 30 lat i więcej	☐	Emeryt/ka Rencista/ka
☐ wyższe	☐ Powyżej 65	☐ Od Urodzenia	☐	Inne
Miejsce zamieszkania	☐	Miasto	☐	Wieś
Miejscowość zamieszkania				

Ewaluacja ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027

Raport końcowy

Opracowanie:

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Ewaluacja ex-ante projektu
Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Cel ewaluacji.....	3
3. Zakres ewaluacji	4
4. Metodyka ewaluacji	4
5. Badanie ewaluacyjne i wyniki oceny	5
6. Podsumowanie	8
7. Spis tabel	9

1. Wprowadzenie

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zgodnie z którym: „Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju - przed jej przyjęciem”.

Niniejsze opracowanie zawiera raport z przeprowadzonej ewaluacji ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027. Strategia Rozwoju jest jednym z najważniejszych dokumentów programowych każdej jednostki samorządu terytorialnego. Określa cele, jakie stawia sobie do zrealizowania samorząd lokalny w określonym czasie oraz działania, za pomocą których poszczególne cele będą realizowane.

Strategia została opracowana zgodnie z przepisami i wymaganiami zawartymi m.in. w ustawie o zasadach prowadzenia rozwoju oraz ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. – Dz. U. z 2023 r. poz. 40). Analiza spójności projektu Strategii wykazała jego silne powiązania m.in. z politykami publicznymi i celami rozwojowymi, zarówno poziomu krajowego, jak i wojewódzkiego. Spójność wewnętrzna oceniana była w kontekście relacji pomiędzy poszczególnymi elementami dokumentu na kilku płaszczyznach, tj. powiązań w układach: wyzwania rozwojowe – wizja rozwoju, wyzwania rozwojowe – cele. Zidentyfikowane w projekcie Strategii wyzwania rozwojowe koncentrują się wokół zapewnienia dobrej jakości życia mieszkańców, rozwoju lokalnego potencjału gospodarczego Gminy oraz zmniejszenia negatywnego wpływa na środowisko. Analiza relacji między tymi elementami pozwoliła na ich pozytywną (i wysoką) ocenę w wymiarze spójności, jak również powiązań mających charakter przyczynowo – skutkowy (tj. analiza problemu – ocena istniejącego zasobu – określenie celu – przyporządkowanie działań). Zarówno wizja, jak i cele odpowiadają zidentyfikowanym wyzwaniom i zauważalne są między nimi silne korelacje. W kontekście spójności zewnętrznej projekt Strategii jest spójny z obowiązującym w kraju systemem dokumentów strategicznych, które odpowiadają za zarządzanie rozwojem w kraju, w tym m.in. z długookresową Strategią Rozwoju kraju – Polska 2030 oraz innych dokumentów sektorowych.

Ewaluacja ex-ante projektu dokumentu jest jednym z ostatnich etapów przygotowania Strategii, przed przyjęciem jej ostatecznej wersji.

2. Cel ewaluacji

Głównym celem przedmiotowej ewaluacji była ocena ex – ante projektu Strategii, w zakresie przewidywanej skuteczności i efektywności, a także spójności oraz sformułowanie możliwych do zastosowania rekomendacji dotyczących pożądaných zmian projektu dokumentu.

Ewaluacja exante ma szczególnie na celu:

1. weryfikować kompletność, poprawność, adekwatność, trafność i ewentualnie aktualność wniosków wynikających z diagnozy i tłumaczy przyczyny potencjalnych zmian, które zaszły w danych obszarach.
2. ocenić, czy cele są dobrze wyznaczone i możliwe do osiągnięcia wskutek realizacji zaplanowanych działań oraz czy te działania są możliwe do zrealizowania przy wykorzystaniu dostępnych zasobów.
3. zweryfikować założenia strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.

3. Zakres ewaluacji

Ewaluacją objęto dokument Strategii oraz Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, sporządzoną na potrzeby przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027.

4. Metodyka ewaluacji

Ewaluacja ex – ante powinna zmierzać do konstruktywnego spojrzenia na całą ścieżkę procesu opracowania Strategii. Przy sporządzaniu ewaluacji niezbędne jest przyjęcie określonych kryteriów oceny. W przypadku ewaluacji ex - ante, wyróżnia się cztery podstawowe kryteria:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów,
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań,
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Tabela 1. Zestawienie kryteriów ewaluacji i odpowiadającym im pytań badawczych.

Kryteria ewaluacji	Pytania badawcze
Trafność	Czy wypracowane w projekcie Strategii wizja, cele strategiczne i kierunki działań odpowiadają zidentyfikowanym w diagnozie wyzwaniom i potencjałom Gminy Miejsce Piastowe?
Skuteczność (przewidywana)	Czy wypracowany w projekcie Strategii system jej realizacji umożliwi osiągnięcie zakładanych celów?
Efektywność (przewidywana)	Czy zakładane/podobne efekty można osiągnąć przy wykorzystaniu innych instrumentów? Czy zakładane/podobne efekty można osiągnąć przy wykorzystaniu niższych nakładów finansowych?
Spójność wewnętrzna	Czy zachowano właściwą logikę powiązań pomiędzy celami wypracowanymi w projekcie Strategii a zaplanowanymi w niej kierunkami działań?
Spójność zewnętrzna	Czy założenia i cele projektu Strategii są spójne z najważniejszymi politykami i strategiami na poziomach krajowym i regionalnym: Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030, Strategią Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno ?

Źródło: Opracowanie własne

5. Badanie ewaluacyjne i wyniki oceny

Oceny poprawności dokonano na podstawie uprzednio wybranych kryteriów oraz pytań badawczych. Zadano następujące pytania badawcze:

1) Czy Diagnoza jest kompletna?

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych – zwana dalej Diagnozą, została sporządzona zewnętrznie, przez Zespół Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. we współpracy z przedstawicielami Gminy Miejsce Piastowe.

Diagnoza zawiera analizę wniosków wyjściowych, wykonaną na podstawie analiz materiałów zastanych, danych statystycznych pozyskanych ze źródeł ogólnodostępnych bądź przekazanych od Gminy Miejsce Piastowe oraz analizy dokumentów strategicznych wyższego rzędu, w tym strategii rozwoju województwa i strategii rozwoju powiatu. Przy przygotowaniu opracowania uwzględniono także studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy. Na podstawie wniosków, analiz, oceny sytuacji Gminy oraz czynników zewnętrznych, w Diagnozie wskazano potencjalne kierunki rozwojowe gminy w zakresie gospodarczym, społecznym oraz przestrzennym i technicznym. Diagnoza pozwoliła na identyfikację problemów, szans i wyzwań. Dokument spełnia swoją funkcję, umożliwiła podjęcie decyzji strategicznych, takich jak: określenie wizji rozwoju Gminy Miejsce Piastowe, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i wskaźników ich osiągnięcia.

2) Czy Diagnoza jest spójna wewnętrznie?

Diagnozę charakteryzuje wewnętrzna spójność, zawiera informacje pozwalające na sformułowanie kluczowych wniosków dla rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego Gminy. Swoim zakresem obejmuje stan aktualny (2021 rok).

Jednakże dla kolejnych dokumentów rekomenduje się ujednoczyć metodologię dla wszystkich analizowanych obszarów, by uniknąć nadmiernego rozbudowania, wstawiania opisów nieprzydatnych z punktu widzenia Strategii rozwoju oraz bez znaczenia dla wyciąganych wniosków.

Prawidłowo wyznaczono zakres Diagnozy, która została sporządzona w oparciu o statystykę publiczną oraz inne dostępne dane (głównie wewnętrznie). Analizie poddano następujące obszary:

- a) uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego,
- b) dostępność komunikacyjna i mobilność,
- c) ludność i procesy demograficzne,
- d) gospodarka i rynek pracy,
- e) środowisko naturalne i polityka klimatyczna Gminy,
- f) mieszkalnictwo i infrastruktura,
- g) kultura i dziedzictwo kulturowe,
- h) sport, rekreacja i turystyka,
- i) planowanie i zagospodarowanie przestrzenne,
- j) bezpieczeństwo publiczne,
- k) polityka społeczna,

- l) edukacja i wychowanie,
- m) kapitał społeczny oraz finanse samorządowe.

3) Czy projekt Strategii jest spójny wewnętrznie i zewnętrznie?

Wizja Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe powstała w procesie dialogu, z udziałem mieszkańców i ich przedstawicieli, określa stan pożądany, wyraża aspiracje i ambicje, a jednocześnie jest realna do zrealizowania. Wizja jest opisem pożądanego stanu Gminy w perspektywie długookresowej (za kilka lub kilkanaście lat), natomiast cele strategiczne powinny zmierzać do realizacji wizji rozwoju. Wizja dla Gminy Miejsce Piastowe zawiera te elementy, spełnia tym samym podstawowe, teoretycznie ugruntowane kryteria pozwalające ją zidentyfikować. W procesie opracowania Strategii wyzwania rozwojowe zostały opisane poprzez konkretne cele strategiczne i operacyjne, dzięki czemu uzyskano spójność i komplementarność między elementami diagnostycznymi, a planowanymi działaniami.

Cele strategiczne i operacyjne obejmują wielowymiarowe aspekty funkcjonowania Gminy Miejsce Piastowe w kontekście społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym. Łącznie są one warunkiem realizacji przyjętej wizji rozwoju. W Strategii prawidłowo wyznaczono horyzont czasowy oraz zgodnie z zasadą ciągłości zarządzania strategicznego – wprowadzono zmiany względem poprzedniej edycji dokumentu, zachowując kontynuację kluczowych strategicznych kierunków rozwojowych, gwarantując spójność prowadzonej polityki gminy.

Ostateczny projekt głównych założeń Strategii, w tym wizji, misji oraz celów strategicznych i operacyjnych został poddany konsultacjom społecznym. Zapewniona została możliwość wyrażenia głosu w sprawie projektowanego dokumentu. Opinie wyrażone w konsultacjach wniosły również wkład w proces kształtowania celów operacyjnych oraz kierunków działań.

Spójność wewnętrzna oceniana była w kontekście relacji pomiędzy poszczególnymi elementami dokumentu na kilku płaszczyznach, tj. powiązań w układach: wyzwania rozwojowe – wizja rozwoju, wyzwania rozwojowe – cele, wokół zapewnienia dobrej jakości życia mieszkańców, rozwoju lokalnego potencjału gospodarczego gminy oraz zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko. Analiza relacji między tymi elementami pozwoliła na ich pozytywną ocenę w wymiarze spójności, jak również powiązań mających charakter przyczynowo – skutkowy. Zarówno wizja, jak i cele odpowiadają zidentyfikowanym wyzwaniom i zauważalne są między nimi silne korelacje.

Podkreślenia w kontekście spójności wewnętrznej wymaga natomiast horyzontalny charakter poszczególnych powiązań. Tak rozumianą horyzontalność należy pozytywnie oceniać, zwłaszcza w kontekście założeń koncepcji zintegrowanego planowania rozwoju. Projekt strategii zachowuje spójność z ustaleniami następujących dokumentów:

- a) Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- b) Strategią Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030.
- c) Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno (MOF Krosno).

W kontekście spójności zewnętrznej z dokumentami programowymi na poziomie ponadregionalnym należy zwrócić uwagę na to, że interwencja planowana w ramach Strategii zakłada rozwój zgodny z kierunkami planowanymi przez instytucje wspólnotowe. Zgodność odnosi się zarówno do diagnozy wyzwań i uwarunkowań, jak i celów rozwojowych. Tego rodzaju powiązania umożliwiają dokonywanie założeń związanych z możliwością finansowania

z funduszy UE działań planowanych w Strategii i uszczegóławianych dalej w planach operacyjno-wdrożeniowych. Ma to duże znaczenie w kontekście możliwości realizacji celów rozwojowych.

Podobną zgodność można zaobserwować w kontekście dokumentów programowych na poziomie krajowym. Założenia rozwojowe opisane w Strategii pozostają w zbieżności z tymi przyjętymi dla całego kraju w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych. O tyle istotne, że szereg aspektów rozwojowych pozostaje poza możliwościami oddziaływania z poziomu samorządu gminy (uwarunkowania systemowe) lub też efekty działań samorządu są uzależnione od aspektów pozostających w kompetencji władz centralnych.

4) Czy Strategia może być skutecznie wdrożona?

W odniesieniu do oceny skuteczności, na szczególną uwagę zasługuje, przewidziany w ramach projektu Strategii system wdrażania Strategii, obejmujący instrumenty instytucjonalne.

Instrumenty instytucjonalne służą koordynacji działań na rzecz Strategii, przy czym mają one różny stopień sformalizowania. Należą do nich zarówno jednostki organizacyjne Urzędu Gminy, podmioty utworzone dla potrzeb efektywnego wdrażania, jak i porozumienia, sieci i platformy współpracy.

System realizacji zapewnia merytoryczne, organizacyjne i finansowe wsparcie dla osiągnięcia celów rozwojowych wynikających z Strategii, jak również umożliwia angażowanie w procesy rozwojowe innych podmiotów – interesariuszy rozwoju gminy czy partnerów społeczno-gospodarczych.

Na szczególną uwagę zasługuje podejście zakładające wskazanie zadań do realizacji, określenie horyzontów czasowych, budżetów oraz wskaźników. Takie rozwiązanie uznane zostało za przydatne i trafne z punktu widzenia realizacji przyjętej wizji i celów rozwojowych. Przypisanie konkretnej odpowiedzialności za realizację określonych zadań stanowi jedno z podstawowych rozwiązań usprawniających proces wdrażania dokumentów o charakterze strategicznym.

Elementem systemu realizacji jest także monitorowanie i ewaluacja postępów realizacji. Przyjęty model monitoringu przewiduje kilka poziomów weryfikacji postępów wdrożeniowych:

- a) analiza zmiany wskaźników,
- b) ocena stopnia wykonania zadań oraz powiązanych z nimi projektów.

Tego rodzaju podejście ma w założeniu zapewnić możliwość wielopoziomowego analizowania stopnia realizacji założeń Strategii, jak również oddziaływania Strategii na procesy społeczno-gospodarcze zachodzące w Gminie w efekcie jej wdrażania.

5) Czy osiągnięcie celów strategicznych i operacyjnych jest realne?

Warunkiem niezbędnym w planowaniu strategicznym jest możliwie najwyższy udział różnych grup interesariuszy w proces tworzenia dokumentu strategicznego. Prace nad przygotowaniem Strategii powinny być realizowane nie tylko w oparciu o wiedzę i doświadczenie kierowników i pracowników poszczególnych komórek urzędu i jednostek Gminy, ale również innych osób, podmiotów, instytucji mających realny wpływ na rozwój różnych sfer funkcjonowania gminy. Wybór partycypacyjnego podejścia formułowania założeń strategicznych daje dużą szansę osiągnięcia zamierzonych celów i urzeczywistnienie

przyjętej wizji. W przypadku Strategii każdy z celów strategicznych i operacyjnych od momentu ich formułowania był analizowany i konsultowany, co sprawia, że są możliwe do zrealizowania, są realne.

6) Czy Strategia może być efektywna?

Efektywność strategii zależy od kombinacji czynników wewnętrznych tzn. odpowiedniego założenia celu, doboru środków oraz mechanizmów wdrożenia oraz czynników zewnętrznych (możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego, koniunktury gospodarczej, zmian demograficznych), na które Gmina może mieć ograniczoną kontrolę.

Zapewnienie efektywności Strategii zależy zatem od tego jakie mechanizmy wdrożeniowe zostaną zastosowane przez Samorząd, w tym – monitorowanie efektów Strategii oraz bieżące zarządzanie jej wdrożeniem. W dokumencie zostały one określone i jeśli zostaną one zastosowane, mogą one sprawić, że Strategia będzie wdrażana efektywnie. Przy ogólnym sformułowaniu tzw. KPI (ang. Key Performance Indicators czyli Kluczowych Czynników Efektywności) niezwykle ważne będzie powiązanie założonych celów i przedsięwzięć Strategii z już obowiązującymi narzędziami oceny stanu Gminy, np. rocznych raportów o stanie Gminy czy innych narzędzi monitoringu. Skoordynowanie wdrażania, i monitoringu, i ew. korekta założonych działań będzie świadczyła o efektywności. Mechanizmy mające ją zapewnić są wbudowane w obecnym dokumencie.

7) Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów strategicznych i operacyjnych?

Tak, zastosowano podejście, w którym planowane interwencje będą oceniane na poziomie ogólnym z wykorzystaniem wskaźników opisujących najważniejsze zjawiska społeczne w Gminie, jak również wskaźników szczegółowych opisujących poszczególne działania operacyjne. W efekcie monitoring strategii odnosi się do najważniejszych kluczowych zmian społecznych, jak również szczegółowych interwencji, które przyczyniają się do realizacji wizji rozwoju Gminy Miejsce Piastowe.

6. Podsumowanie

Przedmiotem badania wewnętrznego ex-ante była ocena projektu Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 poddanemu konsultacjom społecznym.

WNIOSKI:

1. Dokument powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi tworzenia dokumentów strategicznych i planistycznych, posiada charakter partycypacyjny.
2. Dokument został przygotowany z wykorzystaniem rzetelnych źródeł informacji, podział tematyczny Raportu Diagnostycznego jest dostosowany do odpowiednich elementów Strategii, w tym do Wizji i celów strategicznych.

Ewaluacja ex-ante projektu
Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027

3. Strategia odpowiada na potrzeby i problemy rozwojowe gminy, zapewnia możliwość oddziaływań na procesy społeczno-gospodarcze z poszanowaniem środowiska naturalnego, obejmuje wszystkie grupy interesariuszy i wytycza kierunki rozwoju na najbliższe lata.
4. Dla stabilności i zachowania ciągłości polityki rozwoju Gminy Miejsce Piastowe, główne założenia strategiczne powstały w oparciu o dotychczasową politykę rozwoju, z uwzględnieniem aktualnych potrzeb, warunków zewnętrznych, zasobów gminy i trendów rozwojowych. Należy przyjąć, że projekt dokumentu w trafny sposób definiuje politykę gminy w perspektywie do 2027 roku.
5. Cele zdefiniowane w Strategii koncentrują się na zapewnieniu wysokiej jakości życia mieszkańcom gminy w kontekście rozwoju gospodarczego, rozwoju lokalnego potencjału społecznego, a także minimalizowaniu negatywnego wpływu na środowisko. Misja oraz cele odpowiadają zidentyfikowanym wyzwaniom.
6. Realizacja wyznaczonych kierunków działań stwarza możliwość osiągnięcia wizji i celów strategicznych.
7. Projekt Strategii charakteryzuje się spójnością wewnętrzną, jak i zewnętrzną.
8. Zaplanowany w Strategii system ewaluacji i monitorowania postępów wdrażania, można uznać za trafny i skuteczny, dający realne szanse na reagowanie i ewentualną korektę zapisów w przypadku zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych.
9. Pojawiające się w otoczeniu zagrożenia (geopolityczne, gospodarcze itp.) mogą mieć negatywny wpływ na realizację Strategii, np. spowolnienie, ograniczenie a nawet niepowodzenie wdrażania w części lub całości.

Podsumowując przeprowadzoną analizę ex-ante, można stwierdzić, iż dokument został przygotowany zgodnie z obowiązującymi przepisami, posiada charakter partycypacyjny. Strategia trafnie i spójnie opisuje politykę rozwoju Gminy Miejsce Piastowe, a realizacja jej zapisów wraz z założonym systemem wdrażania i ewaluacji, pozwoli na skuteczną realizację planowanych działań.

7. Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie kryteriów ewaluacji i odpowiadającym im pytań badawczych.

PRZEWODNICZĄCY
RĄDY GMINY
mgr Wiesław Habrat